

alık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

**31 Aralık 2019 Tarihi İtibarıyla ve Aynı Tarihte
Sona Eren Hesap Dönemine Ait
Konsolide Finansal Tablolar ve
Bağımsız Denetçi Raporu**

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

İçindekiler	Sayfa
Bağımsız Denetçi Raporu	1-5
Konsolide Finansal Durum Tablosu	6-7
Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu	8
Konsolide Özkaynak Değişim Tablosu	9-10
Konsolide Nakit Akış Tablosu	11-12
Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar	13-106

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Yönetim Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS'lere) uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun *Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları* bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan *Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar* (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit Denetim Konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
Hizmet İmtiyaz Sözleşmelerine ilişkin hasılat ve alacakların muhasebeleştirilmesi	
Grup, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ("EPDK") ile olan hizmet imtiyaz sözleşmesinin şartlarını göz önünde bulundurarak, TFRS Yorum 12 "İmtiyazlı Hizmet Anlaşmaları"nda yer verilen finansal varlık modelini uygulayarak gelecekteki alacaklarına ilişkin bir finansal varlığı finansal tablolarına almıştır. Grup, finansal varlıklar üzerinden etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri "Hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri" olarak muhasebeleştirilmektedir. Ayrıca Grup, finansal durum tablosuna yansıtılan finansal varlık TFRS 9 "Finansal Araçlar" standardı kapsamında değer düşüklüğüne tabi bir varlık olduğu için kredi riski değerlendirmesi yaparak finansal varlık için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un finansal durum tablosunda 1.728.936 bin TL tutarında finansal varlığı ve 1 Ocak- 31 Aralık 2019 tarihleri arasındaki kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda ise 188.026 bin TL tutarında hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri bulunmaktadır. TFRS Yorum 12 kapsamında muhasebeleşecek unsurların ve mevzuatın karmaşık olması ve varsayımlar içermesi dolayısıyla, finansal varlıklar denetimimiz için önem arz etmektedir ve bu nedenle tarafımızca kilit denetim konusu olarak belirlenmiştir. TFRS Yorum 12 kapsamında taşınan finansal varlıklar ile ilgili detaylar konsolide finansal tablolara ilişkin dipnot 17'de açıklanmıştır.	Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir: - Hizmet İmtiyaz Sözleşmesi temin edilerek söz konusu sözleşme şartları incelenmiştir. - İlgili hesaplama modelinin mevzuat açısından uygunluğu değerlendirilmiştir. - Faiz gelirleri iç verim oranına bağlı olarak hesaplandığı için, iç verim oranının hesaplaması kontrol edilmiştir. - Yapılan yatırımlar sonucu EPDK'nın ödemeyi taahhüt ettiği tutarlar ilgili destekleyici dokümanlar üzerinden kontrol edilmiştir. - Makul getiri oranları Resmi Gazete'de yayımlanmış olan tebliğden denetim kanıtları alınmak suretiyle kontrol edilmiştir. - Hizmet imtiyaz sözleşmeleri modelinde oluşan dönem sonu finansal varlık rakamı dönem sonu finansal tablolarıyla karşılıklı olarak teyit edilmiştir. Finansal tablolarda ve bu hususla ilgili açıklayıcı dipnotlarda yer verilen bilgilerin uygunluğu ve yapılan açıklamaların yeterliliği değerlendirilmiştir.

Building a better
working world

Hasılatı muhasebeleştirilmesi

Enerji üretim tesisleri inşa ve imalatı alanında faaliyet gösteren Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ağırlıklı olarak Türkiye ve yurtdışında Mühendislik Hizmetleri, Tedarik İşlemleri ve İnşaat ("MTİ") projeleri yürütmektedir.

Grup'un toplam gelirlerinin en önemli kısmını elde ettiği enerji ve inşaat sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerinin 1.469.297 bin TL tutarındaki MTİ sözleşmelerinden elde edilen hasılatı bulunmaktadır.

MTİ projelerinden elde edilen hasılatın tutarını ve zamanlamasını belirlemek üzere, TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat" standardı uyarınca inşaat sözleşmelerinden kaynaklanan edim yükümlülüğünün ifasına yönelik ilerlemenin ölçümü girdi yöntemi kullanılarak yapılmaktadır. Girdi yöntemine göre, hasılat bir MTİ projesine ilişkin edim yükümlülüğünün ifası için Grup'un katlandığı maliyetler edim yükümlülüğünün ifası için beklenen toplam maliyetlere kıyaslanarak finansal tablolara alınır.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi kapsamında projeye özgü şartlar içeren MTİ projelerinin sonuçlarının belirlenmesi özellikle projelerin tamamlanması için katlanılacak maliyetin tahmini, sözleşme gelirinin gelecekteki olayların sonuçlarına bağlı belirsizliklerden etkilenmesi ve proje değişiklik talepleriyle ilgili tutarların muhasebeleştirilmesi yönetimin tahminlerine ve yargılarına dayanmaktadır.

MTİ sözleşmelerinden elde edilen hasılatın muhasebeleştirilmesi önemli ölçüde yönetimin tahmin ve yargılarına dayanması nedeniyle bu konu kilit denetim konularından biri olarak belirlenmiştir.

Bu alanda uyguladığımız denetim prosedürlerimiz aşağıdakileri içermektedir:

- Finansal tablolara alınan hasılatın doğruluğunun ve zamanlamasının tespitine ilişkin süreçler incelenmiş ve süreçler üzerindeki kontrollerin tasarım, uygulama ve etkinliği değerlendirilmiştir.

- Yönetim tarafından kullanılan tahminlerin değerlendirilmesi ve hasılatın ilgili olduğu dönemlerde muhasebeleştirilip muhasebeleştirilmediğinin belirlenmesi açısından önemli MTİ sözleşmelerinin hüküm ve koşulları tarafımızca incelenmiştir

- Grup'un finans ve teknik ekipleriyle inşaatı devam eden projelerin durumları ve maliyet bütçeleri görüşülmüş ve görüşmelerle ilgili destekleyici belgeler temin edilmiştir.

- Grup'un devam eden inşaat projelerinde katlandığı maliyetler arasından örneklem yöntemiyle seçilenler destekleyici belgeler ile test edilmiştir.

- MTİ sözleşmelerinden elde edilen hasılat tamamlanma yüzdesi yöntemiyle tarafımızca tekrar hesaplanmıştır.

- Hasılatın ve sözleşmelerin muhasebeleştirmesine ilişkin kayıtlar, olağandışı ve süreklilik teşkil etmeyen muhasebe kayıtlarına odaklanılması suretiyle tarafımızca test edilmiştir.

- MTİ sözleşmelerinden olan alacakların geri kazanılabilirliği, Grup'un geçmiş tahsilat performanslarının değerlendirilmesi, ilgili sözleşmelere ilişkin ek protokol ve yazışmaların incelenmesi ve Grup yönetimiyle görüşmeler yapılması suretiyle tarafımızca test edilmiştir.

- Hasılat ile ilgili konsolide finansal tablo dipnotlarında yer alan açıklamalar incelenmiş ve bu notlarda yer verilen bilgilerin yeterliliği ve uygunluğu TFRS'ler açısından değerlendirilmiştir.

**Building a better
working world**

4) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.

- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

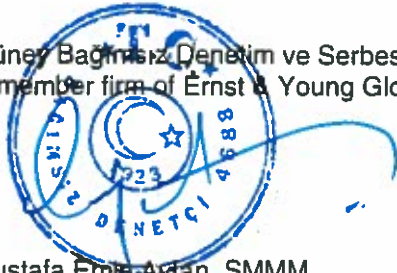
Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Mustafa Emin Aytan'dır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Mustafa Emin Aytan, SMMM
Sorumlu Denetçi

30 Mart 2020
İstanbul, Türkiye

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Dönemine Ait****Konsolide Finansal Durum Tablosu****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.**

			Yeniden Düzenlenmiş (Note 2.5)
		Cari Dönem	Önceki Dönem
		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
	Dipnot		
VARLIKLAR			
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	5	534.672	188.333
Kullanımı kısıtlı banka bakiyeleri	6	381.307	143.326
Ticari alacaklar		1.035.650	1.347.772
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	4, 8	139.568	538.708
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	8	896.082	809.064
Diğer alacaklar		297.466	359.627
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	4, 9	162.421	316.694
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	135.045	42.933
Sözleşme varlıkları		14.571	67.759
Devam eden inşaat ve taahhüt işlerinden doğan sözleşme varlıkları	16	14.571	67.759
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	8	290.915	368.998
Stoklar	10	32.071	32.846
Peşin ödenmiş giderler	11	55.722	204.102
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	21	1.580	259
Diğer dönen varlıklar	15	67.037	90.445
Toplam dönen varlıklar		2.710.991	2.803.467
Duran varlıklar			
Ticari alacaklar		4.301	616.712
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	4, 8	-	251.168
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	8	4.301	365.544
Diğer alacaklar		638.197	757.601
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	4, 9	602.455	732.121
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	9	35.742	25.480
İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	8	1.438.021	1.363.917
Finansal yatırımlar	7	195.785	117.904
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	12	1.009.446	658.555
Maddi duran varlıklar	13	627.311	569.315
Kullanım hakkı varlıkları		24.424	-
Şerefiye dışındaki maddi olmayan duran varlıklar	14	334.552	360.387
Peşin ödenmiş giderler	11	10.306	10.667
Ertelenmiş vergi varlığı	21	43.191	19.508
Toplam duran varlıklar		4.325.534	4.474.566
Toplam varlıklar		7.036.525	7.278.033

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Dönemine Ait

Konsolide Finansal Durum Tablosu

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

		Yeniden Düzenlenmiş (Note 2.5)
	Cari Dönem	Önceki Dönem
	Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
KAYNAKLAR		
Kısa vadeli yükümlülükler		
Kısa vadeli borçlanmalar	17	642.067
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	17	540.677
Ticari borçlar		306.183
- İlişkili taraflara ticari borçlar	4, 8	7.088
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	8	299.095
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	30.776
Diğer borçlar		421.070
- İlişkili taraflara diğer borçlar	4, 9	369.592
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9	51.478
Sözleşme yükümlülükleri		228.163
Devam eden inşaat ve taahhüt işlerinden doğan sözleşme yükümlülükleri	16	228.163
Ertelenmiş gelirler (sözleşme yükümlülükleri dışında kalanlar)	11	112.317
Dönem karı vergi yükümlülüğü	21	1.247
Kısa vadeli karşılıklar		79.017
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	19	8.269
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	19	70.748
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	123.228
Toplam kısa vadeli yükümlülükler	2.484.745	2.526.580
Uzun vadeli yükümlülükler		
Uzun vadeli borçlanmalar	17	558.496
Diğer borçlar		286.531
- İlişkili taraflara diğer borçlar	4, 9	-
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	9	286.531
Uzun vadeli karşılıklar		15.486
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	19	15.486
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	21	86.418
Toplam uzun vadeli yükümlülükler	946.931	1.278.104
Toplam yükümlülükler	3.431.676	3.804.684
ÖZKAYNAKLAR		
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		
Ödenmiş sermaye	22	108.917
Birikmiş diğer kapsamlı gelir		
- Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar		1.656.707
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler		685.802
Geçmiş yıllar karları/zararları		20.479
Dönem net karı/zararı		1.116.458
Ana ortaklığa ait özkaynaklar	3.588.363	3.459.223
Kontrol gücü olmayan paylar	22	16.486
Toplam özkaynaklar	3.604.849	3.473.349
Toplam yükümlülük ve özkaynaklar	7.036.525	7.278.033

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019 Dönemine Ait****Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.**

		Cari Dönem	Yeniden Düzenlenmiş (Note 2.5)
		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız Denetimden Geçmiş
	Dipnot	2019	2018
Hasılat	23	4.240.013	5.361.059
Satışların Maliyeti (-)	24	(2.840.076)	(3.784.544)
Brüt kar		1.399.937	1.576.515
Genel yönetim giderleri (-)	24	(235.889)	(188.274)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	24	(86.764)	(91.310)
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	24	(45.992)	(21.847)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların karlarından/(zararlarından) paylar	12	231.638	139.004
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	25	160.600	813.195
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	25	(150.843)	(889.208)
Esas faaliyet karı		1.272.687	1.338.075
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	26	32.361	3.177
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	26	(6)	(3.701)
TFRS 9 uyarınca belirlenen değer düşüklüğü kazançları (zararları) ve değer düşüklüğü zararlarının iptalları	26	(18.217)	(17.232)
Finansman gideri (geliri) öncesi faaliyet karı		1.286.825	1.320.319
Finansman gelirleri	27	128.462	208.282
Finansman giderleri (-)	27	(230.011)	(372.408)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi dönem karı / (zararı)		(101.549)	(164.126)
Vergi öncesi kar		1.185.276	1.156.193
Vergi giderleri			
Dönem vergi gideri (-)	21	(131.549)	(62.468)
Ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	21	65.519	(62.028)
Dönem net karı (zararı)		1.119.246	1.031.697
Dönem karının dağılımı:			
Ana ortaklık payları		1.116.458	1.031.261
Kontrol gücü olmayan paylar		2.788	436
Dönem karı		1.119.246	1.031.697
Diğer kapsamlı gelirler			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak			
Yurtdışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları		253.896	448.037
Toplam diğer kapsamlı gelirler		253.896	448.037
Toplam kapsamlı gelirler		1.373.142	1.479.734
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı:			
Ana ortaklık payları		1.370.354	1.479.131
Kontrol gücü olmayan paylar		2.788	603
Toplam kapsamlı gelir		1.373.142	1.479.734
Adi pay başına kazanç		0,12	0,14

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

		Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Birikmiş kârlar				
	Ödenmiş sermaye	Yabancı para çevrim farklarına ilişkin birikmiş diğer kapsamlı gelir	Yasal yedekler	Geçmiş yıllar kârları	Dönem net karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar toplamı	Kontrol gücü olmayan paylar	Toplam özkaynaklar
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiye	108.917	1.402.811	499.844	416.391	1.031.261	3.459.224	14.126	3.473.350
Toplam kapsamlı gelir								
Dönem net karı / (zararı)	-	-	-	-	1.116.458	1.116.458	2.788	1.119.246
Yurtdışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları	-	253.896	-	-	-	253.896	-	253.896
Toplam kapsamlı gelir	-	253.896	-	-	1.116.458	1.370.354	2.788	1.373.142
Ana ortaklara ait işlemler								
Diğer tutarlar	-	-	-	(9.900)	-	(9.900)	-	(9.900)
Bağlı ortaklık edinimi dolayısıyla meydana gelen artış	-	-	-	2.607	-	2.607	-	2.607
Temettü ödemeleri	-	-	185.958	(1.419.880)	-	(1.233.922)	(428)	(1.234.350)
Transferler	-	-	-	1.031.261	(1.031.261)	-	-	-
Ana ortaklara ait işlemler toplamı	-	-	185.958	(395.912)	(1.031.261)	(1.241.215)	(428)	(1.241.643)
Dönem sonu bakiye	108.917	1.656.707	685.802	20.479	1.116.458	3.588.363	16.486	3.604.849

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Hesap Dönemine Ait

Konsolide Özkaynaklar Değişim Tablosu

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

		Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Birikmiş kârlar				
	Ödenmiş sermaye	Yabancı para çevrim farklarına ilişkin birikmiş diğer kapsamlı gelir	Yasal yedekler	Geçmiş yıllar kârları	Dönem net karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar toplamı	Kontrol gücü olmayan paylar	Toplam özkaynaklar
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiye	108.917	954.940	376.944	(70.402)	1.325.636	2.696.035	(7.302)	2.688.733
Toplam kapsamlı gelir								
Dönem net karı/(zararı)	-	-	-	-	1.031.261	1.031.261	436	1.031.697
Yurtdışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları	-	447.870	-	-	-	447.870	167	448.037
Toplam kapsamlı gelir	-	447.870	-	-	1.031.261	1.479.131	603	1.479.734
Ana ortaklara ait işlemler								
Bağlı ortaklıklarda kontrol gücü olmayan paylara temettü ödemesi	-	-	42	-	-	42	(555)	(513)
Bağlı ortaklıklar sermaye artışlarına kontrol gücü olmayan pay sahipleri tarafından katılımlar	-	-	-	-	-	-	15	15
Bağlı ortaklıkların kontrol kaybı ile sonuçlanmayan pay oranı değişikliklerine bağlı artış/azalış	-	-	3	16.558	-	16.561	21.365	37.926
Temettü ödemeleri	-	-	122.855	(855.401)	-	(732.546)	-	(732.546)
Transferler	-	-	-	1.325.636	(1.325.636)	-	-	-
Ana ortaklara ait işlemler toplamı	-	-	122.900	486.793	(1.325.636)	(715.943)	20.825	(695.118)
Dönem sonu bakiye	108.917	1.402.810	499.844	416.391	1.031.261	3.459.223	14.126	3.473.349

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait****Konsolide Nakit Akış Tablosu****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.**

	Dipnot	Bağımsız denetimden geçmiş 2019	Bağımsız denetimden geçmiş 2018
A. İşletme faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları		900.876	582.236
Dönem net karı / (zararı)		1.119.246	1.031.697
<i>Dönem net karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler</i>		206.281	(1.177.292)
Amortisman ve itfa gideriyle ilgili düzeltmeler	24	114.819	104.086
Değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler			
- Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	8	18.217	17.232
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	19	31.097	17.294
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler			
- İş Ortaklıklarının Dağıtılmamış Karları ile İlgili Düzeltmeler	12	(231.640)	(139.005)
Alınan depozito ve teminatlarla ilgili düzeltmeler	27	15.358	46.419
Faiz gelir ve giderleriyle ilgili düzeltmeler		(51.279)	92.394
İmtiyazlı hizmet anlaşmalarından doğan alacakların gerçeğe uygun değer farkı ile ilgili düzeltmeler		276.724	(53.677)
Yatırım faaliyetlerinden doğan gelirlerin gerçeğe uygun değer farkı ile ilgili düzeltmeler	7	(32.116)	(94.947)
Güncellenmiş alternatif yatırım getiri tutarı ile ilgili düzeltmeler	8	(59.300)	(142.542)
Sözleşme varlıklarındaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		59.134	(957.190)
Vergi giderleriyle ilgili düzeltmeler	21	65.519	(62.028)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	26	(252)	(5.328)
<i>İşletme sermayesindeki değişimler</i>		(433.425)	882.922
Stoklardaki değişimle ilgili düzeltmeler		5.014	18.760
Ticari alacaklardaki değişimle ilgili düzeltmeler		1.206.585	1.523.141
Çalışanlara sağlanan faydalar ile ilgili borçlardaki değişimlerle ilgili düzeltmeler		(1.170)	6.224
Diğer alacaklar ve esas faaliyetler sonucu oluşan diğer dönen ve duran varlıklardaki değişimle ilgili düzeltmeler		(775.081)	251.736
Ticari borçlardaki değişimle ilgili düzeltmeler		(574.691)	(133.153)
Müşteri sözleşmeleri ile ilgili borç düzeltmeleri		(201.777)	34.611
Peşin ödenmiş giderlerdeki değişimle ilgili düzeltmeler		176.477	103.550
Ertelenmiş gelirlerdeki değişimle ilgili düzeltmeler		(292.804)	(850.067)
Esas faaliyetler sonucu oluşan diğer borçlar ve diğer yükümlülüklerdeki değişimle ilgili düzeltmeler		24.022	(71.880)
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		8.774	(155.091)
Ödenen kıdem tazminatları	19	(9.511)	(757)
Şüpheli alacaklardan tahsilatlar	26	22.021	21.117
Vergi iadeleri /(ödemeleri)		(3.736)	(175.451)

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Yıla Ait

Konsolide Nakit Akış Tablosu

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

B. Yatırım faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları		(92.253)	(54.641)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		178	6.255
Satılmaya hazır finansal varlık yatırımlarındaki sermaye artışlarına katılımlar /yeni giriş	7	(11.025)	-
Satılmaya hazır finansal varlık yatırım satışlarından nakit girişi	7	4.554	-
Maddi duran varlık edinimlerinden nakit çıkışları	13	(88.074)	(97.843)
Maddi olmayan duran varlık edinimlerinden nakit çıkışları	14	(493)	(979)
Kontrol gücü olmayan paylara sahip iştirakin satın alınması		2.607	37.926
C. Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		(716.180)	(880.055)
İlişkili Taraflardan Alınan Diğer Borçlardaki Azalış		655.388	(163.888)
İlişkili taraflara ödenen faiz	27	(71.675)	(34.516)
İlişkili taraflardan alınan faiz	27	73.406	14.652
Ödenen kar payları		(1.234.350)	(733.059)
Bağlı ortaklık sermaye artışlarına kontrol gücü olmayan pay sahipleri tarafından katılımlar		-	16
Kullanımı sınırlı nakit ve nakit benzerlerindeki değişim	5	(237.981)	(107.044)
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	17	617.843	388.360
Borç Ödemelerine İlişkin Nakit Çıkışları		(517.219)	(239.042)
Ödenen depozito ve garantiler		(1.592)	(5.534)
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerinin net artış /(azalış) (A+B+C)		92.443	(352.460)
D. Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		253.896	448.037
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/(azalış) (A+B+C+D)		346.339	95.577
E. Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		5	188.333
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri		534.672	188.333

İlişikteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların ayrılmaz bir parçasıdır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

1. Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ("Çalık Enerji" veya "Şirket") 1998 yılında, farklı coğrafyalarda doğalgaz ve petrol kaynaklarının işletilmesi, arama ve üretim safhalarında ve uluslararası piyasalara sevki ile satışında rol almak üzere Türkiye'de kurulmuştur. Çalık Enerji'nin, Çalık Enerji Türkmenistan, Çalık Enerji Gürcistan, Çalık Enerji Malavi, Çalık Enerji Özbekistan, Çalık PE Özbekistan Navoi, Çalık PE Özbekistan Turakurgan, Çalık Enerji Libya, Çalık Enerji Irak, Kızılırmak Enerji Elektrik, Çalık Enerji Özbekistan Taşkent PE ve Çalık Enerji Afganistan Şube olmak üzere 11 şubesi bulunmaktadır.

Çalık Enerji, şirket hisselerinin %95,42'sine sahip ana ortaklık olan Çalık Holding Anonim Şirketi ("Çalık Holding") tarafından yönetilmektedir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Çalık Enerji'nin ortaklık yapısı Dipnot 22'de belirtilmiştir. Çalık Enerji tescil adresi olan Büyükdere Caddesi No:163/A Zincirlikuyu, İstanbul adresinde kurulmuştur.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Çalık Enerji'nin 34 adet (31 Aralık 2018: 29) bağlı ortaklığı ("Bağlı Ortaklıklar") ve 4 adet (31 Aralık 2018: 4 adet) iş ortaklığı ("İş ortaklıkları") bulunmaktadır. Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal tabloları, Çalık Enerji, bağlı ortaklıkları ve iş ortaklıklarındaki paylarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Grup'un bünyesinde çalışan sayısı 1.463'dir. (31 Aralık 2018: 2.952).

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Çalık Enerji'nin konsolidasyon kapsamına dahil edilen bağlı ortaklıklar ve müştereken kontrol edilen ortaklıkları ile bunların bulundukları ülkeler, faaliyetleri ve faaliyet alanları aşağıdaki gibidir:

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

1. Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Şirket adı	Ortaklık tipi	Ülke
Adacami Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Akılcı Bilişim Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. (*)	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Ant Enerji Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Atayurt İnşaat A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Yenilenebilir Enerji A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Enerji Dubai FZE	Bağlı Ortaklık	UAE – Dubai
Calik Enerji Swiss AG	Bağlı Ortaklık	İsviçre
Çalık Georgia LLC (*)	Bağlı Ortaklık	Gürcistan
Çalık Güneş Enerjisi Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Limak Adi Ortaklığı	İş ortaklığı	Türkiye
Çalık NTF Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çalık Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim Limited Şirketi	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Çedaş Elektrik Dağıtım Yatırımları A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
ÇL Enerji Üretim ve İnşaat Anonim Şirketi (*)	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Demircili Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Doğu Aras Enerji Yatırımları A.Ş.	İş ortaklığı	Türkiye
Tasfiye Halinde Enerji Sabz Pouya Pars A.Ş. (*)	Bağlı Ortaklık	İran
Tasfiye Halinde Enerji Sabz Arman Pars A.Ş. (*)	Bağlı Ortaklık	İran
Tasfiye Halinde Hamerz Green Energy (*)	Bağlı Ortaklık	İran
JSC Calik Georgia Wind	Bağlı Ortaklık	Gürcistan
Kızılırmak Enerji Elektrik A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Kosova Çalık Limak Energy SH.A.	İş ortaklığı	Kosova
LC Electricity Supply and Trading d.o.o.	İş ortaklığı	Sırbistan
Tasfiye Halinde Mayestan Green Energy (*)	Bağlı Ortaklık	İran
Momentum Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Olimpos Solar Enerji Üretim A.Ş. (*)	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Onyx Trading Innovation FZE	Bağlı Ortaklık	UAE – Dubai
Pasifik Solar Enerji Üretim A.Ş. (*)	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Saudi Jalik Energy Company (*)	Bağlı Ortaklık	Suudi Arabistan
Technological Energy N.V.	Bağlı Ortaklık	Hollanda
Technovision Mühendislik Danışmanlık ve Dış Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Türkmen'in Altın Asrı Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Yeşilçay Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Yeşilirmak Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Taşkent Merkez Park Gayrimenkul Yatırım A.Ş.	Bağlı Ortaklık	Türkiye
Uztur Investment and Development Limited (*)	Bağlı Ortaklık	Özbekistan

(*) Grup'un bağlı ortaklıkları olan Akılcı Bilişim Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş., Çalık Georgia LLC, Enerji Sabz Pouya Pars A.Ş., Energy Sabz Arman Pars, Hamerz Green Energy, Saudi Jalik Energy Company, ÇL Enerji Üretim ve İnşaat Anonim Şirketi, Uztur Investment and Development Limited, Olimpos Solar Enerji Üretim A.Ş., Pasifik Solar Enerji Üretim A.Ş. ve Mayestan Green Energy gayri faal ya da yeni kurulmuş şirketler olup 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tablolara etkilerinin önemsiz olmaları sebebiyle konsolidasyona dahil edilmemişlerdir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

1. Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Adacami Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Adacami Enerji”)

Adacami Enerji, elektrik enerjisi tesisi inşası, kiralaması, işletmesi ve elektrik satışı amacıyla 2009 yılında kurulmuştur.

Akılcı Bilişim Hizmetleri ve Danışmanlık A.Ş. (“Akılcı Bilişim”)

Akılcı Bilişim, 2 Mayıs 2018 tarihinde İstanbul’da kurulmuştur. Şirket raporlama tarihi itibarıyla gayri faaldir.

Ant Enerji Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (“Ant Enerji”)

Ant Enerji, enerji satış, pazarlama, dağıtım yapmak amacıyla 2006 yılında İstanbul’da kurulmuştur.

Atayurt İnşaat A.Ş. (“Atayurt İnşaat”)

Atayurt İnşaat, enerji üretim santrali inşa etmek ve ilgili servis, onarım ve bakımı sağlamak amacıyla 2009 yılında kurulmuştur.

Çalık Yenilenebilir Enerji A.Ş. (“Çalık Yenilenebilir Enerji”)

Çalık Yenilenebilir Enerji, 2012 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu her türlü güneş enerjisi santrali projelerinin geliştirilmesi ve inşa edilmesidir.

Çalık Elektrik Dağıtım A.Ş. (“ÇEDAŞ”)

ÇEDAŞ, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’nun mevzuat hükümleri uyarınca elektrik dağıtım ve satışı ve bu faaliyetlerdeki şirketlere iştirak etmek amacıyla 2010 yılında kurulmuştur.

Çalık Enerji Dubai FZE (“Çalık Enerji Dubai”)

Çalık Enerji Dubai, Jebel Ali Serbest Bölge, Dubai’de kurulmuştur.

ÇL Enerji Üretim ve İnşaat Anonim Şirketi (“ÇL Enerji”)

ÇL Enerji 2019 yılında Türkiye’de, elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması amacıyla kurulmuştur.

Calik Enerji Swiss AG (“Çalık Swiss”)

Çalık Swiss, imtiyaz ya da diğer hakların alımı, yönetimi ve kullanımının yanı sıra enerji santrallerinin inşaatı ve bakımı, başta elektrik sektörü olmak üzere enerji sektöründe faaliyet gösteren diğer grup şirketlerinin geliştirilmesi ve finansman kaynakları bulunması konusunda hizmet vermesi amacıyla 27 Nisan 2018 tarihinde İsviçre’de kurulmuştur.

Çalık Güneş Enerjisi Üretim A.Ş. (“Çalık Güneş”)

Çalık Güneş Enerjisi Üretim A.Ş., Çalık Holding tarafından kurulmuş olup, hisseleri Çalık Enerji’ye devolduktan sonra Çalık Enerji’ye 2019 yılında konsolide olmuştur.

Çalık Georgia LLC (“Çalık Georgia”)

Çalık Georgia, 2015 yılında Tiflis’te Gürcistan’da hidroelektrik santrallerin mühendislik, tedarik ve inşaatının yapılması ile Gürcistan’da üretilen elektriğin ticaretinin yapılması amacıyla kurulmuştur. Şirket, yeni kurulmuş olup, raporlama tarihi itibarıyla gayriaktif durumdadır.

Çalık Limak Adi Ortaklığı

Çalık Limak Adi Ortaklığı, 2013 yılında ÇEDAŞ ve Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri ve İnşaat A.Ş.’ye (“Limak Yatırım”) ait iş ortaklığı olarak ve tamamı Çalık Enerji ve Limak Yatırım’a ait iş ortaklığı olan Kosova Çalık Limak Enerji tarafından sahip olunan Kosova Electricity Distribution and Supply Company ISC firmasına her türlü teknik ekipman sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

1. Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Çalık NTF Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş. ("Çalık NTF")

Çalık NTF, elektrik üretim tesisleri kurmak, işletmek ve kiralamak amacıyla 2006 yılında İstanbul'da kurulmuştur.

Çalık Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim Limited Şirketi ("Çalık Rüzgar")

Çalık Rüzgar, elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması amacıyla kurulmuştur.

Çedaş Elektrik Dağıtım Yatırımları A.Ş. ("ÇED")

ÇED, enerji piyasasını düzenleyen mevzuat hükümlerine uygun olarak elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin dağıtımı ve satışı ile enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler kurulması veya bunlara iştirak edilmesi, iştirak edilen veya yeni kurulan bu şirketlerin yönetimlerinin tayin edilmesi, bu şirketlere teknik, mali, bilgi işlem ve insan kaynakları yönetimi ile diğer konularda danışmanlık hizmeti sağlanması, yeni kurulan veya iştirak ettiği şirketlerin teknik, idari ve mali organizasyonlarında destek sağlanması ve bu şirketler aracılığıyla sınai veya ticari yatırımlar yapılması faaliyetlerini yürütmektedir.

Demircili Rüzgar Enerjisi Elektrik Üretim A.Ş. ("Demircili Rüzgar")

Demircili Rüzgar, elektrik enerjisi üretim tesisi kurulması, işletmeye alınması, kiralanması, elektrik enerjisi üretimi, üretilen elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin müşterilere satış faaliyetinde bulunmak üzere 23 Şubat 2018 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur.

Doğu Aras Enerji Yatırımları A.Ş. ("Doğu Aras")

5 Mayıs 2013 tarihinde ÇED ve Kiler Alışveriş Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret A.Ş. ("Kiler Alışveriş") arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında Doğu Aras, ÇED ve Kiler Alışveriş tarafından sermaye sahiplik oranları sırasıyla %50 ve %50 olacak şekilde elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin dağıtımı ve perakende veya toptan satışı amacıyla enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler kurulması veya bunlara iştirak edilmesi, iştirak edilen veya yeni kurulan bu şirketlerin yönetimlerinin tayin edilmesi, bu şirketlere teknik, mali, bilgi işlem ve insan kaynakları yönetimi ile diğer konularda danışmanlık hizmeti sağlanması, yeni kurulan veya iştirak ettiği şirketlerin teknik, idari ve mali organizasyonlarda destek sağlanması ve bu şirketler aracılığıyla sınai veya ticari yatırımlar yapılması amacıyla bir iş ortaklığı olarak kurulmuştur.

Doğu Aras, 28 Haziran 2013 tarihinde imzalanan hisse devir sözleşmesine istinaden Kars, Ardahan, Iğdır, Erzincan, Ağrı, Bayburt ve Erzurum bölgelerinde elektrik dağıtım ve satışı yapan ve kamuya ait olan Aras Elektrik Dağıtım A.Ş. ("EDAŞ") ve Aras Elektrik Perakende Satış A.Ş. ("EPAŞ") paylarının tamamını özelleştirme kapsamında açılan ihaleye girerek satın almıştır.

Tasfiye Halinde Enerji Sabz Arman Pars A.Ş. ("Enerji Sabz Arman Pars")

Enerji Sabz Arman Pars, 2018 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

Tasfiye Halinde Enerji Sabz Pouya Pars A.Ş. ("Enerji Sabz Pouya Pars")

Enerji Sabz Pouya Pars, 2018 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

Tasfiye Halinde Hamerz Green Energy ("Hamerz Green Energy")

Hamerz Green Energy, 2016 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

1. Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

JSC Çalık Georgia Wind ("JSC Georgia")

JSC Georgia, 2015 yılında Tiflis'te Gürcistan'da enerji altyapısı geliştirmek, güneş ve rüzgar santrali projelerinin geliştirilmesi ile bunların finansman, inşaat ve uzun dönemli işletilmesine sponsor sağlanması amacıyla kurulmuştur.

Kızılırmak Enerji Elektrik A.Ş. ("Kızılırmak")

Kızılırmak, her çeşit doğalgazı ve ham petrolü ve türev ürünlerini ithal etmek, ihraç etmek, dağıtmak ve işletmek amacıyla 2005 yılında İstanbul'da kurulmuştur.

Kosova Çalık Limak Energy SH.A. ("KÇLE")

KÇLE, 17 Eylül 2012 tarihinde ÇEDAŞ, Çalık Enerji ve Limak Yatırım arasında imzalanan müşterek yönetim anlaşması kapsamında iş ortaklığı olarak kurulan KÇLE şirketinin toplam sermayesine ÇEDAŞ, Çalık Enerji ve Limak Yatırım sırasıyla %25, %25 ve %50 oranlarında iştirak etmişlerdir. 2015 yılı içerisinde ÇEDAŞ tarafından sahip olunan ve KÇLE'in %25'ini temsil eden hisseler Çalık Enerji'ye devrolmuştur.

8 Mayıs 2013 tarihinde KÇLE, Kosova Cumhuriyeti'nde elektrik dağıtım ve tedarik faaliyetlerini yürüten Kompania Per Distribuium Dhe Fumizim Me Energji Elektrike SH.A ("KEDS") isimli kamu iktisadi kuruluşunun paylarının tamamını özelleştirme kapsamında Kosova Cumhuriyeti Hükümeti tarafından açılan ihaleye girerek satın almıştır.

LC Electricity Supply and Trading d.o.o (" LC Electricity")

LC Electricity, 2014 yılında Türkmen'in Altın Asrı Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. ("Türkmen Elektrik") ve Limak Yatırım'ın toplam sermayesine %50 oranlarında eşit iştirak etmesiyle Sırbistan'da kurulan bir iş ortaklığıdır. Şirket'in kuruluş amacı elektrik ticareti ve bu faaliyet kapsamında her türlü mal ve hizmet alım satımıdır.

Tasfiye Halinde Mayestan Clean Energy ("Mayestan Clean Energy")

Mayestan Clean Energy, 2016 yılında İran'da kurulmuştur. Şirket, hammadde, endüstriyel parça ve aletler gibi tüm izinli ticari ürünlerin alışverişi, ihracat ve ithalatı gibi ticari ve iktisadi faaliyetleri yürütmek amacı ile kurulmuştur.

Momentum Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Momentum Enerji")

Momentum Enerji, elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması için 2008 yılında kurulmuştur.

Olimpos Solar Enerji Üretim A.Ş. ("Olimpos Solar")

Olimpos Solar elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması amacıyla kurulmuştur.

Onyx Trading Innovation FZE ("Onyx Trading Innovation FZE")

Onyx Trading Innovation FZE 2016 yılında Dubai'de kurulmuştur.

Pasifik Solar Enerji Üretim A.Ş. ("Pasifik Solar")

Pasifik Solar elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması amacıyla kurulmuştur.

Technological Energy N.V. ("Technological N.V.")

Technological N.V., 8 Haziran 2016 tarihinde Hollanda'da kurulmuştur. Şirket raporlama tarihi itibarıyla gayrifaaldir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

1. Rapor konusu kuruluş ve faaliyet konusu (devamı)

Technovision Mühendislik, Danışmanlık ve Dış Ticaret A.Ş. (“Technovision”)

Technovision, makine ve inşaat mühendisliği hizmeti ve danışmanlık hizmeti vermek amacıyla 1994 yılında Ankara’da kurulmuştur. 2015 yılında şirket hisselerinin %90’ı, Grup şirketlerine mühendislik ve danışmanlık hizmeti vermek amacıyla Çalık Enerji tarafından satın alınmıştır.

Türkmen’in Altın Asrı Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş. (“Türkmen Elektrik”)

Türkmen Elektrik, elektrik dağıtımı ve satışı yapmak amacıyla 2000 yılında İstanbul’da kurulmuştur.

Uztur Investment and Development Limited (“Uztur”)

Uztur 2018 yılında Özbekistan’da, inşaat projelerini yönetmek amacıyla kurulmuştur.

Yeşilçay Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Yeşilçay Enerji”)

Yeşilçay Enerji, elektrik enerjisi tesisi inşası ve işletmesi, üretimi, elektrik satış ve pazarlaması ile maden cevheri araştırma ve üretimi amacıyla 2008 yılında kurulmuştur.

Yeşilirmak Elektrik Dağıtım A.Ş. (“YEDAŞ”)

YEDAŞ, Samsun, Ordu, Amasya, Çorum ve Sinop illerinde elektrik enerjisi dağıtımı alanında faaliyet göstermek amacıyla, 2010 yılında özelleştirme kapsamında Grup tarafından 30 yıllık bir süre için devralınarak faaliyetlerine başlamıştır.

4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu’nun 3’ncü maddesi uyarınca elektrik dağıtım şirketlerinin 1 Ocak 2013 tarihine kadar dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayrıştırmalarına yönelik yasal zorunluluk bulunmaktadır. Bu kapsamda Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop illerini kapsayan bölgede dağıtım, perakende hizmetleri faaliyetlerini yürütmekte olan YEDAŞ, 31 Aralık 2012 tarihinde dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayrıştırmıştır. Bu karar kapsamında YEPAŞ 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren faaliyetlerine başlamıştır.

Yeşilirmak Elektrik Perakende Satış A.Ş. (“YEPAŞ”)

4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu’nun 3’ncü maddesi uyarınca elektrik dağıtım şirketlerinin 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayrıştırmalarına yönelik yasal zorunluluk bulunmaktadır. Bu kapsamda Samsun, Ordu, Çorum, Amasya ve Sinop illerini kapsayan bölgede dağıtım, perakende hizmetleri faaliyetlerini yürütmekte olan YEDAŞ, 31 Aralık 2012 tarihinde dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini ayırmıştır. Bu karar kapsamında YEPAŞ, elektrik ve elektrikle ilgili ürünlerin perakende satışı amacıyla 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren YEDAŞ’tan kısmi bölünme ile yasal olarak ayrılarak kurulmuştur.

Taşkent Merkez Park Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı (“Taşkent Merkez”)

Taşkent Merkez Park Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı 2019 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ikamet amaçlı binaların yapılmasıdır.

Saudi Jalik Energy Company (“Suudi Çalık”)

Suudi Çalık Şirketi 2019 yılında, inşaat projelerini yürütmek amaçlı kurulmuştur.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1 Uygunluk beyanı

Grup’un finansal tabloları, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yayımlanan uluslararası standartlarla uyumlu olacak şekilde Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları (“TMS/TFRS”) ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınarak hazırlanmıştır. TMS/TFRS, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları’nda (“UFRS”) meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla tebliğler aracılığıyla güncellenmektedir.

Grup muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, Türk Ticaret Kanunu (“TTK”), vergi mevzuatı ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Finansal tablolar, makul değerleri ile gösterilen finansal varlıklar ve borçlar haricinde tarihi maliyet esaslı olarak, TFRS’nin gerektirdiği düzeltme kayıtları ve sınıflandırmalar yansıtılmak suretiyle Türk Lirası (“TL”) olarak hazırlanmıştır.

TMS’ye Uygunluk Beyanı

İlişikteki finansal tablolar Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları (“TMS”) ile bunlara ilişkin ek ve yorumlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Finansal tablolar ve dipnotlar KGK tarafından 15 Nisan 2019 tarihli ilke kararı ile açıklanan 2019 Taksonomisi’ne uygun olarak sunulmuştur.

Finansal tabloların onaylanması:

Konsolide finansal tablolar Grup yönetimi tarafından yayımlanmak üzere 30 Mart 2020 tarihinde onaylanmıştır. Şirket Genel Kurul’unun ve ilgili düzenleyici kurumların bu konsolide finansal tabloların değiştirilmesini talep etme hakkı bulunmaktadır.

2.2 Ölçüm esasları

Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleriyle değerlendirilen türev finansal araçlar haricinde, tarihsel maliyet esasına göre ve Türkiye’de faaliyet gösteren şirketler için 31 Aralık 2004 tarihinde sona eren enflasyon etkilerinden arındırılarak hazırlanmıştır.

2.3 Geçerli ve sunum para birimi

Çalık Enerji’nin geçerli para birimi 30 Haziran 2018 ve daha önceki dönemlerde Türk Lirası olarak kabul edilmiştir. Şirketin 1 Temmuz 2018 tarihinden itibaren satış stratejileri ve temettü politikalarında oluşan değişiklikler sebebiyle TMS 21 “Kur Değişiminin Etkileri” kapsamında geçerli para birimi ABD Doları olarak değiştirilmiştir. Dolayısıyla Şirket’in 1 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla geçerli para birimi ABD Dolarıdır.

Grup’un konsolide finansal tabloları sunum para birimi olarak TL cinsinden sunulmuştur. Yurtdışında faaliyet sürdüren Grup şirketleri ise muhasebe kayıtlarını faaliyet gösterdikleri ülke kanunları ve uygulamalarına göre kendi geçerli para birimlerine uygun hazırlamaktadırlar. Ancak finansal tabloları TL olarak sunulmaktadır. Aksi belirtilmedikçe TL olarak sunulan bütün finansal bilgiler en yakın bin TL’ye yuvarlanmıştır. Fonksiyonel para birimi ABD Doları olan Grup’un sunum para birimi TL olan rapora çevrimi konsolide kar veya zarar tablosu ve diğer kapsamlı gelir tablosu için 2019 yılı ortalama, konsolide finansal durum tablosundaki parasal kalemler için 31 Aralık 2019, parasal olmayan kalemler için ise tarihi TCMB alış kurları kullanılmıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde Grup tarafından kullanılan döviz kurları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Amerikan Doları	5,9402	5,2609
Avro	6,6506	6,0280
İngiliz Sterlini	7,7765	6,6528
Irak Dinarı	0,0050	0,0044
Gürcistan Larisi	1,9881	1,9827
Libya Dinarı	4,3379	3.7543
Türkmenistan Manatı	1,7447	1,5058
Özbekistan Somu	0,0006	0,0006

Çalık Enerji'nin şubelerinden Çalık Enerji Türkmenistan Şube ve Özbekistan'da bulunan Çalık Enerji Özbekistan Temsilcilik Ofisi, 2017 yılında geçerli para birimlerini TMS 21 "Kur Değişiminin Etkileri" Standardı uyarınca, 1 Temmuz 2017 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere sırasıyla, geçerli para birimini Türkmenistan Manatı ve Özbekistan Somu'ndan ABD Doları ("USD") olarak değiştirmiştir. Grup, Türkmenistan ve Özbekistan'da yeni mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projelerine başlamıştır ve bu projelerini bu ülkede bulunan şubeler aracılığıyla yürütmektedir. Yeni sözleşmelerle beraber şubelerin yürüttüğü projelerin gelirleri ağırlıklı olarak USD olarak tahsil edilmekle beraber maliyetlerin de önemli bir kısmını USD harcamalar oluşturmaktadır. 2017 yılında şubelerin kendi para birimleri olan Türkmenistan Manatı ve Özbekistan Somu'nun piyasa ve faaliyet unsurları açısından Grup'un bulunduğu temel ekonomik çevreyi yansıtmadaki etkisi azalmış, bu nedenle 1 Temmuz 2017 itibarıyla geçerli para birimi bu ülkelerde bulunan şubeler için USD olarak değiştirilmiştir.

2.4 Muhasebe tahminleri

Konsolide finansal tabloların TMS'ye uygun olarak hazırlanması, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarları, gelir ve giderleri ve muhasebe ilkelerinin uygulanmasını etkileyecek bazı tahmin ve yorumların yapılmasını gerektirmektedir. Gerçekleşen sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilir.

Tahminler ve tahminlerin temelini teşkil eden varsayımlar sürekli olarak gözden geçirilmektedir. Muhasebe tahminlerindeki güncellemeler tahminlerin güncellemesinin yapıldığı dönemde ve bu güncellemelerden etkilenen müteakip dönemlerde kayıtlara alınır.

Gelecek dönem konsolide finansal tablolarında önemli bir düzeltme yapılması riskini içeren tahminler ve varsayımlarla ilgili belirsizliklere ait bilgiler aşağıdaki dipnotlarda açıklanmıştır:

Dipnot 8 – Ticari alacak karşılıkları: Ticari alacaklardaki değer düşüklüğü kaybı, Grup Yönetimi'nin ticari alacaklar tutarının miktarı, geçmiş deneyimler ve genel ekonomik koşullar ile ilgili değerlendirmesine dayanmaktadır. Grup, ticari alacaklarının tahsil edilebilirliğini dönemsel olarak takip etmekte ve geçmiş yıllardaki tahsilat oranlarını esas alarak tahsilatı şüpheli alacaklardan doğabilecek muhtemel zararları için şüpheli alacak karşılığı ayırmaktadır. Eğer ekonomik koşullar, tahsilat eğilimleri veya diğer belirgin sektör eğilimleri Grup Yönetimi'nin tahminlerinden daha kötü gerçekleşirse, konsolide finansal tablolarda yer alan şüpheli ticari alacak karşılığı tutarı gerçekleşen şüpheli alacakları karşılamayabilir.

Dipnot 16 – Devam eden inşaat sözleşmeleri: Toplam inşaat sözleşme maliyetinin toplam inşaat sözleşme hasılatından fazla olması olası ise, beklenen zarar doğrudan giderleştirilmektedir. İş performansında, iş şartlarında ve sözleşme ceza karşılıkları ve nihai anlaşma düzenlemeleri nedeniyle tahmini karlılıkta olan değişiklikler maliyet ve gelir revizyonuna sebep olabilmektedir. Bu revizyonlar, belirlendiği dönemde konsolide finansal tablolara yansıtılmaktadır. Kar teşvikleri gerçekleşmeleri makul bir şekilde garanti edildiğinde gelire dahil edilmektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Bir inşaat sözleşmesinin sonucu güvenilir bir şekilde tahmin edilemediği durumda sözleşme hasılatı oluşan sözleşme maliyetlerinin geri alınabilir tutarı kadar muhasebeleştirilmektedir. Sözleşme maliyetleri oluşukları dönemde gider olarak kaydedilmektedirler.

Dipnot 13 ve Dipnot 14 – Maddi ve diğer maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürleri: Grup Yönetimi maddi ve maddi olmayan duran varlıkların faydalı ömürlerinin belirlenmesinde teknik ekibinin tecrübeleri ve ileriye dönük pazarlama ve yönetim stratejileri doğrultusunda önemli varsayımlarda bulunmaktadır.

Dipnot 19 – Dava karşılıkları: Grup Yönetimi, halen devam eden davalar için Grup’tan muhtemel olarak tahmin ettiği nakit çıkışları üzerinden bir karşılık tutarı hesaplayarak kayıtlara almaktadır.

Dipnot 28 – Gerçeğe uygun değerlerin belirlenmesi: Gerçeğe uygun değer belirlenmesinde kullanılan gözlemlenebilir ve gözlemlenebilir nitelikte olmayan piyasa bilgilerin kullanılmasında belli başlı tahminler yapılmaktadır.

Dipnot 19 – Tanımlanan fayda planının maliyeti aktüeryal hesaplamalar kullanılarak belirlenmektedir. Aktüeryal hesaplamalar iskonto oranları, gelecek yıllara ait maaş ve kıdem tazminatı artışları ve ölüm oranları gibi bazı varsayımlar yapmayı gerektirir. Bu planların uzun dönemli yapısı nedeniyle bazı varsayımlarda belirsizlikler oluşmaktadır.

2.5 Karşılaştırmalı bilgiler ve önceki dönem finansal tablolarının düzeltilmesi

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler veya önemli hatalar geçmiş dönem mali tablolarını yeniden düzenleyerek geriye dönük olarak düzeltilir. Cari dönemi etkileyen muhasebe tahminlerindeki değişikliklerin etkisi cari dönemde muhasebeleştirilmiştir; Cari ve gelecek dönemleri etkileyen muhasebe tahminlerindeki değişikliklerin etkisi cari ve gelecek dönemlerde muhasebeleştirilir.

Cari dönemle karşılaştırmalı olarak sunabilmek için, daha önce “Esas faaliyetlerden diğer giderler” olarak gösterilen 17.232 Türk Lirası tutarındaki TFRS 9’un etkisi “TFRS 9 uyarınca belirlenen değer düşüklüğü kazançları (zararları) ve değer düşüklüğü zararlarının iptalları” olarak sınıflandırılmıştır.

Cari dönemle karşılaştırmalı olarak sunabilmek için, daha önce “Kısa vadeli ticari alacaklar” ve “Uzun vadeli ticari alacaklar” olarak gösterilen 1.732.180 Türk Lirası tutarındaki imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar’ın etkisinin 368.988 TL’si “Kısa vadeli imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar” 1.363.192 TL’si “Uzun vadeli imtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar” olarak sınıflandırılmıştır. Söz konusu sınıflama Çedaş bağlı ortaklığından kaynaklanmaktadır.

Cari dönemle karşılaştırmalı olarak sunabilmek için, daha önce “Ticari alacaklar” olarak gösterilen 67.759 Türk Lirası tutarındaki müşteri sözleşmelerinden alacaklar’ın etkisi “Sözleşme varlıkları” olarak sınıflandırılmıştır.

Cari dönemle karşılaştırmalı olarak sunabilmek için, daha önce “Ertelenmiş gelirler” olarak gösterilen 380.774 Türk Lirası tutarındaki müşteri sözleşmelerinden borçlar’ın etkisi “Sözleşme varlıkları” olarak sınıflandırılmıştır.

Cari dönemle karşılaştırmalı olarak sunabilmek için, daha önce “Esas faaliyetlerden diğer gelirler” olarak gösterilen 20.841 Türk Lirası tutarındaki faiz geliri “Finansman gelirleri” olarak sınıflandırılmıştır.

Cari dönemle karşılaştırmalı olarak sunabilmek için, daha önce “Esas faaliyetlerden diğer gelirler” olarak gösterilen 395.425 Türk Lirası tutarındaki faiz geliri “Hasılat” olarak sınıflandırılmıştır. Söz konusu sınıflama Çedaş bağlı ortaklığından kaynaklanmaktadır.

Kıdem yükümlülüğü hesaplanmayan çalışanlar için kıdem yükümlülükleri hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunda 5.782 TL “Genel yönetim giderleri”ne ve aynı tutardaki ödeme sonradan tarifede belirtildiği üzere geri alınabileceği için 5.782 TL “Hasılat” olarak sınıflanmıştır. Söz konusu sınıflama Çedaş bağlı ortaklığından kaynaklanmaktadır.

Grup, 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren konsolide nakit akış tablosunda, işletme faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) net nakit akışları içerisinde muhasebeleştirdiği 411.871 TL tutarındaki yabancı para çevrim farklarını, yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi hesabına yeniden sınıflandırmıştır.”

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.****2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)**

Yeniden düzenlemelerin 31 Aralık 2018 itibarıyla etkisi aşağıda gösterilmektedir:

	Yeniden Düzenlenmiş	Önceden Raporlanan	Düzeltilme Etkisi
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar			
Nakit ve nakit benzerleri	188.333	188.333	-
Kullanımı kısıtlı banka bakiyeleri	143.326	143.326	-
Ticari alacaklar	1.347.772	2.166.093	(818.321)
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	538.708	538.708	-
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	809.064	1.627.385	(818.321)
Diğer alacaklar	359.627	359.627	-
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	316.694	316.694	-
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	42.933	42.933	-
Müşteri sözleşmelerinden doğan varlıklar	67.759	-	67.759
- Devam eden inşaat ve taahhüt işlerinden doğan sözleşme varlıkları	67.759	-	67.759
Hizmet imtiyaz alacakları	368.998	-	368.998
Stoklar	32.846	32.846	-
Peşin ödemeler	204.102	204.102	-
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	259	259	-
Diğer dönen varlıklar	90.445	90.445	-
Toplam dönen varlıklar	2.803.467	3.185.031	(381.564)
	Yeniden Düzenlenmiş	Önceden Raporlanan	Düzeltilme Etkisi
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018
Duran varlıklar			
Ticari alacaklar	616.712	1.599.065	(982.353)
- İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	365.544	1.347.897	(982.353)
- İlişkili taraflardan ticari alacaklar	251.168	251.168	-
Diğer alacaklar	757.601	751.819	5.782
- İlişkili taraflardan diğer alacaklar	732.121	732.121	-
- İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	25.480	19.698	5.782
Hizmet imtiyaz alacakları	1.363.917	-	1.363.917
Finansal yatırımlar	117.904	117.904	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	658.555	658.555	-
Maddi duran varlıklar	569.315	569.315	-
Kullanım hakkı varlıkları	360.387	360.387	-
Maddi olmayan duran varlıklar	10.667	10.667	-
Ertelenmiş vergi varlığı	19.508	19.508	-
Toplam duran varlıklar	4.474.566	4.087.220	387.346
Toplam varlıklar	7.278.033	7.272.251	5.782

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar**

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

	Yeniden Düzenlenmiş	Önceden Raporlanan	Düzeltilme Etkisi
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018
Kısa vadeli yükümlülükler			
Kısa vadeli borçlanmalar	170.641	170.641	-
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	483.082	483.082	-
Ticari borçlar	780.139	780.139	-
- İlişkili taraflara ticari borçlar	17.087	17.087	-
- İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	763.052	763.052	-
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	26.126	26.126	-
Diğer borçlar	149.382	149.382	-
- İlişkili taraflara diğer borçlar	118.239	118.239	-
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	31.143	31.143	-
Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler	380.774	-	380.774
- Devam eden inşaat ve taahhüt işlerinden doğan sözleşme yükümlülükleri	380.774	-	380.774
Ertelenmiş gelirler	358.794	739.568	(380.774)
Dönem karı vergi yükümlülüğü	9	9	-
Kısa vadeli karşılıklar	50.251	50.251	-
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	7.931	7.931	-
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	42.320	42.320	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	127.381	127.381	-
Toplam kısa vadeli yükümlülükler	2.526.579	2.526.579	-
	Yeniden Düzenlenmiş	Önceden Raporlanan	Düzeltilme Etkisi
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018
Toplam kısa vadeli yükümlülükler			
Uzun vadeli borçlanmalar	915.223	915.223	-
Diğer borçlar	225.532	225.532	-
- İlişkili taraflara diğer borçlar	60	60	-
- İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	225.472	225.472	-
Uzun vadeli karşılıklar	13.620	7.838	5.782
- Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	13.620	7.838	5.782
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	123.729	123.729	-
Toplam uzun vadeli yükümlülükler	1.278.104	1.272.322	5.782
Toplam yükümlülükler	3.804.683	3.798.901	5.782
ÖZKAYNAKLAR			
Ödenmiş sermaye	108.917	108.917	-
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	1.402.811	1.402.811	-
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	499.844	499.844	-
Birikmiş zararlar	416.391	416.391	-
Net dönem kârı	1.031.261	1.031.261	-
Ana ortaklığa ait özkaynaklar toplamı	3.459.224	3.459.224	-
Kontrol gücü olmayan paylar toplamı	14.126	14.126	-
Toplam özkaynaklar	3.473.350	3.473.350	-
Toplam kaynaklar	7.278.033	7.272.251	5.782

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

	Yeniden Düzenlenmiş 31 Aralık 2018	Önceden Raporlanan 31 Aralık 2018	Düzeltilme Etkisi 31 Aralık 2018
Hasılat	5.361.059	4.959.853	401.206
Satışların Maliyeti	(3.784.544)	(3.784.544)	-
Brüt kar	1.576.515	1.175.309	401.206
Genel yönetim giderleri (-)	(188.274)	(182.492)	(5.782)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri (-)	(91.310)	(91.310)	-
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	(21.847)	(21.847)	-
Share of profit of equity accounted investees	139.004	139.004	-
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	813.195	1.250.578	(437.383)
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(889.208)	(927.558)	38.350
Esas faaliyet karı	1.320.843	1.341.684	(3.609)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	3.177	3.177	-
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	(3.701)	(3.701)	-
TFRS 9 uyarınca belirlenen değer düşüklüğü kazançları (zararları) ve değer düşüklüğü zararlarının iptalları	(17.232)	-	(17.232)
Finansman gideri öncesi faaliyet karı / (zararı)	1.320.319	1.341.160	(20.841)
Finansman gelirleri	208.282	187.441	20.841
Finansman giderleri (-)	(372.408)	(372.408)	-
Finansman giderler, net	(164.126)	(184.967)	20.841
Vergi öncesi kar	1.156.193	1.156.193	-
Vergi giderleri			
Dönem vergi gideri (-)	(62.468)	(62.468)	-
Deferred tax benefit/(expense)	(62.028)	(62.028)	-
Profit for the year	1.031.697	1.031.697	-

3. Önemli muhasebe politikaları

Aşağıda açıklanan muhasebe politikaları, ilişikteki konsolide finansal tablolarda sunulan tüm dönemlerde ve Grup'un tüm şirketleri tarafından tutarlı bir şekilde uygulanmıştır.

(a) Konsolidasyon ilkeleri

İlişikteki konsolide finansal tablolar, ana şirket Çalık Enerji ve bağlı ortaklıklarının ve iş ortaklıklarının hesaplarını aşağıdaki kısımlarda belirtilen şekilde yansıtmaktadır. Konsolidasyona dahil olan şirketlerin finansal tabloları konsolide finansal tablolara aynı tarih itibarıyla hazırlanmıştır.

i) İşletme birleşmeleri (ortak kontrole tabi şirketlerden alımlar hariç)

İşletme birleşmeleri, kontrolün Grup'a transfer edildiği tarih olan satın alım tarihinde, satın alma metodu kullanılarak muhasebeleştirilir.

Kontrol değerlendirilirken Grup tarafından itfa edilebilir potansiyel oy hakları dikkate alınmaktadır.

Grup, şerefiyeyi, satın alma tarihinde aşağıdaki gibi ölçer:

- transfer edilen satın alma bedelinin gerçeğe uygun değeri; artı
- işletme birleşmelerinde kontrol gücü olmayan paylara ilişkin kayda alınan paylar; artı
- eğer işletme birleşmesi aşamalı olarak gerçekleştiriliyorsa satın alınan şirketteki önceden var olan özkaynak payının gerçeğe uygun değeri; eksi
- satın alınan tanımlanabilir varlıkların ve varsayılan yükümlülüklerin kayıtlara alınan net değeri (genellikle gerçeğe uygun değeri).

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Bu uygulamanın sonucunun negatif olması durumunda pazarlıklı satın alma işleminden doğan kazanç, kar veya zararda kayıtlara alınır.

Satın alma bedeli daha önce var olan ilişkilerin hesaplaşılmasıyla ilgili tutarları içermez. Bu tutarlar genellikle kar veya zararda kayıtlara alınır.

İşletme birleşmesiyle bağlantılı olarak Grup'un katlandığı borç veya hisse senedi ihraç masrafları dışındaki işlem maliyetleri oluştukları anda giderleştirilir.

Koşullu bedel, satın alma tarihindeki gerçeğe uygun değeri ile kayıtlara alınır. Eğer koşullu bedel özkaynak kalemi olarak sınıflanmışsa tekrar değerlendirilmez ve yerine getirildiğinde özkaynaklarda muhasebeleştirilir. Aksi takdirde, koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde sonradan meydana gelen değişimler kar veya zararda kayıtlara alınır.

ii) Bağlı ortaklıklar

Bağlı ortaklıklar Grup tarafından kontrol edilen kuruluşlardır. Grup, bir işletmeyle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri işletme üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda işletmeyi kontrol etmektedir. Bağlı ortaklıkların finansal tabloları konsolide finansal tablolara kontrolün olduğu tarihten kontrolün ortadan kalktığı tarihe kadar dahil edilmiştir.

Bağlı ortaklıkların muhasebe politikaları, ihtiyaç duyulduğu zaman Grup'un politikalarına uyum sağlaması amacıyla değiştirilir

Kontrol gücü olmayan paylara yapılan düzeltmeler, bağlı ortaklığın satın alınma tarihindeki net varlık değerinin oransal tutarı üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup'un bağlı ortaklıklardaki paylarında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler, ortaklarla yapılan ortaklığa ilişkin işlem olarak muhasebeleştirilir. Kontrol gücü olmayan paylara yapılan düzeltmeler, bağlı ortaklığın net varlık değerinin oransal tutarı üzerinden hesaplanmaktadır. Şerefiye üzerinde bir düzeltme yapılmaz ve kar veya zararda kazanç veya kayıp olarak muhasebeleştirilmez.

iv) Kontrolün kaybedilmesi

Grup, bağlı ortaklık üzerindeki kontrolünü kaybetmesi durumunda, bağlı ortaklığın varlık ve yükümlülüklerini, kontrol gücü olmayan paylarını ve bağlı ortaklıkla ilgili özkaynak altındaki diğer tutarları kayıtlarından çıkarır. Kontrolün kaybedilmesinden kaynaklanan kazanç ya da kayıplar kar veya zarara kaydedilir. Eğer Grup önceki bağlı ortaklığında pay sahibi olmayı sürdürürse bu paylar kontrolün kaybedildiği gün itibarıyla gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür.

v) Ortak kontrole tabi şirketlerden satın almaları

Grup'u kontrol eden sermayedarın kontrolündeki şirketler arasındaki hisse transferlerinden kaynaklanan işletme birleşmeleri, karşılaştırmalı sunulan ilk dönemin başında gerçekleşmiş gibi veya daha sonra ise, ortak kontrolün olduğu tarihte muhasebeleştirilir. Satın alınan varlıklar ve yükümlülükler, Grup'u kontrol eden şirketin konsolide finansal tablolarındaki kayıtlı değerleri ile kayıtlara alınır. Satın alınan şirketlerin özkaynak bileşenleri, Grup özkaynakları içerisindeki aynı hesap kalemlerine eklenir ve oluşan gelir/gider ise doğrudan özkaynak altında kayıtlara alınır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

vi) *Müşterek anlaşmalar*

Müşterek anlaşmalar, Grup'un müşterek kontrol sahibi olduğu, anlaşmanın getirilerini önemli ölçüde etkileyecek kararların alınmasında oy birliği ile mutabakatın gerektiği sözleşmelerle kurulmuş anlaşmalardır. Müşterek anlaşmalar aşağıdaki şekilde sınıflanır ve muhasebeleştirilir:

- Müşterek faaliyet – Grup'un bir anlaşmayla ilgili varlıklar üzerinde haklara ve borçlara ilişkin yükümlülüklerle sahip olması durumunda, müştereken elde bulundurulmuş ya da katlanılan tüm payları dahil olmak üzere müşterek faaliyet ile ilgili her bir varlık, yükümlülük ve işlemi muhasebeleştirir.
- İş ortaklığı – Grup'un sadece anlaşmaların net varlıkları üzerinde hakları olması durumunda, özkaynak yöntemi kullanarak kendisine düşen payı muhasebeleştirir.

vi) *Kontrol gücü olmayan paylar*

İlişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iş ortaklıklarının Grup'un muhasebe politikalarıyla uyumlu olarak düzeltildikten sonraki kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirlerindeki payını kapsar.

Grup'un özkaynak yöntemine göre değerlendirilen bir yatırımın zararlarındaki payının Grup'un payını aşması halinde, ilişkili herhangi bir uzun vadeli faydayı da kapsayacak şekilde yatırımın kayıtlı değeri sıfıra indirilir ve bundan sonra oluşan zararların kayıtlara alınması Grup'un bir yükümlülüğü ya da iş ortaklığı adına ödeme yapma zorunluluğu bulunmadığı durumlarda durdurulur.

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında, grup içi işlemlerden dolayı oluşan tüm bakiye ve işlemler ile gerçekleşmemiş her türlü gelirler elimine edilmiştir. Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlarla yapılan işlemlerden doğan gerçekleşmemiş gelirler, Grup'un söz konusu iş ortaklıklarındaki etkin oranı kadar arındırılmıştır.

Grup içi işlemlerden kaynaklanan gerçekleşmemiş zararlar da değer düşüklüğü ile ilgili kanıt olmadığı hallerde, gerçekleşmemiş karların arındırılmasında kullanılan yöntemle arındırılmıştır. Şirket'in sahip olduğu hisselerin kayıtlı değerleri ve bunlardan kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kar veya zarar tablosu hesaplarından elimine edilmiştir.

Geçerli para birimleri ABD Doları dışında olan bağlı ortaklıkların faaliyet sonuçlarının ve finansal durumunun Grup'a konsolide edilmesinde, grup içi bakiyelerin ve işlemlerin eliminasyonu gibi normal konsolidasyon işlemleri uygulanır. Ancak, grup içi parasal bir aktif (ya da pasif) (Grup'un işlevsel para birimi ABD Doları dışında olan bağlı ortaklıklarındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan parasal kalemler hariç olmak üzere), kısa veya uzun vadeli olmasına bakılmaksızın, yabancı para dalgalanmalarının sonuçlarını konsolide finansal tablolarda göstermeden, ilgili grup içi borçla (ya da aktif kalemlerle) elimine edilemez. Çünkü parasal kalem, bir para birimini değerine çevirme yükümlülüğü taşır ve Grup'a yabancı para dalgalanmalarında kazanç ya da kayba açık hale getirir. Dolayısıyla, Grup'un konsolide finansal tablolarında bu tür kur farkları kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(b) Yabancı para

(i) Yabancı para cinsinden yapılan işlemler

Yabancı para biriminden yapılan işlemler, ilgili Grup şirketlerinin geçerli para birimlerine işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilmişlerdir.

Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihindeki kurlardan işlevsel para birimine çevrilmişlerdir. Yabancı para cinsinden olan ve tarihsel maliyet değeriyle ölçülen parasal olmayan varlıklar ve yükümlülükler, işlemin gerçekleştiği tarihteki kurdan çevrilir ve bir daha yabancı para çevrimine tabi olmamaktadırlar.

Yeniden çevrimle oluşan kur farkları, aşağıda yer alan unsurlarda yeniden çevriminden doğan ve diğer kapsamlı gelire kaydedilen kur farkları hariç, kar veya zarar kayıtlarına alınır:

- satılmaya hazır sermaye araçları (değer düşüklüğü olması durumu hariç, bu durumda diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilmiş olan kur farkları kar veya zarara yeniden sınıflanır);
- diğer kapsamlı gelir olarak kaydedilen yurtdışı işlemlerdeki net yatırımların riskten korunmak amacıyla girilen finansal yükümlülükler veya
- riskten korunmanın etkin olduğu ölçüde nakit akış riskinden korunma araçları.

(ii) Yurtdışı faaliyetler

Satın almadan dolayı oluşan gerçeğe uygun değer düzeltmeleri ve şerefiye dahil olmak üzere yurtdışı faaliyetlerin varlık ve yükümlülükleri raporlama tarihindeki kurlardan Şirket'in fonksiyonel para birimine çevrilir. Yurtdışı faaliyetlerin gelir ve giderleri işlem tarihindeki ortalama kurlardan Şirket'in fonksiyonel para birimine çevrilir.

Yabancı para çevrim farkları diğer kapsamlı gelir altında kaydedilir ve özkaynaklar altında yabancı para çevrim farkları hesabında sunulur. Bir yurtdışı faaliyetin satılması sonucunda kontrol kaybedildiğinde bu yabancı faaliyetle ilgili yabancı para çevrim farklarında birikmiş ilgili tutar satış kar veya zararın bir parçası olarak kar veya zarara sınıflanır. Eğer Grup yabancı bir faaliyet içeren bir bağlı ortaklığının sadece bir kısmını elden çıkarıp kontrolü koruyorsa, yabancı para çevrim farkları hesabındaki birikmiş tutarın ilgili kısmı kontrol gücü olmayan pay olarak sınıflanır. Grup'un yurtdışı faaliyeti olan iştiraki veya iş ortaklığındaki paylarının bir kısmının, önemli etki veya ortak kontrol kaybedilmeden satılması durumunda birikmiş tutarın ilgili kısmı kar veya zarara yeniden sınıflandırılır.

Bir yurtdışı faaliyet ile parasal alacak veya borç ilişkisinin kapanmasının öngörülebilir gelecekte planlanmadığı ve muhtemel olmadığı durumlarda, söz konusu parasal kalemlerden oluşmuş alacak ve borç kaynaklı yabancı para çevrim kar ve zararları net yurtdışı faaliyet yatırımlarının bir parçası şeklinde tanımlanarak, diğer kapsamlı gelir altında kaydedilir ve özkaynaklar altında yabancı para çevrim farkları hesabında sunulur.

(c) Finansal araçlar

Muhasebeleştirme ve ilk ölçüm

Ticari alacaklar finansal tablolara ilk defa oluştukları zaman alınırlar. Diğer tüm finansal varlıklar ve finansal yükümlülükler, Grup finansal araca ilişkin sözleşme hükümlerine taraf olduğunda muhasebeleştirilir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Önemli bir finansman bileşeni içeren ticari alacaklar dışındaki bir finansal varlık veya finansal yükümlülük ilk defa finansal tablolara alınırken gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve gerçeğe uygun değer değişimleri kâr veya zarara yansıtılanlar dışındaki kalemlerin edinimiyle veya ihracıyla doğrudan ilişkilendirilebilen işlem maliyetleri de gerçeğe uygun değere ilave edilir.

Yeniden sınıflandırma ve sonraki muhasebeleştirme

İlk kayıtlara alınırken finansal varlıklar, itfa edilmiş maliyetinden ölçülen, gerçeğe uygun değer (“GUD”) değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen – özkaynak yatırımları ve gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılırlar.

Grup’un finansal varlıkların yönetiminde kullandığı iş modelinin değiştiği durumlar hariç, finansal varlıklar ilk muhasebeleştirilmelerinden sonra yeniden sınıflanmazlar; iş modeli değişikliği durumunda ise, değişikliğin akabinde takip eden raporlama döneminin ilk gününde finansal varlıklar yeniden sınıflanırlar.

Bir finansal varlık, aşağıda belirtilen koşulların her iki şartı birden sağlaması durumunda ve gerçeğe uygun değer değişimi kar ya da zarara yansıtılan finansal varlık kategorisinde tanımlanmamışsa, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür:

- Finansal varlığın, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulması,

- Finansal varlığa ilişkin sözleşme şartlarının, belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarına yol açması.

Grup, ticari amaçla elde tutulmayan bir özkaynak yatırımının ilk defa finansal tablolara alınmasında, gerçeğe uygun değerindeki sonraki değişikliklerin diğer kapsamlı gelirden sunulması konusunda, geri dönülemez bir tercihte bulunulabilir. Bu seçim her bir yatırım için ayrı ayrı yapılır.

İtfa edilmiş maliyetinden veya yukarıda açıklandığı şekilde gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülmeyen bütün finansal varlıklar gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılarak ölçülür. Bu bütün türev finansal varlıkları da kapsar.

İlk defa finansal tablolara alınması sırasında bir finansal varlığın geri dönülemez bir şekilde gerçeğe uygun değer değişimi kâr veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak tanımlanması mümkündür. Ancak bunun için bu tanımlamanın, aksi halde ortaya çıkacak muhasebe uyumsuzluğu ortadan kaldırması veya önemli ölçüde azaltması gerekir.

Finansal varlıklar: İş modelinin değerlendirilmesi

Grup, iş modelinin amaçları konusunda değerlendirmelerini finansal varlığın tutulduğu portföy seviyesinde yapar çünkü bu işin nasıl yönetildiğini ve yönetime bilginin hangi yöntemlerle sağlandığını en iyi şekilde yansıtmaktadır.

Gerçeğe uygun değer esas alınarak yönetilen ve performansları buna göre değerlendirilen finansal varlıklar gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan olarak ölçülür.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Finansal varlıklar: Sözleşmeden kaynaklanan nakit akışlarının “sadece anapara ve faiz ödemeleri” olup olmadığının değerlendirilmesi

Anapara, finansal varlığın ilk defa finansal tablolara alınması sırasındaki gerçeğe uygun değeri olarak tanımlanmaktadır. Faiz, paranın zaman değeri, belirli bir zaman dilimine ilişkin anapara bakiyesine ait kredi riski, diğer temel borç verme risk ve maliyetleri (örneğin likidite riski ve yönetim maliyetleri) ile kâr marjından teşekkül eder.

Sözleşmeden kaynaklanan nakit akışlarının “sadece anapara ve faiz ödemeleri” olup olmadığının değerlendirilmesinde, Grup, ilgili aracın sözleşme şartlarını dikkate alır. Finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının zamanlamasını veya miktarını, bu tanıma uymasını engelleyebilecek oranda değiştirebilecek bir sözleşme şartı içerip içermediği değerlendirmeye dahil edilir. Bu değerlendirmeler yapılırken Grup aşağıdakileri dikkate alır:

- nakit akışlarının zamanlamasını veya tutarını değiştirebilecek şarta bağlı olaylar;
- sözleşmeye bağlı kupon oranını değiştirebilecek (değişken oran özelliklerini de içeren) şartlar;
- erken ödeme ve uzatma seçenekleri; ve
- belirli bir varlık üzerinde Grup’un nakit akışlarına hak iddia etmesini kısıtlayabilecek şartlar.

Anapara, beklenen nakit akışlarının bugünkü değeri olduğu için, ticari alacaklar ve diğer alacaklar “sadece anapara ve faiz ödemeleri” testini geçmektedirler. Bu alacaklarla tahsil etmeye dayalı iş modeliyle uyumlu olarak yönetilmektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Finansal varlıklar: Sonraki muhasebeleştirme ve kazanç ve kayıplar

Aşağıdaki muhasebe politikaları finansal varlıkların sonraki ölçümlerinde geçerlidir.

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümünde gerçeğe uygun değerleri üzerinden ölçülür. Herhangi bir faiz veya temettü geliri dahil olmak üzere, bunlarla ilgili net kazançlar ve kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Bu varlıklar sonraki ölçümünde etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden ölçülür. İtfa edilmiş maliyetleri varsa değer düşüklüğü zararları tutarı kadar azaltılır. Faiz gelirleri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Bunların finansal durum tablosu dışı bırakılmasından kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar veya zararda muhasebeleştirilir.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Etkin faiz yöntemi kullanılarak hesaplanan faiz geliri, yabancı para kazanç ve kayıpları ve değer düşüklükleri kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer kazanç ve kayıplar ise diğer kapsamlı gelire muhasebeleştirilir. Finansal varlıklar finansal durum tablosu dışı bırakıldığında daha önceden diğer kapsamlı gelire yansıtılan toplam kazanç veya kayıplar kar veya zararda yeniden sınıflandırılır.
GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan özkaynak araçları	Bu varlıklar sonraki dönemlerde gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür. Temettüleri, açıkça yatırımın maliyetinin bir kısmının geri kazanılması niteliğinde olmadıkça kar veya zararda muhasebeleştirilir. Diğer net kazanç ve kayıplar diğer kapsamlı gelire muhasebeleştirilir ve kar veya zararda yeniden sınıflandırılmazlar.

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar aktif bir piyasaya kote olmayan sabit veya belirli ödemeleri olan finansal araçlardır. Bu varlıklar ilk olarak gerçeğe uygun değerlerine doğrudan ilişkilendirilebilir işlem maliyetleri eklenerek kayıtlara alınırlar. İlk kayda alınmanın ardından, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden değer düşüklükleri düşülerek değerlendirilir. Krediler ve alacaklar, nakit ve nakit benzerleri ile devam eden inşaat sözleşmeleri alacakları ve imtiyazlı hizmet antlaşmalarından alacakları da içeren ticari alacakları ve diğer alacakları içermektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Nakit ve nakit benzeri

Nakit ve nakit benzerleri, kasa, bankalardaki vadeli ve vadesiz mevduat ve satın alındığı tarihte vadesi üç aydan kısa vadeli ve gerçeğe uygun değerinin değişme riski düşük olan diğer nakit benzeri varlıklardır.

İmtiyazlı hizmet antlaşmaları

24 Temmuz 2006 tarihinde Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. ("TEDAŞ") ile YEDAŞ arasında imzalanan İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ("İHDS") doğrultusunda TEDAŞ bünyesinde bulunan dağıtım tesisleri ve dağıtım tesislerinin işletilmesinde kullanılması gereken diğer ilave unsurlar üzerindeki işletme hakkı 105.599 TL bedel karşılığında YEDAŞ'a devrolmuştur. Söz konusu İHDS bedeli birinci tarife dönemi için (2006-2010) gelir tavanına eklenerek itfaya tabi tutulmuştur. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla söz konusu İHDS bedeli tamamen itfa olmuştur.

İHDS sözleşme süresi 24 Temmuz 2006'dan itibaren 30 yıldır. Bu sürenin sonunda işletme süresi, ilgili dönemde yürürlükte olan kanunlara uygun olarak TEDAŞ tarafından uzatılabilir. Grup, TFRS Yorum 12'nin kapsamına giren bu sözleşme uyarınca, elektrik enerjisi dağıtıcısı olarak hareket eder ve bu dağıtımın gerçekleştirilebilmesi için kullanılan tesisi inşa eder ve belirlenen dönem boyunca bu tesisi işletip tesisin bakımını gerçekleştirir. Cari dönem içerisinde sözleşmenin niteliğinde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

İHDS uyarınca, tesislerin mülkiyeti kamuya ait olup üstlenilen yatırım faaliyetleri ve yenileme hizmetleri için hakedilen alacaklar garantörün Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ("EPDK") yönlendirmesi ile nakit ya da diğer finansal varlıkların ediniminin koşulsuz ve sözleşmelerle düzenlenmiş hakkı olduğu süreç, finansal varlık olarak muhasebeleştirilmektedir. Grup, tarifeler yoluyla geri ödenmesi garanti edilmiş olan yatırımları ilk olarak "Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme" standardı uyarınca gerçeğe uygun değer üzerinden "İmtiyazlı Hizmet Anlaşmalarından Alacaklar" başlığı ile muhasebeleştirmiştir. İlk kayıtlara alınmalarını takiben finansal varlıklar itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülür.

Sözleşme ile birlikte YEDAŞ'ın sahip olduğu "Dağıtım ve Perakende Satış Lisansı"nın getirdiği kullanım haklarına ilişkin parametreler beşer yıllık uygulama dönemlerinde EPDK tarafından kurul kararı ile güncellenmektedir. YEDAŞ 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 24 Temmuz 2006 tarihinde özelleştirilen hizmetlerle ilgili olarak, 2006 ile 2010 arasında ilk uygulama dönemini ve 2011 ile 2015 tarih aralığını kapsayan ikinci uygulama dönemini bitirmiştir. İkinci uygulama dönemine ilişkin haklar, 28 Aralık 2010 tarihinde gerçekleştirilen EPDK kurulu kararı (Karar No: 2991) ile yayımlanmıştır. YEDAŞ için 2016-2020 yılları arasında geçerli olacak üçüncü uygulama dönemine ilişkin dağıtım sistem işletim gelir gereksinimi ve ilgili parametreleri EPDK tarafından 30 Aralık 2015 tarihli ve 6033-1 sayılı kurul kararı ile yayınlamıştır.

YEDAŞ'ın gelir ve giderleri EPDK düzenlemelerine tabidir. YEDAŞ'ın ne kadar gelir gereksinime ihtiyaç duyduğu EPDK tarafından belirlenir. Gelir kalemlerinin EPDK tarafından belirlenen gelir gereksiniminin altında veya üstünde kalması durumunda söz konusu farklar, gelirin niteliğine bağlı olarak, düzeltmeye tabi olabilir veya olmayabilir. Halen 5 yıllık dönemler itibarıyla düzenlenen gelir gereksinimi; YEDAŞ'ın gereksinim duyduğu faaliyet giderlerini, yatırım harcamalarının itfasını, itfa edilmemiş yatırım tutarlarına ait alternatif yatırım maliyetlerini, vergi uygulamalarından kaynaklanan dönemsel sapmaları kompanse etmek amacıyla gelire ilave olan veya düşülen vergi farklarını içerir. Gelir gereksinimi ile düzeltmeler yıllar itibarıyla Enerji Piyasası Endeksi ("EPE") ile güncellenerek hesaplanır. YEDAŞ, gerçekleştirdiği hizmetler için TFRS 15 uyarınca hasılatını muhasebeleştirir ve ölçer.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Diğer

Diğer türev olmayan finansal araçlar, etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyetinden varsa, değer düşüklükleri düşülerek ölçülmektedir.

Finansal yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, bilanço tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlendirilir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir. Konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

b) Diğer finansal yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler, finansal borçlar dahil, başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Güvence bedelleri

Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin 26. maddesi gereği Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişi abonelerinden kullanım yerinin değişmesi ve/veya perakende satış sözleşmesinin sona ermesi veya sözleşmenin feshi halinde, müşterinin elektrik enerjisi tüketim bedelini ödememesi ihtimaline karşılık olarak, borcuna mahsup etmek üzere güvence bedeli talep edilebilmektedir.

Mevcut abonelerin güvence bedelleri TÜFE kullanılarak raporlama tarihi itibarıyla enflasyona göre düzeltilmiş değerleri ile “İlişkili olmayan taraflara uzun vadeli diğer borçlar” hesabında izlenmektedir. Güvence bedeli değerlendirme giderleri ve gerçekleşen güvence bedeli giderleri kar veya zararda finansman giderleri olarak muhasebeleştirilmektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

İşlem ve teslim tarihindeki muhasebeleştirme

Tüm finansal varlık alış ve satışları işlem tarihinde, bir başka deyişle Grup'un alımı veya satımı gerçekleştireceğini taahhüt ettiği tarihte muhasebeleştirilir. Olağan alış ve satışlar, varlığın teslim süresinin genelde bir mevzuat veya piyasalardaki düzenlemelere göre belirlendiği alış ve satışlardır.

Netleştirme / Mahsup

Konsolide finansal tablolarda yer alan finansal varlık ve yükümlülükleri netleştirmeye yönelik yasal bir hak ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma maliyetinin olması durumunda bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

Finansal tablo dışı bırakma

Finansal varlıklar

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Finansal yükümlülükler

Sözleşmeye dayalı yükümlülüklerinin yerine getirildiği, iptal veya feshedildiği durumlarda; Grup, söz konusu finansal yükümlülüğü kayıtlarından çıkarır. Sözleşmeye bağlı hükümler değiştirildiğinde ve yeniden yapılandırılmış yükümlülüğün sözleşmeye bağlı nakit akışlarında önemli bir değişiklik söz konusuysa, Grup, finansal yükümlülüğü kayıtlardan çıkarır ve yeni bir finansal yükümlülük yeniden yapılandırılmış hükümlere göre, gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınır. Ortadan kalkan finansal yükümlülüğün defter değeri ile bu yükümlülüğe ilişkin olarak ödenen tutar (devredilen her türlü nakit dışı varlık veya üstlenilen her türlü yükümlülük de dâhil) arasındaki fark, kâr veya zarar olarak finansal tablolara alınır.

Değer düşüklüğü

Finansal araçlar ve sözleşme varlıkları

Grup aşağıda belirtilen kalemlerin beklenen kredi zararları için zarar karşılığını kayıtlara alır:

- itfa edilen maliyetinden ölçülen finansal varlıklar;
- sözleşme varlıkları (TFRS 15'de tanımlanan şekliyle).

TFRS 9 kapsamında, zarar karşılıkları aşağıdaki esasların herhangi biri ile ölçülür:

İtfa edilmiş maliyetiyle ölçülen finansal varlıklar;

- Ömür boyu BKZ'ler: finansal aracın beklenen ömrü boyunca gerçekleşmesi muhtemel tüm temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarıdır ve

İlk muhasebeleştirmeden sonra kredi riski artmayan banka bakiyeleri;

- 12 aylık BKZ'ler: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde finansal araca ilişkin gerçekleşmesi muhtemel temerrüt durumlarından kaynaklanan beklenen kredi zararlarını temsil eden kısmıdır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Grup, ticari ve diğer alacaklarına ve sözleşme varlıklarına ilişkin değer düşüklüğünün hesaplanmasında ömür boyu BKZ'leri seçmiştir.

Bir finansal varlığın kredi riskinin ilk muhasebeleştirilmesinden itibaren önemli ölçüde artmış olup olmadığına belirlenmesinde ve BKZ'lerinin tahmin edilmesinde, Grup, beklenen erken ödemelerin etkileri dahil beklenen kredi zararlarının tahminiyle ilgili olan ve aşırı maliyet veya çabaya katlanılmadan elde edilebilen makul ve desteklenebilir bilgiyi dikkate alır. Bu bilgiler, Grup'un geçmiş kredi zararı tecrübelerini dayanan ve ileriye dönük bilgiler içeren nicel ve nitel bilgi ve analizleri içerir.

Bir finansal aracın düşük kredi riskine sahip olup olmadığını belirlemek amacıyla düşük kredi riskinin küresel olarak kabul gören bir tanımıyla uyumlu olan ve değerlendirilen finansal araçların türünü ve risklerini dikkate alan diğer metodolojileri kullanabilir.

BKZ'lerinin ölçüleceği azami süre, Grup'un kredi riskine maruz kaldığı azami sözleşme süresidir.

BKZ'lerin Ölçümü

BKZ'ler finansal aracın beklenen ömrü boyunca kredi zararlarının olasılıklarına göre ağırlıklandırılmış bir tahminidir. Diğer bir ifadeyle tüm nakit açıklarının bugünkü değeri üzerinden ölçülen kredi zararlarıdır (örneğin, sözleşmeye istinaden işletmeye yapılan nakit girişleri ile işletmenin tahsil etmeyi beklediği nakit akışları arasındaki farktır).

Ticari alacaklar, diğer alacaklar, diğer varlıklar ve sözleşme varlıkları için Grup, beklenen kredi zararlarını karşılamak için basitleştirilmiş yaklaşımı uygular (TFRS 9, tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zarar karşılığının kullanılmasını gerektirir). Beklenen kredi zararları, geçmiş yıllardaki gerçekleşmiş kredi zararı deneyimlerine dayanarak hesaplanmıştır.

Kredi değer düşüklüğüne uğramış finansal varlıklar

Her raporlama dönemi sonunda, Grup itfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıkların ve GUD farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan borçlanma varlıkların değer düşüklüğüne uğrayıp uğramadığını değerlendirir. Bir finansal varlığın gelecekteki tahmini nakit akışlarını olumsuz şekilde etkileyen bir veya birden fazla olay gerçekleştiğinde söz konusu finansal varlık kredi-değer düşüklüğüne uğramıştır.

Değer Düşüklüğünün Sunumu

İtfa edilmiş maliyetinden ölçülen finansal varlıklara ilişkin zarar karşılıkları, varlıkların brüt defter değerinden düşülür.

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelire yansıtılarak ölçülen borçlanma araçları için oluşan zarar karşılığı, finansal varlığın finansal durum tablosundaki defter değerini azaltmak yerine diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

Ticari Alacaklar

Aşağıdaki analiz, TFRS 9'un uygulanmaya başlamasıyla ticari alacaklarına ilişkin BKZ'lerinin hesaplanması ile ilgili daha ayrıntılı bilgi vermektedir. Grup, kullandığı modeli ve bu BKZ'lerin hesaplanmasında kullanılan varsayımların bir kısmını tahmin belirsizliğinin temel kaynakları olarak ele almaktadır.

Grup, BKZ'leri son üç yılda gerçekleşen kredi zararları tecrübesine göre hesaplamıştır. Grup, BKZ oran hesaplamalarını satış yaptığı müşterileri için ayrı ayrı gerçekleştirmiştir. Her bir gruptaki riskler, kredi riski derecesi özellikleri esas alınarak satış yapılan müşteriler için, coğrafi bölge ve sektör gibi ortak kredi riskine göre gruplandırılmıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(d) Maddi duran varlıklar

(i) Kayıtlara alma ve değerlendirme

31 Aralık 2004 tarihine kadar alımı yapılan Çalık Enerji'nin Türkiye'de faaliyet gösteren şirketlerine ait maddi duran varlıklar, 31 Aralık 2004 tarihindeki TL cinsinden TMS 29'a uygun olarak enflasyon etkilerinden arındırılmış olacak şekilde düzeltilmiştir. Bu tarihten sonra satın alınmış maddi duran varlıklar tarihsel maliyetleri ile kayda alınmıştır. Buna göre, Grup'un maddi duran varlıkları maliyet değerlerinden, birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü düşüldükten sonraki değerleri ile aşağıdaki gibi muhasebeleştirilir. Maliyet, ilgili varlığın iktisabıyla doğrudan ilişkili harcamaları ifade etmektedir. Grup tarafından inşa edilen varlıkların maliyeti aşağıdaki unsurları içermektedir:

- Malzeme maliyeti ve doğrudan işçilik maliyeti,
- Varlığın Grup'un kullanım amacına uygun olarak çalışır hale gelmesiyle doğrudan ilişkili maliyetleri,
- Grup'un varlığın yerini değiştirme veya alanı restore etmek ile ilgili yükümlülüğü varsa, parçaların sökülmesine, yer değiştirmesine ve yerleştirilen alanın restorasyonuna ilişkin maliyetler ve
- Aktifleştirilen borçlanma maliyetleri.

Maddi duran varlıkları oluşturan kalemler farklı ekonomik ömürlere sahipler ise maddi duran varlıkların ayrı kalemleri (temel bileşenler) olarak muhasebeleştirilir.

ii) Kayıtlardan çıkarma

Bir maddi duran varlık kalemi satış yolu ile veya satışından veya kullanımından ileride bir ekonomik fayda yaratması beklenmediği durumlarda kayıtlardan çıkarılır. İlgili varlığın kayıtlardan çıkarılması neticesinde oluşan kar veya zarar (varlığın defter değeri ile satış işleminden elde edilen gelirin farkı olarak hesaplanır) konsolide kar veya da zarar kayıtlardan çıkarıldığı döneme ait "Yatırım faaliyetlerden gelirler" veya "Yatırım faaliyetlerden giderler" in altında gösterilir.

iii) Sonradan oluşan maliyetler

Sonradan yapılan harcamalar sadece bu harcamalar sonucunda ileride oluşacak ekonomik faydaların Grup'a aktarılacağına mümkün olduğu durumlarda aktifleştirilebilirler. Rutin bakım ve onarım maliyetleri katlanıldıkça gider olarak muhasebeleştirilir.

iv) Amortisman

Maddi duran varlık kalemleri, halihazırda kullanılabilir oldukları veya Grup tarafından inşa edilen varlıklar için bu varlıkların tamamlandığı ve kullanıma hazır hale geldikleri gün itibarıyla amortisman tabi tutulurlar. Amortisman, maddi duran varlık kalemlerinin maliyetlerinden bu kalemlerin tahmini faydalı ömürleri boyunca doğrusal yöntem ile hesaplanmaktadır. Amortisman, başka bir varlığın kayıtlı değerine dahil edilmediği sürece, genellikle kar veya zararda muhasebeleştirilir. Kiralanan varlıklar, Grup kiralanan varlığın mülkiyetini kiralama sonunda makul bir kesinlikte üzerine almayacaksa, varlığın kiralama süresi ile faydalı ömürden kısa olanı üzerinden amortisman tabi tutulur. Arazi amortismanına tabi değildir. Cari ve karşılaştırmalı yıllarda, maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıdaki gibidir:

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

<u>Açıklama</u>	<u>Yıl</u>
Binalar	50
Makine ve teçhizatlar	1-40
Taşıtlar	5-10
Mobilya ve demirbaşlar	3-15

Özel maliyetler doğrusal amortisman yöntemi ile ilgili kiralama süreleri veya faydalı ömürlerinden kısa olanı üzerinden amortisman tabi tutulur. Amortisman yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama döneminde yeniden gözden geçirilir ve gerektiğinde düzeltilir.

(e) Maddi olmayan duran varlıklar

i) Kayıtlara alma ve değerlendirme

Grup'un maddi olmayan duran varlıkları belirli bir faydalı ömre sahip olan ve maliyetlerinden birikmiş itfa payları ve varsa birikmiş değer düşüklükleri çıkarılarak ölçülen petrol arama, hidroelektrik enerji üretimi, rüzgar enerjisi üretimi ve likit doğal gaz ithalat lisansları, elektrik dağıtım hakları ve bilgisayar yazılımlarından oluşmaktadır.

ii) Sonradan oluşan maliyetler

Sonradan oluşan maliyetler söz konusu maddi olmayan duran varlığın gelecekteki ekonomik faydasını artırıcı nitelikte ise aktifleştirilebilirler. Giderler ve işletme içinde yaratılan şerefiye ve markalar da dahil olmak üzere tüm diğer gider kalemleri kar ve zararda kayıtlara alınır.

iii) İtfa payları

Maddi olmayan duran varlıkların itfa payları, kullanıma hazır hale geldikleri günden itibaren faydalı ömrü boyunca doğrusal itfa yöntemiyle kayıtlara alınır. Grup tarafından iktisap edilen imtiyaz haklarına ilişkin itfa payları imtiyaz süreleri boyunca doğrusal itfa yöntemi kullanılarak kar veya zarara kaydedilir. Elektrik satış haklarının itfası TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" kapsamında sahip olunan varlıkları gerçeğe uygun değeri üzerinden hesaplanmaktadır. Elektrik satış haklarına ilişkin itfa süresi ÇEDAŞ'ın YEDAŞ'ı satın alma tarihinde, YEDAŞ'a ait olan imtiyazlı hizmet anlaşması süresi olan 26 yıldır. Lisanslar ve bilgisayar yazılımlarını da içeren diğer maddi olmayan duran varlıklar tahmini faydalı ömürler olan sırasıyla 10 ile 50 yıl ve 2 ile 10 yıl arasında itfa olmaktadır. İtfa yöntemleri, faydalı ömürler ve kalıntı değerler her raporlama dönemi sonunda gözden geçirilir ve gerekli düzenlemeler yapılır.

(f) Stoklar

Stoklar, maliyet ve net gerçekleşebilir değerden düşük olanıyla ölçülüp kayıtlara alınmaktadır. Stok maliyetleri ağırlıklı ortalama yöntemiyle belirlenir ve stokların elde etme maliyetini, dönüştürme maliyetlerini ve bunları son hallerine getirmek için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Net gerçekleşebilir değer, normal işletme koşullarında oluşacak tahmini satış fiyatından tahmin edilen satış masrafları ve satışa hazır duruma getirmek için katlanılacak maliyetler düşülerek bulunmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(g) Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

Grup'un stoklar ve ertelenmiş vergi varlıkları haricindeki finansal olmayan varlıkları için her raporlama tarihinde, söz konusu varlıkların kayıtlı değerine ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığı incelenmektedir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın geri kazanılabilir tutarı tahmin edilir. Bir varlıkla ilgili nakit yaratan birimin ("NYB") kayıtlı değeri geri kazanılabilir tutarını aşıyorsa değer düşüklüğü gideri kayıtlara alınır. Bir varlığın veya NYB'nin geri kazanılabilir tutarı satış maliyetleri düşülmüş gerçeğe uygun değeri ile kullanım değerinden yüksek olanıdır. Kullanım değeri, ilerideki nakit akışlarının ilgili varlık ya da NYB'deki belirli riskleri ve paranın zaman değerini yansıtan cari piyasa değerlendirmelerini göstermek için vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesi ile bulunur. Değer düşüklüğü testi için, ayrı ayrı test edilemeyen varlıklar, gruplanmak suretiyle, diğer varlıklar ve varlık gruplarından bağımsız olarak sürdürülebilir faaliyetlerden nakit girişi yaratan en küçük birimlere ya da NYB'lere ayrılır. Faaliyet bölümü tavanı testine tabi olmak şartıyla, şerefiyenin dağıtılmış olduğu NYB'ler şerefiye değer düşüklüğü testinin yapıldığı seviyede toparlanır, böylelikle şerefiyenin iç raporlama amaçlı izlendiği en düşük seviye yansıtılır. İşletme birleşmesinde ortaya çıkan şerefiye, değer düşüklüğü testi için birleşme sinerjisinden yararlanması beklenen NYB'lere dağıtılır.

Değer düşüklüğü zararları kar veya zararda muhasebeleştirilir. NYB'lerden kaynaklanan ve muhasebeleştirilen değer düşüklüğü karşılığı öncelikle NYB'lere (NYB gruplarına) dağıtılan şerefiyenin kayıtlı değerlerinden daha sonra NYB'lerdeki (NYB gruplarındaki) diğer varlıkların kayıtlı değerlerinden oransal esasa göre düşülür.

Şerefiyede meydana gelen değer düşüklüğü zararı geri çevrilmez. Diğer varlıklarda ise önceki dönemlerde ayrılan değer düşüklükleri bu varlığın değer düşüklüğü kayıtlara alınmasaydı, söz konusu varlık için belirlenecek olan kayıtlı değerinin amortisman veya itfa payları düşüldükten sonraki tutarını aşmayacak ölçüde geri çevrilir.

(h) Çalışanlara sağlanan faydalar

i) Kıdem tazminatı karşılığı

Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, Şirket ve Türkiye'de faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları emeklilik nedeniyle işten ayrılan çalışanlarına belirli miktarlarda ödeme yapmakla yükümlüdür. Kıdem tazminatı karşılığı Grup'un Türkiye'de faaliyet gösteren bağlı ortaklıklarının çalışanlarının emekli olması durumunda gelecekte tahmini muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değerini ifade etmektedir. Kıdem tazminatı karşılığı tüm çalışanlar bu tür bir ödemeye tabi tutulacakmış gibi hesaplanmış olup konsolide finansal tablolarda tahakkuk esası ile yansıtılmıştır. Kıdem tazminatı karşılığı, Hükümet tarafından açıklanan kıdem tazminatı tavanına göre hesaplanmıştır. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı tavanı sırasıyla 6,01 TL ve 5,43 TL tutarındadır.

TMS'ye göre, şirketlerin belirli fayda planlarını aktüeryal değerlendirme yöntemlerine göre hesaplamaları gerekmektedir. Buna göre, kıdem tazminatı karşılığı bağımsız bir aktüer tarafından geçmiş hizmet maliyeti yöntemine göre ölüm oranı, enflasyon ve faiz oranları veya ilgili dönemlere ait kıdem tavan tutarı gibi gözlemlenebilir istatistiksel piyasa verileri ve Grup'un maaş artış oranı, çalışan sadakat ve devir oranları gibi tarihi bilgilerden türetilen varsayımları kullanarak hesaplanmıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

EPDK'nın 2991 sayılı 28 Aralık 2010 tarihli kararı uyarınca dağıtım ve perakende satış lisansına sahip tüzel kişilerin ilgili faaliyetlerine ilişkin olarak katlanmakta oldukları ve gelir gereksinimlerinde yer alan bazı gider unsurları için (örneğin kıdem tazminatı giderleri) söz konusu gider unsurlarının gerçekleşmeleri esas alınarak her yıl ilgili faaliyet bazında gelir tavanı hesaplamasında düzeltme yapılmaktadır. Bu kapsamda, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un elektrik dağıtımı ve perakende satışı imtiyaz sözleşmeleri olan bağlı ortaklıklarının finansal tablolarında yer alan 11.530 TL (31 Aralık 2018: 5.651 TL) tutarındaki kıdem tazminatı karşılığı ileride uygulanacak gelir tavanı içerisinde düzeltme bileşeni olarak tazmin edileceğinden söz konusu karşılık tutarının ilişikteki konsolide finansal tablolarda kar veya zararda etkisi bulunmamaktadır. TMS 19, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiştir. Buna göre aktüeryal farklar hariç kıdem tazminatı karşılığında meydana gelen bütün değişiklikler kar veya zarara kaydedilir. Aktüeryal farklar ise kar zarara yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelirler içerisinde raporlanmalıdır. Ancak tutarın önemsiz olması sebebiyle Grup, ilgili aktüeryal farkları doğrudan gider olarak kar veya zararda finansal tablolarına yansıtmaya devam etmiştir. Kıdem tazminatı karşılıkları yasal bir fonlamaya tabi değildirler.

ii) İzin karşılıkları

Grup'un çalışanlara sağlanan kısa vadeli bir fayda yükümlülükleri çalışanlarının geçmiş hizmetleri sonucunda hak ettikleri izin ücretleri için ödemekle yükümlü oldukları izin karşılıklarından oluşmaktadır. İzin karşılığı, iskonto edilmeksizin ölçülür ve ilgili hizmet yerine getirildikçe kar veya zararda giderleştirilir.

(i) Karşılıklar

Grup, geçmiş olaylardan kaynaklanan hukuki veya zımni bir yükümlülüğün bulunduğu, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların Grup'tan çıkmasının muhtemel olduğu ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebildiği durumlarda, ilgili yükümlülük için karşılık ayırmaktadır. Karşılıklar, ilerideki tahmini nakit akışlarının paranın zaman değeri ve yükümlülüğe özel riskleri yansıtan vergi öncesi iskonto oranı kullanılarak bugünkü değerine indirgenmesiyle belirlenir.

i) EPDK karşılıkları

Grup'un Türkiye'de elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleriyle ilgili olarak 30 Mart 2013 tarihli ve 28603 numaralı Resmi Gazete ile yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nu ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK")'nın yayımlanmış olduğu ilgili yönetmelik ve tebliğler kapsamında ilke, esas ve uygulamalara ilişkin uyumsuzluk durumunda, EPDK Denetim Dairesi Başkanlığı, Grup'a bir üst yazı ile gerekçesini de bildirerek cezaya konu tutarın belirli bir süre içinde ödemesinin yapılmasını tebliğ ederek talep edebilmektedir. Genellikle peşin olarak ödenen bu cezaların yanı sıra özellikle geriye dönük cezalarda mutabakatlaşma sürecine kadar ödeme yapılmadığı durumlar da olabilmektedir. Grup'un hukuk birimi ve Grup yönetiminin kullanmış olduğu varsayımlar doğrultusunda ceza tebliğ edildiği anda konsolide finansal durum tablosunda değerlendirilen tutar kadar karşılık ayrılır.

ii) Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler

Eğer Grup'un bir sözleşmeden beklediği faydalar sözleşme kapsamında yükümlülüğünü yerine getirmek için katlandığı maliyetlerin altında ise bu tür ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler için karşılık kayıtlara alınır. Karşılık, sözleşmenin feshedilmesinden dolayı beklenen maliyetin bugünkü değeri ile sözleşmenin devam etmesinden dolayı oluşan beklenen net maliyetin bugünkü değerinin düşük olanı ile değerlendirilir. Bir karşılık ayırmadan önce, Grup sözleşme ile ilgili varlığa değer düşüklüğü kaydeder.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(j) *Hasılat*

Hasılat, aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir. Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup'un farklı faaliyetlerinden oluşan hasılatının muhasebeleştirilmesi aşağıda açıklanmıştır:

i) *İnşaat sözleşmesi faaliyetleri*

Sözleşme gelir ve giderleri, inşaat sözleşmesinin getirisi doğru bir şekilde tahmin edilebildiği zaman, gelir ve gider kalemi olarak kaydedilir. Sözleşme gelirleri, sözleşmenin tamamlanma oranı metoduna göre finansal tablolara yansıtılmaktadır. Dönem itibarıyla gerçekleşmiş olan toplam sözleşme giderlerinin sözleşmenin toplam tahmini maliyetine oranı sözleşmenin tamamlanma yüzdesini göstermekte olup bu oran sözleşmenin toplam gelirinin cari döneme isabet eden kısmının finansal tablolara yansıtılmasında kullanılmaktadır.

Maliyet artı kar tipi sözleşmelerden doğan gelir, oluşan maliyet üzerinden hesaplanan kar marjıyla kayıtlara yansıtılır.

İnşaat sözleşme maliyetleri tüm ilk madde – malzeme ve direkt işçilik giderleriyle, sözleşme performansı ile ilgili olan indirekt işçilik, malzemeler, tamiratlar ve amortisman giderleri gibi indirekt maliyetleri kapsar. Satış ve genel yönetim giderleri olduğu anda giderleştirilir. Tamamlanmamış sözleşmelerdeki tahmini zararların gider karşılıkları, bu zararların saptandığı dönemlerde ayrılmaktadır. İş performansında, iş şartlarında ve sözleşme ceza karşılıkları ve nihai anlaşma düzenlemeleri nedeniyle tahmini karlılıkta olan değişiklikler maliyet ve gelir revizyonuna sebep olabilir. Bu revizyonlar, saptandığı dönemde konsolide finansal tablolara yansıtılır. Kar teşvikleri gerçekleşmeleri makul bir şekilde garanti edildiğinde gelire dahil edilirler.

Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar, konsolide finansal tablolara yansıtılan gelirin kesilen fatura tutarının ne kadar üzerinde olduğunu; devam eden inşaat sözleşmeleri hakediş bedelleri ise kesilen fatura tutarının konsolide finansal tablolara yansıtılan gelirin ne kadar üstünde olduğunu gösterir.

Grup, sözleşmeye bağlı işlerden devam etmekte olanlara ilişkin olarak müşterilerden olan brüt alacak tutarını, hak ediş tutarının, katılan maliyetlere sonuç hesaplarına yansıtılan karın ilave edilmesi (zararın düşülmesi) neticesinde elde edilen tutarı aşması halinde, yükümlülük olarak sunar.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

ii) Elektrik satışları

Elektriğin depolanabilir bir stok olmamasından dolayı Grup'un müşterilere satmış olduğu elektriğin alım ve satımı aynı anda olmakta ve buna göre kullanım anında satış ve maliyetler gerçekleşmektedir. Faturalamalar abonelerin elektrik kullanımını takiben ilgili ay sonlarında yapılmakta olup, Grup Yönetimi elektrik satışlarında, elektrik sayaçlarındaki okumaların ortalama 5-10 gün arası gecikmelerin, finansal tablolarında önemli bir etki yaratmayacağını her dönem sonu analiz ederek takip etmektedir. Abonelere yapılan elektrik satışından elde edilen hasılat iadeler düşüldükten sonraki değeri ile ölçülür. Hasılatın muhasebeleştirilmesi için ürünle ilgili risk ve faydaların abonelere transfer olmuş olması gerekmektedir. Riskler ve faydaların transferi, abonelerin elektrik tüketimine bağlıdır.

iii) Perakende elektrik satış hizmeti geliri

Elektrik Piyasası Kanunu'nda perakende satış hizmeti; perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Perakende satış hizmeti kapsamı, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında, tüketicilere sağlanan, faturalama ve tahsilat gibi diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır. Grup tarafından kesilen faturalarda yer alan perakende satış hizmet bedeli, faturalandırma, müşteri hizmetleri, perakende satış hizmetine ilişkin yatırım giderleri ve perakende satış hizmetine ilişkin diğer giderlerden oluşmaktadır. Perakende satış hizmeti bedeli, Grup'tan enerji alan tüm tüketicilere uygulanmaktadır.

iv) İletim sistemi kullanımı geliri

İletim tarifi Elektrik Piyasası Kanununun 13'üncü maddesi gereğince Türkiye Elektrik İletim A.Ş. tarafından hazırlanmakta ve üretilen, ithal veya ihraç edilen elektrik enerjisinin iletim tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ)'nin yaptığı şebeke yatırımları ve iletim ek ücretleri iletim tarifesinde yer almaktadır. Dağıtım sistemi kullanıcılarına tahakkuk ettirilen iletim bedeli TEİAŞ tarafından dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilere fatura edilen iletim tarife tutarının karşılanması için dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından dağıtım sistemi kullanıcılarına uygulanan birim fiyattır.

v) Dağıtım sistem kullanımı geliri

Dağıtım faaliyeti, elektrik enerjisinin 36 kilowatt ("kW") ve altındaki hatlar üzerinden naklini gerçekleştirmek için gerekli olan tesis ve şebekenin tesisi ile bu tesislerin işletilmesi ve bakımını kapsamaktadır. Dağıtım tarifeleri Elektrik Piyasası Kanunu'nun 13'üncü maddesi gereğince elektrik enerjisinin dağıtım tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit, taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak dağıtım hizmetine ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir. Dağıtım bedeli, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat kapsamında belirlenmektedir. Dağıtım bedeli dağıtım sistem kullanım fiyatını kapsamakta olup dağıtım hizmeti sunabilmek için dağıtım sistemine ilişkin yatırım harcamaları, işletme ve bakım giderleri dikkate alınarak hesaplanan ve tüm dağıtım sistemi kullanıcılarından tahsil edilen bir bedeldir. Dağıtım bedeli enerjiye, perakende satış hizmetine, sayaç okumaya, iletime ilişkin maliyetleri içermemektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

vi) Sayaç okuma geliri

Sayaç okuma bedeli sayaç okuma maliyetlerini yansıtan ve Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ve Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği kapsamında belirlenen bir bedeldir. Söz konusu bedel tüm dağıtım sistemi kullanıcıları için abone grubuna ve bağlantı durumuna göre okuma başına belirlenmektedir.

vii) Kayıp-kaçak enerji geliri

Kayıp-kaçak bedeli Elektrik Piyasası Kanunu, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat gereğince müşterilere tahakkuk ettirilmektedir. Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin Ek 2'nci maddesi gereğince "Kayıp Kaçak Bedeli", dağıtım bölgesine girmesi öngörülen elektrik miktarı ile hedeflenen kayıp kaçak oranı sonucunda bulunan enerji miktarı esas alınarak hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir. Dolayısıyla, kayıp-kaçak maliyetini dağıtım seviyesinden elektrik şebekesine bağlı olan sanayi tesisleri de dahil tüm elektrik tüketicileri ödemektedir. Kayıp-kaçak bedeli elektrik sisteminde ortaya çıkan teknik ve teknik olmayan kaybın maliyetinin kayıp-kaçak hedefi oranları ölçüsünde karşılanabilmesi amacıyla belirlenen bir bedeldir.

viii) Fiyat eşitleme geliri

Fiyat eşitleme mekanizması farklı bölgelerde oluşan satışlar için katılan maliyetler arasındaki dengesizliği gidermek ve böylelikle tüketicileri dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıklarından kısmen veya tamamen korunmasını sağlamak amacıyla EPDK tarafından kurulmuştur. Fiyat eşitleme mekanizmasının uygulanması sonucunda her bir dağıtım bölgesi için desteklenecek veya şirketlerin destekleyeceği tutar yine EPDK'nın belirlediği formüle göre hesaplanarak fiyat eşitleme dönemi öncesinde taraflara bildirilir. Bu tutarlar Grup tarafından kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

ix) Mal ve hizmet satışlarından hasılat

Olağan faaliyetler esnasında mamul satışından oluşan gelir, tahsil edilecek tutarın veya alacağın gerçeğe uygun değerinden iadeler ve karşılıklar, satış iskontoları ve ciro primleri düşüldükten sonra kayıtlara alınır. Gelir, kontrolün karşı tarafa geçtiği zaman, tahsilatın mümkün olduğu, ilgili maliyetler ve olası iadelerin güvenilir bir şekilde ölçülebildiği durumlarda ve Grup'un satılan mal ile ilgisinin kalmadığı durumlarda kayıtlara alınır. Herhangi bir indirimin kabul edilmesi muhtemel ve tutarı güvenilir bir biçimde ölçülebilir olması durumunda hasılatın kaydedildiği anda indirim tutarı hasılattan

Kontrolün transferi her bir satış sözleşmesinin şartlarına göre değişmektedir. Sunulan hizmetlerden gelirler, raporlama tarihinde işlemin tamamlanma oranına göre kar veya zarara kaydedilir.

(k) Kullanım hakkı varlıkları

Grup, kullanım hakkı varlıklarını finansal kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte muhasebeleştirilmektedir (örneğin, ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla). Kullanım hakkı varlıkları, maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşülerek hesaplanır. Finansal kiralama borçlarının yeniden değerlendirilmesi durumunda bu rakam da düzeltilir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:

- (a) kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- (b) kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden, alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar, ve
- (c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler.

Dayanak varlığın mülkiyetinin kiralama süresi sonunda Grup'a devri makul bir şekilde kesinleşmediği sürece, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutmaktadır.

Kullanım hakkı varlıkları değer düşüklüğü değerlendirmesine tabidir.

Kira Yükümlülükleri

Grup kira yükümlülüğünü kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilen kira ödemeleri, dayanak varlığın kiralama süresi boyunca kullanım hakkı için yapılacak ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan aşağıdaki ödemelerden oluşur:

- (a) Sabit ödemeler,
- (b) İlk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemeleri,
- (c) Kalıntı değer taahhütleri kapsamında Grup tarafından ödenmesi beklenen tutarlar
- (d) Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve
- (e) Kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemeleri, ödemeyi tetikleyen olayın veya koşulun gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir.

Grup kiralama süresinin kalan kısmı için revize edilmiş iskonto oranını, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran olarak; kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise Grup'un yeniden değerlendirmenin yapıldığı tarihteki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlemektedir.

Grup kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- (a) Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır, ve
- (b) Defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır.

Buna ek olarak, kiralama süresinde bir değişiklik, özü itibarıyla sabit kira ödemelerinde bir değişiklik veya dayanak varlığı satın alma opsiyonuna ilişkin yapılan değerlendirmede bir değişiklik olması durumunda, finansal kiralama yükümlülüklerinin değeri yeniden ölçülmektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Kısa vadeli kiralama ve dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralama

Grup, kısa vadeli kiralama kayıt muafiyetini, kısa vadeli makine ve teçhizat kiralama sözleşmelerine uygulamaktadır (yani, başlangıç tarihinden itibaren 12 ay veya daha kısa bir kiralama süresi olan ve bir satın alma opsiyonu olmayan varlıklar). Aynı zamanda, düşük değerli varlıkların muhasebeleştirilmesi muafiyetini, kira bedelinin düşük değerli olduğu düşünülen ofis ekipmanlarına da uygulamaktadır. Kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ve düşük değerli varlıkların kiralama sözleşmeleri, kiralama süresi boyunca doğrusal yöntemle göre gider olarak kaydedilir.

(l) Finansman gelirleri ve finansman giderleri

Finansman gelirleri kur farkı gelirlerinden (ticari alacak ve borçların kur farkları hariç), borçlanmalardan kaynaklanan kur ve faiz riskinden korunmak amacıyla kullanılan ve değer farkları kar veya zarara kaydedilen türev araçlardan kazançlardan oluşmaktadır. İlişkili taraflardan faiz geliri etkin faiz yöntemiyle tahakkuk edilerek muhasebeleştirilir.

Finansman giderleri, borçlanma ve ilişkili taraf borçların faiz giderlerinden, kur farkı giderlerinden (ticari alacak ve borçların kur farkları hariç) ve borçlanmalardan kaynaklanan kur ve faiz riskinden korunmak amacıyla kullanılan ve değer farkları kar veya zarara kaydedilen türev araçlardan zararlardan oluşmaktadır.

Bir varlığın iktisabı, inşaatı ya da üretimi ile doğrudan ilişkilendirilemeyen borçlanma maliyetleri etkin faiz yöntemine göre gider olarak kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Kur farkı gelir ve giderleri, Grup'un her bir şirketi tarafından kur farkı hareketlerinin net pozisyonuna göre finansman gelirleri veya finansman giderleri içerisinde net olarak raporlanır.

(m) Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

Esas faaliyetlerden diğer gelirler, tahakkuk tutarı etkin faiz yöntemiyle hesaplanarak muhasebeleştirilen mevduat faiz gelirleri, konusu kalmayan şüpheli alacak veya stok karşılıklarından gelirler, ticari ve diğer borçların iskonto gelirleri, borçlanma araçları dışında kalan finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan kur farkı gelirleri ve diğer faaliyetlerle ilgili gelirlerden oluşmaktadır.

Esas faaliyetlerden diğer giderler, akreditif komisyon giderleri, şüpheli alacak, bağışlar, ticari ve diğer alacakların iskonto giderleri, borçlanma araçları dışında kalan finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan kur farkı giderleri ve diğer faaliyetlerle ilgili giderlerden oluşmaktadır.

Kur farkı gelir ve giderleri, Grup'un her bir şirketi tarafından kur farkı hareketlerinin net pozisyonuna göre esas faaliyetlerden diğer gelir/gider içerisinde net olarak raporlanır.

(n) Yatırım faaliyetlerinden gelirler ve giderler

Yatırım faaliyetlerinden gelirler, iştirak ve bağlı ortaklık satış karı, menkul kıymetlerden temettü geliri, maddi ve maddi olmayan duran varlık satış gelirlerinden ve diğer yatırım faaliyetleri gelirlerinden oluşmaktadır.

Yatırım faaliyetlerinden giderler, maddi ve maddi olmayan duran varlık satış zararlarından ve diğer yatırım faaliyetleri giderlerinden oluşmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(o) Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil)

Vergi gideri, dönem vergisi ve ertelenmiş vergi toplamından oluşur. Dönem vergisi ve ertelenmiş vergi işletme birleşmeleri veya doğrudan özkaynak kalemleri veya diğer kapsamlı gelir unsurları ile ilişkilendirilenler dışında kar veya zararda muhasebeleştirilir.

Dönem vergisi, raporlama dönemi sonu itibarıyla yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranları dikkate alınarak hesaplanan cari yılda vergiye konu kar veya zarar üzerinden beklenen vergi yükümlülüğü veya alacağıdır ve geçmiş yıllardaki vergi yükümlülükleri ile ilgili düzeltme kayıtlarını da içerir.

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi şerefiyenin ilk defa finansal durum tablosuna alınmasında, işletme birleşmesi olmayan işlemlerdeki ne mali ne de ticari karı veya zararı etkileyen varlık ve yükümlülüklerin ilk kayıtlara alınmasında, yakın bir gelecekte geri çevrilmesi muhtemel olmayan iştiraklerle ilgili farklarda kayıtlara alınmaz. Bunun yanında şerefiyenin ilk kayıtlara alındığında oluşan vergilendirilebilir geçici farklar üzerinden de ertelenmiş vergi muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi, raporlama dönem sonu itibarıyla geçici farkların geri çevrildiği zamandaki yürürlükte olan veya yürürlüğe girmesi kesine yakın olan vergi oranı ile ölçülür.

Ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü, kanunen vergi varlıkları ve vergi yükümlülüklerinin mahsuplaştırılmasına ilişkin bir yasal hak olması ve ertelenmiş vergilerin aynı mali otoriteye bağlı olması durumunda mahsuplaştırılabilmektedir.

Kullanılmamış geçmiş yıl mali zararları, vergi avantajları ve indirilebilir geçici farklar için ilerideki dönemde bunların mahsup edilmesine yeterli olacak tutarda vergilendirilebilir kar elde edileceğinin muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirilir. Ertelenmiş vergi varlıkları her raporlama tarihinde gözden geçirilir ve ilgili vergi avantajının kullanımının muhtemel olmadığı kısımlar için ertelenmiş vergi varlıkları azaltılır.

Gerçeğe uygun değer farkları kar zarar yansıtılan finansal yatırımların gerçeğe uygun değer ölçümlerinden kaynaklanan ertelenmiş vergiler, özkaynaklarda muhasebeleştirilir ve daha sonra, muhasebeleştirilmiş diğer ertelenmiş kazançların gerçekleşmesi ile birlikte kar veya zarara yansıtılır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Vergi riski

Dönem vergi gideri ile ertelenmiş vergi gideri tutarları belirlenirken, Grup belirsiz vergi pozisyonlarını ve ödenmesi gerekecek ek vergi ve faiz yükümlülüğü olup olmadığını dikkate almaktadır. Bu değerlendirme gelecekteki olaylarla ilgili birçok mesleki kanaat içerebilir ve tahmin ve varsayımlara dayanmaktadır. Grup'un mevcut vergi yükümlülüğünün yeterliliği ile ilgili mesleki kanaatini değiştirecek yeni bilgiler ortaya çıkması durumunda vergi yükümlülüğündeki bu değişim, bu durumun belirlendiği döneme ait vergi giderini etkileyecektir.

Örtülü sermaye hükümleri, Kurumlar Vergisi Kanununun 12'nci maddesiyle düzenlenmiş olup, buna göre Kurumların, ortaklarından veya ortaklarla ilişkili olan kişilerden doğrudan veya dolaylı olarak temin ederek işletmede kullandıkları her türlü borcun, hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun dönem başı öz sermayesinin üç katını aşan kısmı, ilgili hesap dönemi için örtülü sermaye sayılmaktadır.

İşletmede kullanılan borçların örtülü sermaye sayılabilmesi için;

- Doğrudan veya dolaylı olarak ortak veya ortakla ilişkili kişiden temin edilmesi,
- İşletmede kullanılması,
- Hesap dönemi içinde herhangi bir tarihte kurumun öz sermayesinin üç katını aşması gerekmektedir.

Transfer fiyatlandırması

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 13'üncü maddesinin "transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı" başlığı altında transfer fiyatlandırması konusu düzenlenmiştir. 18 Kasım 2007 tarihinde yayımlanan "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliği"nde uygulamaya ilişkin detaylar belirlenmiştir.

Vergi mükellefleri ilgili kuruluşlarla (kişilerle), fiyatlandırmaları emsallere uygunluk ilkesi çerçevesinde yapılmayan ürün, hizmet veya mal alım ve satım işlemlerine girmeleri durumunda, ilgili karlar transfer fiyatlaması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı kanaatine varılacaktır. Transfer fiyatlaması yoluyla gerçekleştirilen bu türden örtülü kar dağıtımları kurumlar vergisi açısından vergi matrahından indirilemeyecektir.

(p) Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması

Bir faaliyet bölümü, Grup'un hasılat elde edebildiği ve harcama yapabildiği işletme faaliyetlerinde bulunan, faaliyet sonuçlarının bölüme tahsis edilecek kaynaklara ilişkin kararların alınması ve bölümün performansının değerlendirilmesi amacıyla Grup'un faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii tarafından düzenli olarak gözden geçirildiği ve hakkında ayrı finansal bilgilerin mevcut olduğu kısımdır.

Bir faaliyet bölümünün, raporlanabilir bölüm olarak belirlenebilmesi için, işletme dışı müşterilere yapılan satışlar ve bölümler arası satışlar veya transferler de dahil olmak üzere, hasılatının, işletme içi ve dışı tüm faaliyet bölümlerinin toplam hasılatının %10'unu veya daha fazlasını oluşturması, raporlanan kâr veya zararının %10'u veya daha fazlası olması veya varlıklarının, tüm faaliyet bölümlerinin toplam varlıklarının %10'u veya daha fazlası olması gerekmektedir.

Faaliyet bölümleri raporlaması işletmenin faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili merciiine yapılan raporlamayla yeknesaklığı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. "Diğer" altında birleştirilen sektörler raporlanabilir bölüm olmak için yeterli sayısal alt sınırları karşılayamamaları nedeniyle bölümlere göre raporlamanın sunumu için birleştirilmiştir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(r) Bölünme/ Şirket bölünmesi

Ekonomik anlamda bölünme bir şirketin ayrı kısımlara ayrılmasını ifade eder. Bölünme neticesinde, aynı sermayedarlar aynı işletme gruplarına sahip olur; sermaye yapısı ve sahiplik oranları bölünme öncesinde ve sonrasında aynıdır. TMS'de daha detaylı bir açıklama olmaması nedeniyle, Grup bölünme işlemini kayıtlı değerler üzerinden muhasebeleştirmektedir.

(s) Koşullu varlık ve yükümlülükler

Koşullu varlıklar, ekonomik faydaların Grup'a girişleri olası ise konsolide finansal tablo dipnotlarında açıklanmaktadır. Ekonomik faydanın Grup'a girmesinin neredeyse kesin hale gelmesi durumunda ilgili varlık ve buna ilişkin gelir, değişikliğin olduğu dönemin konsolide finansal tablolarına yansıtılır.

Bir yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olmadığı durumlarda Grup, söz konusu hususu ilgili kaynak çıkışının uzak ihtimal olduğu durumlar hariç ilgili dipnotlarında açıklamaktadır.

(t) Raporlama tarihinden sonraki olaylar

Raporlama dönemi sonu ile konsolide finansal durum tablosunun yayımı için yetkilendirme tarihi arasında, işletme lehine veya aleyhine ortaya çıkan olayları ifade etmektedir. Raporlama döneminden sonraki olaylar ikiye ayrılmaktadır:

- raporlama dönemi sonu itibarıyla ilgili olayların var olduğuna ilişkin yeni deliller olması (raporlama döneminden sonra düzeltme gerektiren olaylar) ve
- ilgili olayların raporlama döneminden sonra ortaya çıktığını gösteren deliller olması (raporlama döneminden sonra düzeltme gerektirmeyen olaylar).

Raporlama dönemi sonu itibarıyla söz konusu olayların var olduğuna ilişkin yeni deliller olması veya ilgili olayların raporlama döneminden sonra ortaya çıkması durumunda ve bu olayların finansal tabloların düzeltilmesini gerektirmesi durumunda, Grup konsolide finansal tablolarını yeni duruma uygun şekilde düzeltmektedir. Söz konusu olaylar finansal tabloların düzeltilmesini gerektirmiyor ise, Grup söz konusu hususları ilgili dipnotlarında açıklamaktadır.

(u) Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları Grup'un ana faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır. Raporlama tarihi itibarıyla kullanımı kısıtlı nakit ve nakit benzerleri konsolide nakit akış tablosunda sunulan nakit ve nakit benzerlerine dahil edilmemektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

(v) İlişkili taraflar

Aşağıdaki kriterlerden birinin varlığında, taraf Grup ile ilişkili sayılır:

(a) Söz konusu tarafın, doğrudan ya da dolaylı olarak bir veya birden fazla aracı yoluyla:

- (i) İşletmeyi kontrol etmesi, işletme tarafından kontrol edilmesi ya da işletme ile ortak kontrol altında bulunması (ana ortaklıklar, bağlı ortaklıklar ve aynı iş dalındaki bağlı ortaklıklar dahil olmak üzere);
- (ii) Grup üzerinde önemli etkisinin olmasını sağlayacak payının olması; veya
- (iii) Grup üzerinde ortak kontrole sahip olması;

(b) Tarafın, Grup'un bir iştiraki olması;

(c) Tarafın, Grup'un ortak girişimci olduğu bir iş ortaklığı olması;

(d) Tarafın, Grup'un veya ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması;

(e) Tarafın, (a) ya da (d) de bahsedilen herhangi bir bireyin yakın bir aile üyesi olması;

(f) Tarafın; kontrol edilen, ortak kontrol edilen ya da önemli etki altında veya (d) ya da (e)'de bahsedilen herhangi bir bireyin doğrudan ya da dolaylı olarak önemli oy hakkına sahip olduğu bir işletme olması;

(g) Tarafın, işletmenin ya da işletme ile ilişkili taraf olan bir işletmenin çalışanlarına işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda planları olması gerekir.

İlişkili taraflarla yapılan işlem ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Olağan faaliyetler nedeniyle ilişkili taraflarla bazı iş ilişkilerine girilebilir.

(y) Yeni ve ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

i) 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TFRS 16 Kiralama İşlemleri

KGK Nisan 2018'de TFRS 16 "Kiralama İşlemleri" standardını yayınlanmıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibarıyla ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortismanına tabi tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusudur (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydeder.

TFRS 16'ya geçiş:

Grup, TFRS 16'yı kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile uygulamıştır. Grup, daha önce TMS 17 Kiralama İşlemleri ve TFRS Yorum 4 Bir Anlaşmanın Kiralama İşlemi İçerip İçermediğinin Belirlenmesi'ni uygulayarak kiralama olarak tanımladığı sözleşmelere bu Standardı uygulamayı tercih etmiştir. Bu sebeple Grup daha önce TMS 17 ve TFRS Yorum 4'e göre kiralama olarak tanımlamadığı sözleşmelere bu Standardı uygulamıştır.

Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanınan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmıştır. Grup'un ofis ekipman kiralamaları (kişisel bilgisayarlar, fotokopi makinaları gibi) düşük değerli kiralama olarak değerlendirilmiştir.

1 Ocak 2019 tarihli finansal durum tablosu üzerindeki etkiler (artış/(azalış):

Varlıklar

Kullanım hakkı varlıkları	22.123
---------------------------	--------

Yükümlülükler

Kiralama yükümlülüğü	22.123
----------------------	--------

Standart, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

TMS 28 “İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar”da yapılan değişiklikler (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017’de, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar standardında değişikliklerini yayınlamıştır. Söz konusu değişiklikler, iştirak veya iş ortaklığındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan iştirak veya iş ortaklığındaki uzun vadeli yatırımlar için TFRS 9 Finanslar Araçları uygulayan işletmeler için açıklık getirmektedir.

TFRS 9 Finansal Araçlar, TMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar uyarınca muhasebeleştirilen iştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımları kapsamamaktadır. Söz konusu değişiklikle KGK, TFRS 9’un sadece şirketin özkaynak yöntemi kullanarak muhasebeleştiği yatırımları kapsam dışında bıraktığına açıklık getirmektedir. İşletme, TFRS 9’u, özkaynak yöntemine göre muhasebeleştimediği ve özü itibari ile ilgili iştirak ve iş ortaklıklarındaki net yatırımın bir parçasını oluşturan uzun vadeli yatırımlar dahil olmak üzere iştirak ve iş ortaklıklarındaki diğer yatırımlara uygulanmaktadır.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

TFRYK 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

Yorum, gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlikler olması durumunda, “TMS 12 Gelir Vergileri”nde yer alan muhasebeleştirme ve ölçüm gereksinimlerinin nasıl uygulanacağına açıklık getirmektedir.

Gelir vergisi muameleleri konusunda belirsizlik olması durumunda, yorum:

- (a) işletmenin belirsiz vergi muamelelerini ayrı olarak değerlendirip değerlendirmediyi;
- (b) işletmenin vergi muamelelerinin vergi otoriteleri tarafından incelenmesi konusunda yapmış olduğu varsayımları;
- (c) işletmenin vergilendirilebilir karını (vergi zararını), vergi matrahını, kullanılmamış vergi zararlarını, kullanılmamış vergi indirimlerini ve vergi oranlarını nasıl belirlediğini; ve
- (d) işletmenin bilgi ve koşullardaki değişiklikleri nasıl değerlendirdiğini

ele almaktadır.

Yorum, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu yorumun Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Yıllık İyileştirmeler - 2015–2017 Dönemi

KGK Ocak 2019’da aşağıda belirtilen standartları değiştirerek, TFRS Standartları’nın 2015-2017 dönemine ilişkin Yıllık İyileştirmelerini yayınlamıştır:

- *TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar* — TFRS 3’teki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesi gerektiğine açıklık getirmektedir. TFRS 11’deki değişiklikler bir şirketin müşterek faaliyet olarak muhasebeleştiği işletmenin kontrolünü elde etmesi sonucu, ilgili işletmede kontrol öncesi sahip olduğu paylarını yeniden ölçmesine gerek olmadığına açıklık getirmektedir.
- *TMS 12 Gelir Vergileri* — Değişiklikler, temettülere (kar dağıtımı) ilişkin tüm gelir vergisi etkilerinin, vergilerin nasıl doğduğuna bakılmaksızın kar veya zararda muhasebeleştirilmesi gerektiği konusunda açıklık getirmektedir.
- *TMS 23 Borçlanma Maliyetleri* — Değişiklikler, ilgili varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma geldikten sonra ödenmemiş özel borçlanmaların bulunması durumunda, şirketin genel borçlanmaları için aktifleştirme oranı hesaplanırken söz konusu özel borçlanmaların genel borçlanmadan elde edilen fonların bir parçası haline geldiği konusunda açıklık getirmektedir.

Değişiklikler, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişikliklerin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme (TMS 19 Değişiklikler)

KGK Ocak 2019’da TMS 19 Değişiklikler “Planda Yapılan Değişiklik, Küçülme veya Yerine Getirme”yi yayınlamıştır. Değişiklik; planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme gerçekleştikten sonra yıllık hesap döneminin kalan kısmı için tespit edilen hizmet maliyetinin ve net faiz maliyetinin güncel aktüeryal varsayımları kullanarak hesaplanmasını gerektirmektedir.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmamıştır.

Negatif Tazminli Erken Ödeme Özellikleri (TFRS 9 Değişiklik)

Bazı erken ödenebilir finansal varlıkların işletme tarafından itfa edilmiş maliyetinden ölçülebilmeleri için TFRS 9 Finansal Araçlar’da ufak değişiklikler yayınlamıştır.

TFRS 9’u uygulayan işletme, erken ödenebilir finansal varlığı, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarar yansıtılan varlık olarak ölçmektedir. Değişikliklerin uygulanması ile belirli koşulların sağlanması durumunda, işletmeler negatif tazminli erken ödenebilir finansal varlıkları itfa edilmiş maliyetinden ölçebilmektelerdir.

Değişiklik, 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişiklik Grup için geçerli değildir ve Grup’un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 10 ve TMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları- Değişiklik

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de TFRS 10 ve TMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Grup söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

TFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

KGK Şubat 2019'da, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan TFRS 17'yi yayımlamıştır. TFRS 17 hem sigorta sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin güncel bilanço değerleri ile ölçümünü hem de karın hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirmesini sağlayan bir model getirmektedir. Gelecekteki nakit akış tahminlerinde ve risk düzeltilmesinde meydana gelen bazı değişiklikler de hizmetlerin sağlandığı dönem boyunca muhasebeleştirilmektedir. İşletmeler, iskonto oranlarındaki değişikliklerin etkilerini kar veya zarar ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirmeyi tercih edebilirler. Standart, katılım özelliklerine sahip sigorta sözleşmelerinin ölçüm ve sunumu için özel yönlendirme içermektedir. TFRS 17, 1 Ocak 2021 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemlerinde yürürlüğe girecek olup bu tarihte veya öncesinde TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat'ı uygulayan işletmeler için erken uygulamaya izin verilmektedir. Söz konusu standardın Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

İşletmenin tanımlanması (TFRS 3 Değişiklikleri)

KGK Mayıs 2019'da TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri'nde yer alan işletme tanımına ilişkin değişiklikler yayımlamıştır. Bu değişikliğin amacı, bir işletmenin işletme birleşimi olarak mı yoksa bir varlık edinimi olarak mı muhasebeleştirileceğini belirlemeye yardımcı olmaktadır.

Değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- *İşletme için minimum gereksinimlerin netleştirilmesi;*
- *Piyasa katılımcılarının eksik unsurları tamamlaması konusundaki değerlendirmenin ortadan kaldırılması;*
- *İşletmelerin edinme sürecin önemli olup olmadığını değerlendirmesine yardımcı uygulama rehberi eklenmesi;*
- *İşletmenin ve çıktıların tanımlarını sınırlandırmak; ve*
- *İsteğe bağlı bir gerçeğe uygun değer konsantrasyon testi yayımlamak.*

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

3. Önemli muhasebe politikaları (devamı)

Önemliliğin Tanımı (TMS 1 ve TMS 8 Değişiklikleri)

Haziran 2019'da KGK, “TMS 1 Finansal Tabloların Sunumu” ve “TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar” standartlarında değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerin amacı, “önemlilik” tanımını standartlar arasında uyumlu hale getirmek ve tanımın belirli kısımlarını açıklığa kavuşturmadır. Yeni tanıma göre, bilginin saklanması, hatalı olması veya verilmemesi durumunda finansal tabloların birincil kullanıcıların bu tablolara dayanarak verdikleri kararları etkileyebileceği varsayılabilirse, bilgi önemlidir. Değişiklikler, bilginin önemliliğinin niteliğine, büyüklüğüne veya her ikisine bağlı olacağını açıklamaktadır. Şirketler bilginin tek başına veya başka bilgiler ile birlikte kullanıldığında finansal tablolar üzerinde ki etkisinin önemliliği değerlendirmek ile yükümlüdür.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'deki Değişiklikler-Gösterge Faiz Oranı Reformu

1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere TFRS 9 ve TMS 39'da gösterge faiz oranı reformu ile ilgili olarak dört temel konuda kolaylaştırıcı uygulamalar sağlanmıştır. Bu uygulamalar riskten korunma muhasebesi ile ilgili olup, özetle

- İşlemlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olmasına ilişkin hüküm,
- İleriye yönelik değerlendirmeler,
- Geriye dönük değerlendirmeler ve
- Ayrı olarak tanımlanabilir risk bileşenleridir.

TFRS 9 ve TMS 39'da yapılan değişikliğe ilişkin uygulanan istisnaların, TFRS 7'deki düzenleme uyarınca finansal tablolarda açıklanması amaçlanmaktadır.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

iii) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

UMS 1'deki değişiklikler – Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması

23 Ocak 2020'de UMSK, “UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu” standardında değişiklikler yapmıştır. 1 Ocak 2022 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yapılan bu değişiklikler yükümlülüklerin uzun ve kısa vade sınıflandırılmasına ilişkin kriterlere açıklamalar getirmektedir. Yapılan değişiklikler UMS 8 “*Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar*” e göre geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

4. İlişkili taraf açıklamaları

Konsolide finansal tablolarda ortaklar, önemli yönetim personeli ve yönetim kurulu üyeleri, aileleri ve kendileri tarafından kontrol edilen veya kendilerine bağlı şirketler ile birlikte, iş ortaklıkları ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir. İşletmenin normal işleyişi esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapılmıştır.

Dipnot 3'te açıklandığı üzere, Grup'un iş ortaklıkları konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiştir. Bu sebepten dolayı Grup'un bağlı ortaklıklarının iş ortaklıklarıyla yaptığı işlemler elimine olmamaktadır.

İlişkili taraf bakiyeleri

31 Aralık itibarıyla, Grup'un ilişkili taraf bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

2019				
	Ortaklar	İş ortaklıkları	Diğer	Toplam
Ticari alacaklar	-	-	139.568	139.568
Diğer alacaklar	655.596	-	109.280	764.876
Nakit ve nakit benzerleri	-	-	23.796	23.796
Diğer borçlar	(361.806)	-	(7.786)	(369.592)
Ticari borçlar	(4.117)	-	(2.971)	(7.088)
Ertelenmiş gelirler	-	-	(61.707)	(61.707)
Toplam	289.673	-	200.180	489.853

2018				
	Ortaklar	İş ortaklıkları	Diğer	Toplam
Ticari alacaklar	-	312	789.564	789.876
Diğer alacaklar	159.859	10.740	878.215	1.048.815
Nakit ve nakit benzerleri	-	-	2.945	2.945
Diğer borçlar	(2.706)	-	(115.593)	(118.299)
Ticari borçlar	(1.935)	(8)	(15.143)	(17.087)
Ertelenmiş gelirler	-	-	(329.550)	(329.550)
Toplam	155.218	11.044	1.210.438	1.376.700

31 Aralık tarihleri itibarıyla, nakit ve nakit benzerleri Grup'un bağlı ortaklarının Aktifbank Yatırım Bankası A.Ş. ile olan işlem tutarlarını içermektedir.

Diğer alacaklar Çalık Holding'e faaliyetlerinin finansmanı için 2019 yılında 655.596 TL (31 Aralık 2018: 159.859 TL) tutarında Grup'un bağlı ortaklıklarının verdiği tutardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 itibarıyla 369.594 TL (31 Aralık 2018: 118.299 TL) tutarındaki diğer borçlar Grup'un finansman amacıyla ilişkili şirketlerden kullanmış olduğu fon tutarlarından ve Çalık Holding'in ortak hizmet ve yönetim maliyetlerinin yansıtılmasından kaynaklanan borçlardan oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 itibarıyla Grup'un ertelenmiş gelirleri önemli oranda Irak'da yürütülen mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projeleri kapsamında Mitsubishi Corporation'dan alınan avans tutarını içermektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

4. İlişkili taraf açıklamaları (devamı)

31 Aralık 2019 yılında söz konusu grup içi alacak ve borç tutarları için, Çalık Grubu bünyesindeki tüm şirketlerin kullandığı kredilerin faiz oranlarının ortalaması alınarak faiz oranları belirlenmekte ve bu oranlar üzerinden adlandırma işlemleri yapılmaktadır. 2019 yılı içerisinde söz konusu TL, Avro ve Amerikan Doları cinsinden borç ve alacak tutarları için ortalama sırasıyla 19,04%, 7,01% ve 7,06% (2018: sırasıyla %27, %8,50 ve %8,75) faiz oranları uygulanmaktadır.

İlişkili taraf alacak ve borçları için sırasıyla alınmış veya verilmiş olan bir teminat bulunmamaktadır. 31 Aralık 2019 itibarıyla, Grup'un ilişkili taraflara olan bakiyeleri için değer düşüklüğü kaydedilmemiştir ya da özel karşılık ayrılmamıştır (31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır).

İlişkili taraf işlemleri

31 Aralık tarihinde sona eren yıllarda, Grup'un ilişkili taraflarla yaptığı işlemlerden kaynaklanan gelirler ve giderler aşağıda özetlenmiştir:

2019				
	Ortaklar	İş Ortaklıkları	Diğer	Toplam
Hasılat (*)	-	-	1.224.888	1.224.888
Satışların maliyeti	-	-	(5.603)	(5.603)
Genel yönetim giderleri (**)	(27.138)	-	(12.032)	(39.170)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	-	-	(10.632)	(10.632)
Araştırma geliştirme giderleri	(17)	-	(7.957)	(7.974)
Finansman gelirleri/(giderleri), net	-	-	343	343
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler), net	(4.254)	-	(10.351)	(14.605)
Toplam	(31.409)	-	1.178.656	1.147.247

2018				
	Ortaklar	İş Ortaklıkları	Diğer	Toplam
Hasılat (*)	-	4.229	1.628.900	1.633.129
Satışların maliyeti	(66)	(212)	(16.572)	(16.850)
Genel yönetim giderleri	(20.237)	-	(15.127)	(35.364)
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	-	-	(5.356)	(5.356)
Araştırma geliştirme giderleri	-	-	(2.363)	(2.363)
Finansman gelirleri/(giderleri), net	(1.628)	(1.833)	(8.325)	(11.786)
Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler), net	(1.452)	-	4.476	3.024
Toplam	(23.383)	2.184	1.585.633	1.564.434

(*) 31 Aralık itibarıyla, Grup'un ilişkili taraflarla olan satış işlemleri 1.223.868 TL (31 Aralık: 1.625.774 TL), Özbekistan'ın Navoi ve Nemengan eyaletlerinde yürütülen mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projeleri kapsamında ilişkili kuruluş ve projelerin yüklenicisi olan Mitsubishi Corporation'a kesilmiş hakediş faturalarından oluşmaktadır.

(**) 31 Aralık itibarıyla, Grup'un genel yönetim giderlerinin büyük kısmı Çalık Holding ve Sigortayeri Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.'den hizmet ve sigorta giderleri faturalarından kaynaklanmaktadır.

Üst düzey yönetimle olan işlemler

Konsolide olarak 31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait genel yönetim giderleri içerisinde kayıtlara alınan üst düzey yönetime sağlanan faydalar 23.779 TL tutarındadır (31 Aralık 2018: 9.202 TL). Söz konusu tutar maaş ve ücretler, primler, huzur hakkı ödemeleri ve benzeri diğer ödemeleri içermektedir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un üst düzey yönetime sağlanan faydalara ilişkin herhangi bir borcu bulunmamaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

5. Nakit ve nakit benzerleri

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kasa	2.495	574
Bankalar	913.276	330.949
-Vadesiz mevduat	143.800	122.324
-Vadeli mevduat	769.476	208.625
Diğer nakit ve nakit benzerleri (*)	208	136
Nakit ve nakit benzerleri	915.979	331.659
Kullanımı sınırlı nakit ve nakit benzerleri	(381.307)	(143.326)
Nakit akış tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	534.672	188.333

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla diğer nakit ve nakit benzerleri başlıca 155 TL tutarındaki yoldaki paralardan (31 Aralık 2018: 112 TL) ve 53 TL tutarındaki kredi kartı alacaklarından (31 Aralık 2018: 24 TL) oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla TL cinsinden vadeli mevduatın faiz oranı %8,03 (31 Aralık 2018: %10 ile %14.10) olup vadesi 74 gündür.

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ABD Doları cinsinden vadeli mevduatın faiz oranı %1,88 olup vadesi 34 gündür.

6. Kullanımı Kısıtlı Banka Bakiyeleri

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
MTİ ve bakım onarım projelerine ilişkin bloke tutarlar (*)	3.796	6.408
Kredilere ilişkin teminatlar (*)	354.963	123.713
Kamulaştırma davalarına ilişkin bloke tutarlar (*)	125	128
Takas Bank teminatına ilişkin bloke tutarlar (*)	22.423	7.497
Aktifbank teminat mektupları (*)	-	5.580
Kullanımı kısıtlı banka bakiyesi	381.307	143.326

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, 381.307 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 143.326 TL) kullanımı sınırlı nakit ve nakit benzerleri tutarı Grup'un günlük işlemleri için kullanılabilir değildir. İlgili tutarın 639 TL'lik (31 Aralık 2018: 3.359 TL) kısmı bakım sözleşmesine istinaden Gürcistan'daki bankada, 59.759 TL (31 Aralık 2018: 123.712 TL) tutarındaki kısmı ise kullanılan kredilere ilişkin teminat olarak yurt içindeki bankalarda zorunlu olarak tutulmakta, 21 TL'lik (31 Aralık 2018: 128 TL) kısmı ise kamulaştırma davalarına istinaden mahkeme tarafından bloke olarak tutulmakta iken, mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projesi ("MTİ") için ilgili sözleşmelere istinaden Türkiye'deki bankalarda (31 Aralık 2018: 238 TL) ve Özbekistan'daki bankada (31 Aralık 2018: 2.811 TL) herhangi bir bakiye bulunmamaktadır. Geriye kalan tutarın 3.775 TL'si (31 Aralık 2018: 7.497 TL) ise Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi A.Ş.'den ("EPIAŞ") satın alınan elektriğe karşılık verilen İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'ne verilen nakit teminat olarak tutulmakta, 0 TL'lik (31 Aralık 2018: 5.581 TL) kısmı Aktifbank'tan alınan teminat mektuplarından oluşmaktadır.

Grup'un nakit ve nakit benzerleriyle ilgili maruz kaldığı kredi ve kur riski Dipnot 28'da yer almaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

7. Finansal yatırımlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019			31 Aralık 2018		
	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Toplam	Kısa vadeli	Uzun vadeli	Toplam
GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar	-	195.785	195.785	-	117.904	117.904
	-	195.785	195.785	-	117.904	117.904

GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal yatırımlar 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Hisse senetleri	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Halka açık olmayan hisse senetleri	195.785	117.904
Toplam	195.785	117.904

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla GUD farkı kar/zarara yansıtılarak ölçülen finansal varlıklar olarak sınıflanan hisse senetlerinin detayı ve hissedarlık oranları aşağıdaki gibidir:

	%	31 Aralık 2019	%	31 Aralık 2018
Hisse senetleri				
Bursagaz Bursa Şehiriçi Doğal Gaz Dağıtım Ticaret ve Taahhüt A.Ş. ("Bursagaz")	10,0	112.804	10,0	81.000
Kayserigaz Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama Ticaret A.Ş. ("Kayserigaz")	10,0	68.407	10,0	32.300
Diğer	-	6.778	-	4.604
Çevrim Farkı		7.796		
Toplam		195.785		117.904

	2019	2018
1 Ocak bakiyesi	117.904	36.834
Alımlar	-	-
Gerçeğe uygun değer artışı (*)	32.116	94.947
Sermaye artışı girişleri (**)	11.025	-
Çıkışlar (***)	(4.554)	-
Çevrim farkı etkisi	39.294	(13.877)
31 Aralık bakiyesi	195.785	117.904

(*) 2019 yılındaki giriş tutarı Grup'un 31 Aralık 2019 itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarında gerçeğe uygun değer artışı ile değerlendirilen Bursa Şehiriçi Doğal Gaz ("Bursagaz") ve Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama'nın, ("Kayserigaz") 2019 yılı içerisinde hisse senetleri değer artışlarından kaynaklanmaktadır.

(**) 2019 yılında Olimpos Solar Enerji Üretim A.Ş., ve Pasifik Solar Enerji Üretim A.Ş. satın alınmasına rağmen konsolide edilmemiştir. Uztur Yatırım ve Geliştirme yeni kurulan bir şirket olup konsolide finansal tablolara 31 Aralık 2019 itibarıyla konsolide edilmiştir. Bunlara ek olarak, ÇL Enerji Üretim ve İnşaat A.Ş. geçen senenin aksine konsolide edilmiştir.

(***) Granite Holding N.V., 31 Ekim 2019 tarihi itibarıyla tasfiye edilmiş ve aktif olmadığı için konsolide edilmemiştir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

7. Finansal yatırımlar (devamı)

Grup'un başlıca sermaye paylarına sahip olduğu şirketlerin özet finansal bilgileri aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019						
Adı	Aktif toplamı	Özkaynak toplamı	Ana ortaklığa ait geçmiş yıllar kar/zararı	Dönem net kar/zararı	Bağımsız Denetim	Dönemi
Bursagaz	981.279	413.818	60.792	78.886	Geçmedi	31 Aralık 2019
Kayserigaz	494.165	176.584	125.730	40.748	Geçmedi	31 Aralık 2019
31 Aralık 2018						
Adı	Aktif toplamı	Özkaynak toplamı	Ana ortaklığa ait geçmiş yıllar kar/zararı	Dönem net kar/zararı	Bağımsız Denetim	Dönemi
Bursagaz	813.271	331.192	25.820	34.977	Geçmedi	31 Aralık 2018
Kayserigaz	403.744	133.905	103.233	26.045	Geçmedi	31 Aralık 2018

8. Ticari alacaklar, hizmet imtiyaz alacakları ve ticari borçlar

Ticari alacaklar

Kısa vadeli ticari alacaklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Dipnot 4)	139.568	538.708
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	896.082	809.064
	1.035.650	1.347.772

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alicılar (*)	1.035.650	1.347.772
Şüpheli ticari alacaklar	151.395	122.768
Şüpheli ticari alacak karşılığı	(151.395)	(122.768)
Toplam	1.035.650	1.347.772

(*) Grup'un ticari alacakları büyük oranda, mühendislik hizmetleri, tedarik işlemleri ve inşaat projesi ("MTİ") sözleşmesi kapsamında kesinleşen ve rapor tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olan 754.447 TL (31 Aralık 2018: 1.495.568 TL) değerindeki hakediş tutarlarından oluşmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

8. Ticari alacaklar, hizmet imtiyaz alacakları ve ticari borçlar (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda şüpheli alacak karşılıklarının hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Dönem başı	122.768	101.825
1 Ocak 2019 itibarıyla TFRS 9 politika değişikliği	-	8.134
Değer düşüklüğü karşılığı (Dipnot 26)	40.238	30.215
Dönem içinde iptal edilen karşılıklar (-) (Dipnot 26)	(22.021)	(21.117)
Yabancı para değişim etkileri	10.410	3.711
Dönem sonu	151.395	122.768

Uzun vadeli ticari alacaklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli ticari alacaklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar	4.301	365.544
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Dipnot 4)	-	251.168
	4.301	616.712

Hizmet imtiyaz alacakları

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli hizmet imtiyaz alacakları	290.915	368.998
Uzun vadeli hizmet imtiyaz alacakları	1.438.021	1.363.917
	1.728.936	1.732.915

Uzun vadeli imtiyazlı hizmet sözleşmelerinden alacakların vadelerine göre dağılımı aşağıda gibidir:

İtfa Süresi	İtfaya tabi alacaklar	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 yıl içinde	290.915	368.998
1-3 yıl	434.332	380.320
3-5 yıl	594.502	532.676
5 yıl ve üzeri	409.187	450.921
Total	1.728.936	1.732.915

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait imtiyazlı hizmet sözleşmelerinden alacakların hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	1.732.915	1.362.261
Girişler	141.192	266.012
Cari yıl yatırımlarına ilişkin itfalar	(392.497)	(301.945)
Finansman geliri	188.026	264.045
Cari dönemde gelir tavanlarına ilişkin düzeltmeler	59.300	142.542
31 Aralık	1.728.936	1.732.915

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

8. Ticari alacaklar, hizmet imtiyaz alacakları ve ticari borçlar (devamı)

Kısa vadeli ticari borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli ticari borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara ticari borçlar (Dipnot 4)	7.088	17.087
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar	299.095	763.052
	306.183	780.139

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un ilişkili olmayan taraflara kısa vadeli ticari borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ticari borçlar (*)	276.854	652.735
Gider tahakkukları	22.241	70.662
Diğer	-	39.655
	299.095	763.052

(*) Ticari borçlar büyük oranda MTİ sözleşmelerinde yer alan malzeme ve ekipmanları sağlayan tedarikçilere ve yatırımlar için çalışılan taşeronlara olan borç tutarlarından oluşmaktadır. MTİ sözleşmeleri kapsamında borçların ortalama vadesi 30 ile 45 gün arasında olup ödeme planları sözleşme bazında bir ön sözleşme avansı sonrasında belirli performans hususları yerine getirildiğinde ve nihai olarak geçici kabul ve/veya iş bitiminde olmak üzere yapılmaktadır. Ayrıca bu tutar elektrik dağıtım ve perakende satışı faaliyetleri kapsamında başlıca 185.976 TL (31 Aralık 2018: 148.129 TL) tutarında Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt Anonim Şirketi'nden ("TETAŞ") yapmış olduğu elektrik alımlarından ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin ("TEİAŞ") elektrik iletim hatlarının kullanılmasından kaynaklanan borçları içermektedir.

9. Diğer alacak ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflardan diğer alacaklar (Dipnot 4)	162.421	316.694
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	135.045	42.933
	297.466	359.627

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan diğer alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Diğer çeşitli alacaklar (*)	131.564	41.916
Vergi dairesinden alacaklar	2.857	504
Verilen depozito ve teminatlar	564	354
Personelden alacaklar	60	159
	135.045	42.933

(*) Bu tutarın büyük kısmı, kamulaştırma bedeli gibi TEDAŞ adına yapılan ödemeler için TEDAŞ'tan olan alaklardan oluşmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

9. Diğer alacak ve borçlar (devamı)

Uzun vadeli diğer alacaklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli diğer alacakları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflardan diğer alacaklar (Dipnot 4)	602.455	732.121
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar	35.742	25.480
	638.197	757.601

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflardan diğer alacakların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen depozito ve teminatlar	18.468	20.929
TEİAŞ'tan alacaklar	17.274	4.551
	35.742	25.480

Kısa vadeli diğer borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un kısa vadeli diğer borçları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlişkili taraflara diğer borçlar (Dipnot 4)	369.592	118.239
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	51.478	31.143
Toplam	421.070	149.382

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, ilişkili olmayan taraflara diğer borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan depozito ve teminatlar	29.398	21.083
Diğer	22.080	10.060
Toplam	51.478	31.143

Uzun vadeli diğer borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Grup'un uzun vadeli diğer borçlarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan depozito ve teminatlar (*)	286.531	225.472
Ortaklara borçlar	-	60
Toplam	286.531	225.532

(*) 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, alınan depozito ve teminatlar büyük oranda Grup'un elektrik dağıtımı ve satışı yapan şirketlerinin müşterilerinden aldığı güvence bedellerinden oluşmaktadır.

Grup'un diğer alacaklarından dolayı maruz kaldığı kredi ve kur riski ve diğer borçlarından dolayı maruz kaldığı likidite ve kur riski Dipnot 28'da açıklanmıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

10. Stoklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla stoklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İlk madde ve malzeme	31.085	31.237
Ticari mallar	986	1.609
Toplam	32.071	32.846

11. Peşin ödemeler ve ertelenmiş gelirler

Kısa vadeli peşin ödemeler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli peşin ödemeler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen avanslar (*)	43.556	186.576
Gelecek aylara ait peşin ödenmiş giderler	12.166	17.526
Toplam	55.722	204.102

(*) 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla verilen sipariş avanslarının 2.424 TL'si (31 Aralık 2018: 2.415 TL) Grup'un EPIAŞ'a elektrik alımı için ödemiş olduğu avans tutarından, 39.585 TL'si (31 Aralık 2018: 183.306 TL) MTİ projeleri için tedarikçilere ve hizmet sağlayıcılarına verilen avanslardan oluşmaktadır.

Uzun vadeli peşin ödemeler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli peşin ödemeler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gelecek yıllara ait peşin ödenmiş giderler	10.306	10.667
Toplam	10.306	10.667

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla ertelenmiş gelirler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan avanslar (*)	112.317	358.794
Toplam	112.317	358.794

(*) Alınan avanslar büyük oranda, Grup'un Türkmenistan'da gerçekleştirdiği MRC projesi kapsamında Türkmen Energo Gurluşuk Devlet Şirketi'nden, Libya'da gerçekleştirdiği KMS projesi kapsamında General Electricity Company of Libya'dan, alınan sözleşme avansları ile Özbekistan'da gerçekleştirdiği NAV2, TRC ve BSR projeleri kapsamında Mitsubishi Corporation'dan alınan sözleşme avanslarından oluşmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

12. Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar

a) Müşterek antlaşmalar

i) İş ortaklığı

KÇLE

KÇLE, 17 Eylül 2012 tarihinde ÇEDAŞ, Çalık Enerji ve Limak Yatırım arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında iş ortaklığı olarak kurulmuş ve toplam sermayesine ÇEDAŞ, Çalık Enerji ve Limak Yatırım sırasıyla %25, %25 ve %50 oranlarında iştirak etmişlerdir. 8 Mayıs 2013 tarihinde KÇLE, Kosova Cumhuriyeti'nde elektrik dağıtım ve tedarik faaliyetlerini yürüten Kompania Per Distribuum Dhe Fumizim Me Energji Elektrike SH.A ("KEDS") isimli kamu iktisadi kuruluşunun paylarının tamamını özelleştirme kapsamında Kosova Cumhuriyeti Hükümeti tarafından açılan ihaleye girerek 61.976 TL (26.300 EUR karşılığı tutar) karşılığında satın almıştır.

27 Nisan 2015 tarihli Hisse Devir Sözleşmesi ile Çalık Enerji, KÇLE'de ÇEDAŞ'ın sahibi olduğu toplam 12.500 Avro nominal değerindeki 1.250 adet hissesini 17.475.500 Avro karşılığında satın alarak payını %25,00'ten %50,00'ye çıkarmıştır.

Doğu Aras

Doğu Aras, 5 Mayıs 2013 tarihinde ÇED ve Kiler Alışveriş Hizmetleri Gıda Sanayi Ticaret A.Ş. ("Kiler Alışveriş") arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında ÇED ve Kiler Alışveriş tarafından sermaye sahiplik oranları sırasıyla %50 ve %50 olacak şekilde elektrik enerjisi ve/veya kapasitenin dağıtımı ve perakende veya toptan satışı amacıyla enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketler kurulması veya bunlara iştirak edilmesi, iştirak edilen veya yeni kurulan bu şirketlerin yönetimlerinin tayin edilmesi, bu şirketlere teknik, mali, bilgi işlem ve insan kaynakları yönetimi ile diğer konularda danışmanlık hizmeti sağlanması, yeni kurulan veya iştirak ettiği şirketlerin teknik, idari ve mali organizasyonlarda destek sağlanması ve bu şirketler aracılığıyla sınai veya ticari yatırımlar yapılması amacıyla bir iş ortaklığı olarak kurulmuştur.

Doğu Aras, 28 Haziran 2013 tarihinde imzalanan hisse devir sözleşmesine istinaden Kars, Ardahan, Iğdır, Erzincan, Ağrı, Bayburt ve Erzurum bölgelerinde elektrik dağıtım ve satışı yapan ve kamuya ait olan EDAŞ ve EPAŞ paylarının tamamını özelleştirme kapsamında açılan ihaleye girerek 247.337 TL (65.574 USD karşılığı tutar) satın almıştır. Raporlama tarihi itibarıyla, Grup konsolide finansal durum tablolarında bu iş ortaklığı ile ilgili olarak "Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar" hesabında 407.320 TL tutarında varlık (31 Aralık 2018: 191.939 TL) kayıtlara alınmıştır.

LC Electricity

3 Temmuz 2014 tarihinde Türkmen Elektrik ve Limak Yatırım arasında imzalanan müşterek anlaşma kapsamında %50 oranında eşit sermaye sahiplik oranıyla Sırbistan'da elektrik ticareti ve bu faaliyet kapsamında her türlü mal ve hizmet alımı amacıyla bir iş ortaklığı olarak kurulmuştur.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.****12. Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar (devamı)**

Özkaynak yönetimi ile muhasebeleştirilen iş ortaklıkları ve Grup'un payları aşağıdaki gibidir:

Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiş iş ortaklığı	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Kayıtlı değeri	Sahiplik oranı (%)	Kayıtlı değeri	Sahiplik oranı (%)
Varlıklar				
KÇLE	598.956	50,00	461.003	50,00
Çalık Limak Adı Ortaklığı	3.113	50,00	5.591	50,00
Doğu Aras	407.314	50,00	191.939	50,00
LC Electricity	63	50,00	22	50,00
Toplam	1.009.446		658.555	

31 Aralık tarihlerinde sona eren hesap dönemlerinde, özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak bakiyesi	658.555	409.826
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar, net	231.640	139.005
Yabancı para çevrim farkı	119.251	109.724
31 Aralık bakiyesi	1.009.446	658.555

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

12. Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar (devamı)

Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen iş ortaklıklarına ait özet finansal bilgiler aşağıda sunulmuştur:

31 Aralık 2019															
Şirket Adı	Raporlama dönemi	Ortaklık payları	Dönen varlıklar	Duran varlıklar	Toplam varlıklar	Kısa vadeli yükümlülükler	Uzun vadeli yükümlülükler	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Hasılat	Toplam giderler	Kar/ (zarar)	Grup'un net varlıklardaki payı	Kayıtlı değer	Grup'un kar veya zarardaki payı
KÇLE (İş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00%	465.676	915.919	1.381.595	295.673	54.608	350.281	1.031.314	1.919.690	1.888.447	31.243	515.657	598.956	15.622
Çalık Limak Adı ortaklığı (İş ortaklığı)	31 Aralık	50,00%	19.674	-	19.674	19.656	-	19.656	18	49.118	47.848	1.270	9	407.314	635
Doğu Aras (İş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00%	705.226	-	705.226	28.501	-	28.501	676.725	2.718.649	2.287.887	430.762	338.363	3.113	215.381
LC Electricity (İş ortaklığı)	31 Aralık	50,00%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63	-
Toplam														1.009.446	231.638
31 Aralık 2018															
Şirket Adı	Raporlama dönemi	Ortaklık payları	Dönen varlıklar	Duran varlıklar	Toplam varlıklar	Kısa vadeli yükümlülükler	Uzun vadeli yükümlülükler	Toplam yükümlülükler	Net varlıklar	Hasılat	Toplam giderler	Kar/ (zarar)	Grup'un net varlıklardaki payı	Kayıtlı değer	Grup'un kar veya zarardaki payı
KÇLE (İş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00	399.339	773.722	1.173.061	236.095	14.954	251.049	922.011	1.705.628	1.647.575	58.053	461.006	461.003	29.027
Doğu Aras (İş ortaklığı) ⁽¹⁾	31 Aralık	50,00	447.375	904.961	1.352.336	507.478	403.227	910.705	441.631	2.342.179	2.127.782	214.397	220.816	191.939	107.199
Çalık Limak Adı ortaklığı (İş ortaklığı)	31 Aralık	50,00	18.738	-	18.738	18.719	-	18.719	20	48.532	42.974	5.558	10	5.591	2.778
LC Electricity (İş ortaklığı)	31 Aralık	50,00	269	63	332	195	-	195	138	140	140	-	69	22	-
Toplam														658.555	139.004

⁽¹⁾ Konsolide finansal bilgileri sunulmuştur.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.****12. Özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilen yatırımlar (devamı)**

İş ortaklıklarının konsolidasyon eliminasyonundan önceki nakit ve nakit benzerleri, amortisman ve itfa payı gideri, faiz geliri ve faiz gideri bilgilerini özetleyen tablo aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019							
	Nakit ve nakit benzeri	Kısa vadeli finansal borçlar	Uzun vadeli finansal borçlar	Amortisman ve yıpranma payı	Faiz geliri	Faiz gideri	Gelir vergisi gideri
KÇLE	111.806	(535)	-	(85.743)	68	(4.395)	(11.450)
Doğu Aras	146.978	-	(680.682)	43.441	-	-	(42.228)
Çalık Limak Adi Ortaklığı	6.606	-	-	-	-	(28)	-
LC Electricity	-	-	-	-	-	-	-

31 Aralık 2018							
	Nakit ve nakit benzeri	Kısa vadeli finansal borçlar	Uzun vadeli finansal borçlar	Amortisman ve yıpranma payı	Faiz geliri	Faiz gideri	Gelir vergisi gideri
KÇLE	60.299	(1.487)	-	74.125	-	(8.275)	-
Doğu Aras	29.218	-	(261.334)	69.378	12.460	(55.402)	(1.360)
Çalık Limak Adi Ortaklığı	3.621	-	-	9	-	(28)	-
LC Electricity	12	(50)	-	-	1	(0)	-

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

13. Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait maddi duran varlıkların maliyet hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Arazi ve binalar	Makine ve cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar (*)	Toplam
Maliyet değeri							
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	106.210	383.824	20.900	81.745	22.654	29.494	644.827
İlaveler	15.312	15.534	21.853	40.785	501	3.858	97.843
Yabancı para çevirim etkisi	35.852	3.486	10.716	27.393	-	1.389	78.836
Çıkışlar	-	-	(7.651)	(2.012)	(819)	-	(10.482)
Transferler	-	18.275	-	-	-	(18.275)	-
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	157.374	421.119	45.818	147.911	22.336	16.466	811.024
1 Ocak 2019 açılış bakiyesi	157.374	421.119	45.818	147.911	22.336	16.466	811.024
İlaveler	13.367	19.310	34.073	19.934	1.106	284	88.074
Yabancı para çevirim etkisi	47.989	24.767	12.051	9.635	4.744	2.580	101.766
Çıkışlar	(32.059)	(4.537)	(3.403)	(24.312)	-	-	(64.311)
Transferler(*)	-	13.583	-	-	-	(13.583)	-
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	186.671	474.242	88.539	153.168	28.186	5.747	936.553

(*) Yapılmakta olan yatırımlar başlıca Çalık Rüzgar'ın Sarpıncık'ta bulunan rüzgar elektrik santrali ile Çalık Yenilenebilir'in ACEG (Amasya, Çorum, Erzurum, Erzincan) projesi kapsamında Güneş Enerjisi Santrali ile ilgili yatırımlarından oluşmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

13. Maddi duran varlıklar (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait maddi duran varlıkların birikmiş amortisman hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Arsalar ve Binalar	Makine ve Cihazlar	Taşıtlar	Demirbaşlar	Özel Maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak 2018 açılış bakiyesi	(27.338)	(34.232)	(9.430)	(50.976)	(8.449)	-	(130.425)
Dönem amortismanı	(7.852)	(42.855)	(7.285)	(17.445)	(8.040)	-	(83.477)
Yabancı para çevrim etkisi	(12.145)	(2.366)	(2.925)	(16.138)	-	-	(33.574)
Çıkışlar	-	-	4.112	1.152	503	-	5.767
31 Aralık 2018 kapanış bakiyesi	(47.335)	(79.453)	(15.528)	(83.407)	(15.986)	-	(241.709)
1 Ocak 2019 açılış bakiyesi	(47.335)	(79.453)	(15.528)	(83.407)	(15.986)	-	(241.709)
Dönem amortismanı	(9.823)	(38.507)	(13.322)	(19.271)	(2.745)	-	(83.668)
Yabancı para çevrim etkisi	(26.254)	(3.516)	(7.213)	(5.514)	(4.721)	-	(47.218)
Çıkışlar	32.059	4.537	3.403	23.354	-	-	63.353
31 Aralık 2019 kapanış bakiyesi	(51.353)	(116.939)	(32.660)	(84.838)	(23.452)	-	(309.242)
1 Ocak 2018 itibarıyla net kayıtlı değeri	78.872	349.592	11.470	30.769	14.205	29.494	514.402
31 Aralık 2018 itibarıyla net kayıtlı değeri	110.039	341.666	30.290	64.504	6.350	16.466	569.315
31 Aralık 2019 itibarıyla net kayıtlı değeri	135.318	357.303	55.879	68.330	4.734	5.747	627.311

31 Aralık 2019 itibarıyla Grup'a ait maddi duran varlıklar üzerinde faiz gideri aktifleştirmesi bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır).

31 Aralık 2019 itibarıyla, Grup'un finansal kiralama yoluyla alınmış maddi duran varlığı bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır).

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar**

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

14. Maddi olmayan duran varlıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait maddi olmayan duran varlık hareket tabloları aşağıdaki şekilde özetlenmiştir:

	Lisans ve yazılımlar	Elektrik dağıtım hakları	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	Toplam
Maliyet değeri				
1 Ocak 2018 bakiyesi	50.413	499.073	4.095	553.581
İlaveler	562	-	417	979
Çıkışlar	-	-	-	-
Yabancı para çevrim etkisi	-	-	-	-
31 Aralık 2018 bakiyesi	50.975	499.073	4.512	554.560
1 Ocak 2019 bakiyesi	50.975	499.073	4.512	554.560
İlaveler	493	-	-	493
Çıkışlar	(11)	-	-	(11)
Yabancı para çevrim etkisi	579	(1)	13.457	14.035
31 Aralık 2019 bakiyesi	52.036	499.072	17.969	569.077
	Lisans ve yazılımlar	Elektrik dağıtım hakları	Diğer maddi olmayan duran varlıklar	Toplam
Birikmiş itfa payları				
1 Ocak 2018 bakiyesi	(36.835)	(134.471)	(2.257)	(173.563)
Dönem itfa payı	(760)	(19.195)	(655)	(20.610)
Çıkışlar	-	-	-	-
Yabancı para çevrim etkisi	-	-	-	-
31 Aralık 2018 bakiyesi	(37.595)	(153.666)	(2.912)	(194.173)
1 Ocak 2019 bakiyesi	(37.595)	(153.666)	(2.912)	(194.173)
Dönem itfa payı	(3.374)	(19.197)	(612)	(23.183)
Çıkışlar	(6)	-	-	(6)
Yabancı para çevrim etkisi	(7.212)	140	(10.091)	(17.163)
31 Aralık 2019 bakiyesi	(48.187)	(172.723)	(13.615)	(234.525)
1 Ocak 2018 itibarıyla net kayıtlı değeri	13.578	364.602	1.838	380.018
31 Aralık 2018 itibarıyla net kayıtlı değeri	13.380	345.407	1.600	360.387
31 Aralık 2019 itibarıyla net kayıtlı değeri	3.849	326.349	4.354	334.552

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

15. Diğer varlık ve yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 itibarıyla diğer dönen varlıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Devreden KDV	61.713	78.631
Diğer dönen varlıklar	-	7.255
Çalışanlara avans ödemeleri	5.324	4.559
	67.037	90.445

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2019 ve 2018 itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülükler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Vergi ve fon borçları	81.850	50.580
Diğer yükümlülükler	41.378	76.802
	123.228	127.382

16. Devam eden inşaat sözleşmeleri alacakları ve hakediş bedelleri

Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar ve hakediş bedellerinin konsolide finansal durum tablosunda dahil edildiği bölümler aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar	14.571	67.759
Devam eden inşaat sözleşmeleri hakediş bedelleri	(228.163)	(380.774)
Toplam	(213.592)	(313.015)

31 Aralık tarihleri itibarıyla tamamlanmamış sözleşmelerin detayları aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Devam eden inşaat sözleşmeleriyle ilgili maliyetler	7.725.743	5.860.728
Tahmini kazançlar	3.983.371	2.911.410
Devam eden sözleşmelerle ilgili tahmini gelir	11.709.114	8.772.138
Eksi: Faturalanan hakediş bedeli	(11.922.706)	(9.085.153)
Devam eden inşaat sözleşmelerinden alacaklar ve hakediş bedelleri, net	(213.592)	(313.015)

Raporlama döneminde sözleşme yükümlülük bakiyesine dönem başlangıcında muhasebeleştirilen gelir tutarı 29.721 TL'dir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar**

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

17. Borçlanmalar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla borçlanmalar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli banka kredileri	632.007	170.641
- USD cinsinden banka kredileri	376.846	29.966
- Yabancı para cinsinden banka kredileri	255.161	140.675
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli kısımları	540.677	325.258
- USD cinsinden banka kredileri	288.890	253.779
- Yabancı para cinsinden banka kredileri	251.787	71.479
Uzun vadeli çıkarılan tahvilin kısa vadeli kısımları	-	157.824
Kısa vadeli kiralama işlemlerinden borçlar	10.060	-
Toplam kısa vadeli borçlanmalar	1.182.744	653.723
Uzun vadeli banka kredileri	542.560	915.223
- USD cinsinden banka kredileri	-	744.133
- Yabancı para cinsinden banka kredileri	542.560	171.090
Uzun vadeli kiralama işlemlerinden borçlar	15.936	-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar	558.496	915.223
Toplam borçlanmalar	1.741.240	1.568.946

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, borçlanmaların itfa planları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019					
	Para birimi	Nominal faiz oranı (%)	Vade	Nominal değer	Net kayıtlı değeri
Teminatlı banka kredileri	USD	Rotatif	2020	28.299	28.293
Teminatlı banka kredileri	USD	USD Libor+%4,00	2020	80.513	78.482
Teminatlı banka kredileri	USD	6,08	2020	217.180	210.408
Teminatlı banka kredileri	EUR	0,53-4,9	2022-2031	120.224	119.398
Teminatlı banka kredileri	TL	17,88	2023	26.060	19.983
Teminatsız banka kredileri	USD	3,66-7,56	2020	355.574	353.020
Teminatsız banka kredileri	EUR	6,79	2020	67.000	66.916
Teminatsız banka kredileri	TL	Rotatif	2020	27.503	25.769
Teminatsız banka kredileri	TL	17,00-20,70	2020-2024	825.242	812.975
				1.747.595	1.715.244

31 Aralık 2018					
	Para birimi	Nominal faiz oranı (%)	Vade	Nominal değer	Net kayıtlı değeri
Çıkarılan tahvil	TL	18,88	2019	160.235	157.824
Teminatlı banka kredileri	USD	USD Libor+%4	2020	122.389	115.547
Teminatlı banka kredileri	USD	Spot	2019	81.150	79.850
Teminatlı banka kredileri	EUR	0,64-4,96	2022-2031	127.543	127.022
Teminatlı banka kredileri	TL	15,75-17,94	2023-2024	1.523.150	997.913
Teminatsız banka kredileri	TL	Rotatif	2019	34.587	29.967
Teminatsız banka kredileri	USD	Rotatif	2019	47.512	45.639
Teminatsız banka kredileri	Özbek Sumu	14,00	2019	15.408	15.184
				2.111.974	1.568.946

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

17. Borçlanmalar (devamı)

Çalık Enerji'nin bankalardan kullanmış olduğu kredileri de kapsayan GAP İnşaat Yatırım ve Dış Ticaret A.Ş. ve Çalık Gayrimenkul Ticaret A.Ş. nin sahip olduğu Çalık Holding idari binası üzerinde kredi veren bu bankalar lehine 1. Derece 20.000 ABD Doları ve 2. Derece 80.000 ABD Doları ipotek bulunmaktadır.

Çalık Holding, ÇEDAŞ, YEDAŞ, YEPAŞ ve ilgili tarafların bir bankadan kullandığı ve kullanacağı nakdi ve gayri nakdi kredilere teminat teşkil etmek üzere YEDAŞ, YEPAŞ ve ÇEDAŞ'ta Çalık Enerji'nin sahip olduğu hisselerin sırasıyla 85 adeti (0,085 TL), 115 adeti (0,115 TL) ve 377.622.000 adeti üzerinde (377.622 TL) ve ÇEDAŞ'ın, YEPAŞ'ta sahip olduğu 6.358.770.388 adet hisse (63.587 TL) ile YEDAŞ'ta sahip olduğu 35.700.685.312 adet (357.006 TL) hisse de bu banka lehine rehin olarak verilmiştir.

Grup'un, yurtdışından kullanmış olduğu USD cinsinden murabaha sözleşmesi kapsamında yerine getirmekle yükümlü olduğu finansal taahhütleri bulunmaktadır. Finansal sözleşmelerin yerine getirilmesindeki ihlaller, bankanın derhal kredi ve borç almasına izin verecektir. Cari dönemde faiz getiren kredi ve borçlanmanın finansal sözleşmelerinde herhangi bir ihlal olmamıştır.

31 Aralık 2019 ve 2018 itibarıyla banka borçlanmalarının vadesi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 yıldan az	1.172.684	495.899
1-2 yıl arası	200.149	452.871
2-3 yıl arası	155.663	168.165
3-4 yıl arası	111.711	133.218
4 yıldan fazla	75.037	160.969
Toplam	1.715.244	1.411.122

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çıkarılan tahvilin vadesi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 yıldan az	-	157.824
Toplam	-	157.824

Grup'un borçlanmalarından dolayı maruz kaldığı likidite ve kur riski Dipnot 28'de açıklanmıştır.

Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları ile yükümlülüklerdeki hareketlerin mutabakatı

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren yıla ait Grup'un finansman faaliyetlerinden kaynaklanan finansal yükümlülüklerinin hareketi aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak itibarıyla	1.568.946	1.269.589
Dönem içi kredi anapara girişleri	617.843	388.360
Dönem içi faiz ve anapara ödemeleri	(517.219)	(239.042)
Dönem içi faiz tahakkukları	113.333	30.928
Dönem içi kur değişiminin etkileri	(41.663)	119.111
31 Aralık itibarıyla	1.741.240	1.568.946

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

18. Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	6.576	6.043
Personele borçlar	24.200	20.083
	30.776	26.126

19. Karşılıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<u>Kısa vadeli karşılıklar</u>		
Kısa vadeli çalışanlara sağlanan faydalar	8.269	7.931
Diğer kısa vadeli karşılıklar	70.748	42.320
Toplam kısa vadeli karşılıklar	79.017	50.251
<u>Uzun vadeli karşılıklar</u>		
Uzun vadeli çalışanlara sağlanan faydalar	15.486	13.620
Toplam uzun vadeli karşılıklar	15.486	13.620
Toplam karşılıklar	94.503	63.871

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan fayda kapsamında kısa ve uzun vadeli karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
<u>Kısa vadeli</u>		
İzin karşılığı	8.269	7.931
	8.269	7.931
<u>Uzun vadeli</u>		
Kıdem tazminatı karşılığı	15.486	13.620
	15.486	13.620

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer karşılıklar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dava karşılıkları	70.748	42.320
	70.748	42.320

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

19. Karşılıklar (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda karşılıklara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	1 Ocak	Dönem karşılıkları	Dönem içinde iptal edilen karşılıklar/ ödemeler/ aktüeryal fark	Yabancı para çevrim etkisi	31 Aralık
Dava karşılıkları	42.320	25.248	-	3.180	70.748
İzin karşılığı	7.931	-	(658)	996	8.269
Kıdem tazminatı karşılıkları	13.620	6.507	(7.021)	2.379	15.486
	63.871	31.755	(7.679)	6.556	94.503
31 Aralık 2018					
Dava karşılıkları	31.158	10.238	-	924	42.320
İzin karşılığı	6.744	1.375	(289)	101	7.931
Kıdem tazminatı karşılıkları	9.262	13.772	(3.517)	(5.897)	13.620
	47.164	25.385	(3.806)	(4.872)	63.871

Kıdem tazminatı karşılığı

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kıdem tazminatı karşılığı hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Dönem başındaki bakiye	13.620	9.262
Faiz maliyeti	2.827	12.546
Hizmet maliyeti	3.680	1.230
Ödemeler	(9.511)	(757)
Aktüeryal fark	2.490	(2.764)
Yabancı para değişim etkisi	2.380	(5.897)
Dönem sonundaki bakiye	15.486	13.620

Karşılık çalışanların emekli olmasıyla ilgili gelecekte doğacak muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerini tahmin ederek hesaplanmaktadır.

Aşağıdaki aktüeryal varsayımlar toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılmıştır:

	2019	2018
	%	%
İskonto oranı	3,60	4,09
Faiz oranı	12,10	14,5
Beklenen ücret zam oranı	14,00	10,0
Çalışan emeklilik ve değişim oranını hesaplamak için aralık	6,05	1,0-6,0

Yükümlülüklerin hesaplanmasında hükümet tarafından açıklanan kıdem tazminatı tavanı rakamı baz alınmaktadır. 31 Aralık 2019 itibarıyla, tavan fiyatı 6,01 TL'dir (31 Aralık 2018: 5,43 TL).

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

20. Taahhütler

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Grup'un teminat, rehin ve ipotek ("TRİ") pozisyonuna ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Orijinal para birimi (binlik)				
	TL karşılığı	TL	Amerikan Doları	Avro	Diğer
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler in toplam tutarı	441.006	143.668	42.225	7.000	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar ve iştirakler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.214	798.214	-	-	-
- Ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.214	798.214	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-
D. Diğer verilen TRİ'ler	-	-	-	-	-
Toplam	1.239.274	941.882	42.225	7.000	-

Grubun vermiş olduğu TRİ'lerin grubun özkaynaklarına oranı %34'dür.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Grup'un TRİ pozisyonuna ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Orijinal para birimi (binlik)				
	TL karşılığı	TL	Amerikan Doları	Avro	Diğer
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİ'ler in toplam tutarı	722.944	215.286	90.996	4.800	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar ve iştirakler lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.215	798.215	-	-	-
- Ortak lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	798.215	798.215	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	-	-	-	-	-
D. Diğer verilen TRİ'ler	-	-	-	-	-
Toplam	1.521.159	1.013.501	90.996	4.800	-

Grubun vermiş olduğu TRİ'lerin grubun özkaynaklarına oranı %44'tür.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

20. Taahhütler (devamı)

31 Aralık itibarıyla Grup'un olağan işlemlerinden kaynaklanan taahhütlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TETAŞ and TEİAŞ	127.483	151.459
Devam eden MTI sözleşmeleri için devlet kuruluşlarına verilen Bankaya verilen	297.378	382.159
EPDK'ya verilen	-	4.913
Diğer	244	1.681
	15.949	182.732
Toplam teminat mektupları	441.060	722.944
Rehin verilen paylar (Dipnot 18) (*)	798.214	798.215
Toplam taahhüt yükümlülükleri	1.239.274	1.521.159

(*)Çalık Holding, ÇEDAŞ, YEDAŞ, YEPAS ve ilgili tarafların bir bankadan kullandığı ve kullanacağı nakdi ve gayri nakdi kredilere teminat teşkil etmek üzere YEDAŞ, YEPAS ve ÇEDAŞ'ta Çalık Enerji'nin sahip olduğu hisselerin sırasıyla 85 adeti (0,085 TL), 115 adeti (0,115 TL) ve 377.622.000 adeti üzerinde (377.622 TL) ve ÇEDAŞ'ın, YEPAS'ta sahip olduğu 6.358.770.388 adet hisse (63.587 TL) ile YEDAŞ'ta sahip olduğu 35.700.685.312 adet (357.006 TL) hisse de bu banka lehine rehin olarak verilmiştir.

Davalar

31 Aralık 2019 itibarıyla, Grup aleyhine açılan devam eden davalar için beklenen nakit çıkışı tutarı 70.748 TL'dir (31 Aralık 2018: 42.320 TL). 31 Aralık 2019 itibarıyla, dava karşılık tutarı büyük oranda Grup'un elektrik perakende satış operasyonlarıyla ilgili faturalamış olduğu kayıp kaçak tutarları için tüketicilerin açmış olduğu davalarla ilgilidir. Grup, bu davaların toplam tutarı kadar karşılık ayırmıştır (Dipnot 20).

Olası vergi denetimleri

Grup'un yurtiçi firmaları için geçmiş son beş yıla yönelik olarak vergi beyannameleri ve muhasebe kayıtları vergi otoriteleri ve diğer resmi kuruluşlar (Sosyal Sigortalar Kurumu gibi) tarafından incelemeye açıktır. Grup tutarları kesin olarak tahmin edilememeleri sebebiyle finansal tablolarda denetlenmemiş yıllara ait muhtemel bir karşılık ayırmamıştır. Grup yönetimi denetlenmemiş yıllara ait olarak önemli bir vergi riski beklememektedir.

Alınan teminat mektupları

31 Aralık 2019 itibarıyla, Grup'un, tedarikçi ve müşterilerinden aldığı teminat mektuplarının toplam tutarı 250.825 TL'dir (31 Aralık 2018: 185.263 TL).

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

21. Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil)

Türkiye

Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisnaların indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla %20'dir (2018: %20) Ancak, 5 Aralık 2018 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 10'uncu madde uyarınca kurumların 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu'na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %20 (2018: %20) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre, en az iki yıl süreyle sahip olunan iştiraklerin ve gayrimenkullerin satışlarından elde edilen gelirlerin %75'i satış tarihinden itibaren beş yıl içinde özkaynak hesaplarına kaydedilmesi durumunda vergi istisnasına konu olmaktadır. Geriye kalan %25'lik kısım kurumlar vergisine tabidir. Bununla birlikte, 7061 sayılı kanunla yapılan değişiklikle bu oran gayrimenkuller açısından %75'ten %50'ye indirilmiş ve 2018 yılından itibaren hazırlanacak vergi beyannamelerinde bu oran %50 olarak kullanılacaktır.

Bunun yanı sıra, temettü dağıtımları üzerinde stopaj yükümlülüğü bulunmakta olup, bu stopaj yükümlülüğü temettü ödemesinin yapıldığı dönemde tahakkuk edilir. 24 Nisan 2003 tarihinden itibaren geçerli olan yasal düzenlemeye göre, 1999 ve 2002 yılları arasında elde edilen ve kurumlar vergisinden müstesna olan kazançlardan yapılan temettü ödemeleri için stopaj yükümlülüğü bulunmamaktadır. 23 Temmuz 2006 tarih ve 26237 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15 ve 30'uncu maddelerinde yer alan bazı tevkifat oranları yeniden belirlenmiştir.

Bu bağlamda Türkiye'de bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara yapılanlar dışındaki temettü ödemeleri üzerinde %10 oranında uygulanan stopaj oranı %15'e çıkarılmıştır. Dar mükellef kurumlara ve gerçek kişilere yapılan kar dağıtımlarına ilişkin stopaj oranlarının uygulamasında, ilgili Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarında yer alan stopaj oranları da göz önünde bulundurulur.

Türkiye'deki vergi mevzuatı, ana ortaklık ve bağlı ortaklıklarının konsolide bir vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple, cari dönem konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, konsolidasyona tabi olan her bir şirket bazında ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türk vergi mevzuatına göre mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere beş yıl süre ile taşınabilir. Ancak, mali zararlar geriye dönük taşınamazlar.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi yetkilileri ile mutabakat sağlama gibi bir uygulama yoktur. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dört ay içerisinde verilir. Vergi incelemesine yetkili makamlar, beyannamenin verilmesini takip eden yılın başından başlamak üzere beş yıl süresince vergi beyannamelerini ve bunlara temel olan muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve bulguları neticesinde yeniden tarhiyat yapabilirler.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

21. Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Transfer fiyatlaması düzenlemesi

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 13. Maddesinin “transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı” başlığı altında transfer fiyatlandırması konusu işlenmektedir. 18 Kasım 2007 tarihinde yayımlanan transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı hakkında Genel Tebliğ’de uygulamadaki detayları belirlemiştir.

Eğer vergi mükellefleri ilgili kuruluşlarla, fiyatlandırmaları emsallere uygunluk ilkesi çerçevesinde yapılmayan ürün, mal veya hizmet alım ve satım işlemlerine giriyorlarsa, o zaman ilgili karlar transfer fiyatlaması yoluyla örtülü bir şekilde dağıtıldığı kanaatine varılacaktır. Bu tarz transfer fiyatlaması yoluyla örtülü kar dağıtımları kurumlar vergisi açısından vergi matrahından indirilemeyecektir

Grubun yabancı ortaklıkları ve iştirakleri için vergi uygulamaları

Kosova Cumhuriyeti

Kosova Cumhuriyeti’nde kurumlar için geçerli olan kurumlar vergisi oranı %10’dur (31 Aralık 2018: %10). Kosova vergi mevzuatına göre mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere yedi yıl süre ile taşınabilir.

Irak Cumhuriyeti

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Irak’ta faaliyet gösteren şubelerin tabi olduğu kurumlar vergisi oranı %15’dir (31 Aralık 2018:%15). Mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere beş yıl süre ile mali karın olduğu yılda ancak karın yarısına kadar mahsup edilecek şekilde taşınabilir. 31 Aralık 2019 itibarıyla Grup’un Irak’taki faaliyetleri ile ilgili elde ettiği gelirler kurumlar vergisine tabi değildir.

Birleşik Arap Emirlikleri

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup’un Birleşik Arap Emirlikleri’nde sadece Dubai’de faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları bulunmaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri’nde federal bir kurumlar vergisi bulunmamaktadır. Ancak farklı sektörler için farklı emirliklerde benzer vergiler uygulanmaktadır. 31 Aralık 2019 ve 2018 itibarıyla Dubai’de faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları kurumlar vergisine tabi değildir.

Gürcistan

Gürcistan kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı %15 olarak uygulanmaktadır.

Libya

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Libya’da faaliyet gösteren şubenin tabi olduğu kurumlar vergisi oranı %20’dir (31 Aralık 2018: %20). Ayrıca yabancı şirketler kurumlar vergisine ilaveten %4 oranında ek Cihat Vergisi ödemekle yükümlüdür.

Türkmenistan

Türkmenistan kanunlarına göre yerel şirketlere kurumlar vergisi oranı %8 olarak uygulanırken, yurtdışı ortaklı yerel şirketlere ve yabancı şirketlerin ülkedeki şubeleri için %20 kurumlar vergisi uygulanmaktadır. Türkmenistan’daki şubelerin ana şirketi Türkiye dışındaki inşaat projelerinden kazanılan gelirler üzerinden Türkiye’de vergilendirilmediğinden ötürü kurumlar vergisinden muaftır. Diğer taraftan, Türkiye’den diğer ülkelere ihraç edilen ve o ülkelerde inşaat maliyetlerine dahil edilen makine ve teçhizatın kaynaklanan satış kazançları Türkiye’de kurumlar vergisine tabidir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

21. Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Sırbistan

Sırbistan kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı olarak %15 olarak uygulanmaktadır.

Özbekistan

Özbekistan kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı olarak %17,2 olarak uygulanmaktadır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup'un Özbekistan'daki faaliyetleri ile ilgili elde ettiği gelirler özel izinle kurumlar vergisine tabi değildir.

İran

İran kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı olarak %25 olarak uygulanmaktadır.

Hollanda

Hollanda'da yerleşik kurumların dünya çapındaki gelirleri üzerindeki vergi oranı %25'tir (31 Aralık 2018: %25). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisnaların indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Eğer herhangi bir vergi anlaşması yok ise, çifte vergilendirmeyi önleme ile ilgili yerleşik firmalar için yurtdışındaki kuruluşlardan oluşan yurtdışı işletme gelirleri için Hollanda gelir vergisi için tek taraflı kararname ile istisna sağlanmaktadır.

Hollanda vergi mevzuatına göre, mali zararlar gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere dokuz yıl taşınabilir. Mali zararlar bir yıla kadar geçmiş yıl karları ile mahsuplaştırılabilir. Şirketler vergi beyannamelerini, süre uzatma talebinde bulunmadıkları takdirde ki bu normal koşullarda ilave dokuz aylık süreyi ifade eder, ilgili hesap döneminin kapanışını takip eden altı ay içerisinde vermek zorundadır. Vergi incelemesine yetkili makamlar, beyannamenin verilmesini takip eden yılın başından başlamak üzere beş yıl süresince vergi beyannamelerini ve bunlara temel olan muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve bulguları neticesinde yeniden tarhiyat yapabilirler.

Malavi

Malavi kanunlarına göre kurumlar vergisi oranı yerel firmalar için %30 iken yabancı firmalar ve şubeler için %35 olarak uygulanmaktadır. Ancak Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ülkedeki faaliyetleri ile elde ettiği gelirlerin belirlenen istisnalara uyması sebebiyle kurumlar vergisine tabi değildir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

21. Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Kar veya zararda kayıtlara alınan vergi

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla gelir vergisi aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Vergi gideri:		
Cari dönem kurumlar vergisi gideri	131.549	62.468
Ertelenmiş vergi geliri/(gideri):		
Geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	(65.519)	60.323
Geçmiş yıl mali zararlarından hesaplanan ertelenmiş vergi geliri/(gideri)	-	1.705
Toplam vergi gideri	66.030	124.496

Etkin vergi oranının mutabakatı

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllar itibarıyla raporlanan vergi karşılığı, vergi öncesi kar üzerinden yasal vergi oranı kullanılarak hesaplanan tutardan farklıdır. İlgili mutabakat dökümü aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
	Tutar	Tutar
Vergi öncesi kar	1.185.274	1.156.193
Şirketin yasal vergi oranı ile hesaplanan vergi	(260.760)	(254.362)
Kalıcı farklar:		
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(19.957)	(14.390)
Vergiden muaf gelir ^(*)	282.896	286.400
Yurtdışı bağlı ortaklıkların vergi oranı farklarının etkisi	-	(370)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar payları etkileri	47.377	29.970
Üzerinden ertelenmiş vergi hesaplanmayan cari dönem mali zararları	48.829	(164.162)
Konsolidasyon düzeltme kayıtları vergi etkisi ^(***)	(170.437)	(10.212)
Vergi oranı değişikliği etkisi	-	(220)
Diğer, net	6.022	2.850
Vergi gideri	(66.030)	(124.496)

^(*) İlgili tutar Çalık Enerji'nin yurtdışında bulunan ve bulundukları ülkede kurumlar vergisine tabii olmayan şubelerinin kar tutarlarını da içermektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

21. Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Gelir vergisi borçları

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla gelir vergisi borçları aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Gelir vergisi	66.030	124.496
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	65.519	(62.028)
Peşin ödenen kurumlar vergisi	(131.217)	(62.718)
Gelir vergisi varlıkları, net	332	250

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, 1.247 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 9 TL) ödenecek vergi ile 1.580 TL tutarındaki (31 Aralık 2018: 259 TL) peşin ödenen vergi, farklı vergi mevzuatı ile ilişkili olduğu için mahsup edilmemiştir.

Ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

Ertelenmiş vergi, varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi matrahında kullanılan değerleri arasındaki vergi indirimine konu olmayan şerefiye ve muhasebeye ve vergiye konu olmayan ilk defa kayıtlara alınan varlık ve yükümlülük farkları hariç geçici farklar üzerinden hesaplanır.

Kayıtlara alınmamış ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, 190.247 TL (31 Aralık 2018: 163.123 TL) tutarındaki 2024 yılına kadar kullanılabilir önceki yıl mali zararlarından ertelenmiş vergi varlığı kayıtlara alınmamıştır. Söz konusu kalemlerden oluşan ertelenmiş vergi varlığı, gelecekte geçici farkların kullanılabilmesini sağlayacak vergilendirilebilir karların gerçekleşmesinin muhtemel olmaması nedeniyle kayıtlara alınmamıştır.

Türk vergi mevzuatına göre mali zararlar, gelecekte oluşacak kurum kazancından mahsuplaştırılmak üzere beş yıl süre taşınabilir. Bu nedenle, taşınmış mali zararlardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlığının geri kazanımı için son yıl 2024'dür. Taşınan mali zararların vade tarihleri aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Bitiş tarihi	2019	2018
2019 yılında tükenecekler	-	29.064
2020 yılında tükenecekler	8.815	8.815
2021 yılında tükenecekler	28.929	28.929
2022 yılında tükenecekler	59.242	59.242
2023 yılında tükenecekler	757.637	757.637
2024 yılında tükenecekler	11.785	-
	866.408	883.687

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

21. Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)

Kayıtlara alınan ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü

5 Aralık 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2019, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturan kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturan kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır.

Türkiye'de işletmelerin vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, ertelenmiş vergi varlığı ve ertelenmiş vergi yükümlülüğüne atfolunan kalemler aşağıdakilerden oluşmaktadır:

	2019		2018	
	Varlık	Yükümlülük	Varlık	Yükümlülük
İzin karşılığı	1.503	-	1.369	(2)
Kıdem tazminatı	487	-	388	(6)
Dava karşılıkları	4.651	-	8.565	-
Diğer gider karşılıkları	-	-	-	(13.602)
Borçlanmalar üzerindeki TFRS 9 etkisi	903	(77)	12.488	(98)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	288.290	(790)	286.338	(3.881)
Güvence bedeli	17.827	-	15.752	-
Taşınan mali zararlar	-	-	5.963	-
Gider Karşılıkları	10.912	-	-	-
Tamamlanma oranı yöntemi etkisi	-	-	2.700	-
İmtiyazlı hizmet alacakları	-	(365.643)	-	(426.465)
Şüpheli alacaklar	10.122	-	7.488	1.153
Finansal yatırımların yeniden değerlendirilmesi	-	(2.869)	-	(4.448)
Diğer geçici farklar	1.669	(10.212)	2.085	-
Toplam ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	336.364	(379.591)	343.136	(447.349)
Mahsuplaşma	(293.173)	293.173	(323.628)	323.620
Toplam ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net	43.191	(86.418)	19.508	(123.729)

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.****21. Gelir vergileri (Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri dahil) (devamı)**

Ertelenmiş vergi bakiyesinin hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018 bakiyesi	Yabancı para çevrim etkisi	Kar zararda kayda alınan	31 Aralık 2018 bakiyesi	Yabancı para çevrim etkisi	Kar zararda kayda alınan	31 Aralık 2019 bakiyesi
İzin karşılığı	1.418	-	(51)	1.367	73	62	1.503
Kıdem tazminatı	404	-	(22)	382	44	62	487
Dava karşılıkları	6.133	-	2.432	8.565	89	(4.003)	4.651
Diğer gider karşılıkları	(1.136)	-	(12.474)	(13.610)	(1.061)	14.671	-
Borçlanmalar üzerindeki TMS 39 etkisi	50	-	12.340	12.390	(466)	(11.099)	826
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	239.276	-	43.181	282.457	172	4.871	287.500
Güvence bedeli	10.899	-	4.853	15.752	93	1.982	17.827
Taşınan mali zararlar	2.537	-	2.426	5.963	(273)	(5.690)	-
Gider karşılıkları	-	-	-	-	2.155	8.757	10.912
Tamamlanma oranı yöntemi etkisi	7.477	-	(4.777)	2.700	209	(2.909)	-
İmtiyazlı hizmet alacakları	(312.890)	-	(113.575)	(426.465)	2.755	58.067	(365.643)
Şüpheli alacaklar	4.747	-	3.894	8.641	(1.668)	3.149	10.122
Ertelenmiş gelir	-	-	(4.448)	(4.448)	(474)	2.053	(2.869)
Diğer geçici farklar	(1.389)	281	3.193	2.085	(6.175)	(4.454)	(8.543)
Toplam ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü)	(42.474)	281	(62.028)	(104.221)	(4.527)	65.519	(43.227)

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

22. Sermaye ve yedekler

Ödenmiş sermaye

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, Şirket'in ödenmiş sermayesi 108.917 TL'dir (31 Aralık 2018: 108.917 TL). Her biri 0.01 TL olan 10.891.705.225 (31 Aralık 2018: 10.891.705.225) adet kayıtlı hisseden oluşmaktadır.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla Çalık Enerji sermaye yapısı, pay sayısına göre aşağıdaki gibidir:

	2019		2018	
	Paylar (binlik)	%	Paylar (binlik)	%
Çalık Holding A.Ş.	10.393.195	95,42	10.393.195	95,42
Kırmızı Elmas Enerji ve Altyapı Yatırımları A.Ş.	487.591	4,48	487.591	4,48
Ahmet Çalık	10.919	0,10	10.919	0,10
	10.891.705	100,00	10.891.705	100,00

Yasal yedekler

Birinci tertip yasal yedekler, sermayenin %20'sine ulaşıncaya kadar yasal dönem karının %5'i oranında ayrılmaktadır. İkinci tertip yasal yedek akçeler, sermayenin %5'ini aşan tüm kar payı dağıtımlarının %10'u oranında ayrılmaktadır. Birinci tertip yasal yedek akçelerin kullanımları sınırlanmıştır ve kar payı dağıtımı sermayenin yüzde 50'sini aşmadıkça söz konusu yedek akçeler dağıtılamazlar. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, finansal yatırımların satışlarından elde edilen gelirlerin %75'i satış tarihinden itibaren 5 yıl içerisinde vergi istisnasına tabi tutularak, kısıtlanmış yedekler altında gösterilmiştir. 31 Aralık 2019 itibarıyla, konsolide finansal tablolarda, kontrol gücü olmayan paylar net edilmiş toplam yasal yedek miktarı 685.802 TL'dir (31 Aralık 2018: 499.844 TL).

Temettü

28 Mart 2019 tarihinde yapılan genel kurul kararına istinaden Şirket, 28 Mart 2019 tarihinde tamamı yasal kayıtlarındaki geçmiş yıl karlarından karşılanmak üzere 1.234.350 TL tutarında kar dağıtımı yapmıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

22. Sermaye ve yedekler (devamı)

Kontrol gücü olmayan paylar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, kontrol gücü olmayan payların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Dönem başı bakiyesi	14.126	(7.302)
Dönem zararının kontrol gücü olmayan paylara atfolunan kısmı	2.788	436
Yurtdışı faaliyetlerden oluşan yabancı para çevrim farkları	-	167
Bağlı ortaklık sermaye artışlarına kontrol gücü olmayan pay sahipleri tarafından katılımlar	-	15
Kontrol değişimine sebep olmayan konsolide edilen bağlı ortaklıklardaki kontrol gücü olmayan pay değişimleri	-	21.365
Temettü dağıtımı	(428)	(555)
Dönem sonu bakiyesi	16.486	14.126

Yabancı para çevrim farkları

Yabancı para çevrim farkları, yabancı faaliyetlerin finansal tablolarının çevriminden kaynaklanan kur farklarından oluşmaktadır.

23. Hasılat

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Yurtiçi satışlar	2.770.716	2.683.082
Yurtdışı satışlar	1.469.297	2.677.977
Toplam	4.240.013	5.361.059

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat detayları aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
MTİ	1.469.297	2.672.195
Elektrik satışı ve dağıtımı	2.705.985	2.687.828
Diğer faaliyetler	64.731	1.036
Toplam	4.240.013	5.361.059

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

24. Faaliyet giderleri

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Personel giderleri	105.303	77.705
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler (*)	27.250	25.161
Amortisman ve itfa payı giderleri	25.088	15.824
Bilgi teknolojileri giderleri	21.335	19.353
Vergi, resim ve harçlar	13.276	6.350
Kira giderleri	6.091	13.960
Sigorta giderleri	6.068	3.991
Danışmanlık giderleri	5.966	3.789
Seyahat ve konaklama giderleri	5.546	3.504
Temsil ağırlama giderleri	3.698	4.601
Diğer	16.268	14.036
	235.889	188.274

(*) Dışarıdan sağlanan fayda giderleri ağırlıklı olarak Çalık Holding tarafından, Çalık Enerji adına yapılan harcamalardan oluşmaktadır.

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait satış, pazarlama ve dağıtım giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Personel giderleri	46.742	42.644
Elektrik tedarik giderleri	8.286	11.554
Ofis giderleri	6.891	14.563
Sistem işletme hat şebeke bakım giderleri	1.871	1.666
İletişim ve bilgi sistemleri giderleri	1.741	1.581
Diğer	21.233	19.302
	86.764	91.310

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait araştırma ve geliştirme giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Danışmanlık giderleri	21.709	2.049
Personel giderleri	12.698	9.082
Seyahat ve konaklama giderleri	7.758	6.335
Kira giderleri	74	236
Diğer	3.753	4.145
	45.992	21.847

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

24. Faaliyet giderleri (devamı)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait niteliklerine göre giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
İlk madde, malzeme ve ticari mal giderleri	2.337.481	3.348.513
Personel giderleri	462.396	415.700
Amortisman ve itfa payı giderleri	114.819	104.086
Bakım ve onarım giderleri	53.723	16.575
Danışmanlık giderleri	33.035	8.263
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler	27.307	25.237
İletişim ve bilgi sistemleri giderleri	22.980	21.027
Vergi, resim ve harçlar	21.159	10.808
Seyahat ve konaklama giderleri	18.460	10.369
Kira giderleri	15.318	28.673
Sigorta giderleri	9.431	5.504
Elektrik tedarik giderleri	8.286	11.554
Diğer	84.326	79.666
	3.208.721	4.085.975

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda, amortisman ve itfa payı giderleri aşağıdaki gibidir:

Amortisman ve itfa payı giderleri	2019	2018
Satışların maliyeti	88.880	87.705
Genel yönetim giderleri	25.088	15.824
Satış, pazarlama ve dağıtım giderleri	471	11
Araştırma ve geliştirme giderleri	380	546
	114.819	104.086

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllarda, personel giderleri aşağıdaki gibidir:

Personel giderleri	2019	2018
Ücret, maaş ve primler	315.996	331.964
Zorunlu sosyal güvenlik primleri	34.267	31.640
Diğer	112.133	52.096
	462.396	415.700

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

25. Esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderler

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Kur farkı gelirleri	101.889	776.178
Yasal indirim ve teşvik gelirleri	12.000	4.142
Ceza ve Tazminat Geliri	6.994	11.926
Adi ortaklık hizmet gelirleri	6.527	-
Teminat mektubu gelirleri	3.465	-
Sigorta hasar geliri	1.334	-
Menkul kıymet satış karı	-	15.095
Diğer	28.391	5.854
	160.600	813.195

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Kur farkı giderleri	61.595	870.732
Karşılık giderleri	25.248	3.581
Hasar bedeli giderleri	1.513	1.300
Arazi kira hat bedeli	1.364	1.258
Vade farkı gideri (ilişkili olmayan taraflara olan borçlardan kaynaklanan)	726	28
Diğer	60.397	12.309
	150.843	889.209

26. Yatırım faaliyetlerinden ve TFRS 9 uyarınca gelirler ve giderler

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Maddi duran varlık satış karı	246	3.177
Finansal varlıkların gerçeğe uygun değer farkı	32.115	-
	32.361	3.177

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Maddi duran varlık satış zararı	6	2.151
Diğer yatırım faaliyetleri zararı	-	1.550
	6	3.701

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait TFRS 9 uyarınca gelirlerin ve giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Şüpheli alacaklar karşılığı (Dipnot 8)	40.238	38.349
Şüpheli alacaklardan tahsilat (Dipnot 8)	(22.021)	(21.117)
	18.217	17.232

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

27. Finansman gelirleri/(giderleri)

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman gelirlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
İlişkili taraflardan finansman gelirleri	73.406	14.652
Faiz geliri	52.203	20.842
Kredilerde kur farkı geliri	2.853	172.788
	128.462	208.282

31 Aralık tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
İlişkili taraflardan faiz giderleri	71.675	34.516
Faiz giderleri	67.402	77.716
Kredilerde kur farkı giderleri	55.725	195.921
Teminat mektubu giderleri	15.358	46.419
Banka komisyon giderleri	13.656	13.345
Diğer faiz giderleri	6.195	4.490
	230.011	372.408

Finansal risk yönetimi

Genel bakış

Grup finansal araçların kullanımına bağlı olarak aşağıdaki risklere maruz kalabilmektedir:

- kredi riski
- likidite riski
- piyasa riski

Bu dipnot Grup'un yukarıda belirtilen risklere maruz kalma durumu, Grup'un hedefleri, riski ölçmek ve yönetmek için olan politika ve süreçler ve Grup'un sermayeyi yönetimi ile ilgili bilgi sunmaktadır. Daha detaylı niceliksel ya da niteliksel açıklamalar konsolide finansal tablolarda sunulmuştur.

Risk yönetim çerçevesi

Risk yönetimi aktiviteleri gerçekçi bir organizasyon yapısı ile idare edilmektedir ve üst yönetim tarafından tamamen desteklenmektedir.

Grup piyasa, operasyonel, likidite ve karşı tarafın yükümlülüklerini yerine getirememe risklerinin sonucu olarak farklı endüstrilerde ve bölgelerdeki işletme operasyonlarının olumsuz etkilenmemesini garantiye almak için risk yönetimi açısından proaktif hareket etmektedir. Risk yönetimi ve iç denetim bölümleri her alt sektör içinde ve grup düzeyinde açığa çıkacak riskleri de içeren farklı risk çeşitleri için farkındalık yaratmakta, bu farkındalıkları korumakta ve uygun risk yönetimi mekanizmasının uygulandığından emin olmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi

Kredi riski

Kredi riski, bir müşteri veya karşı tarafın sözleşmedeki yükümlülüklerini yerine getirmemesi riskidir ve önemli ölçüde müşteri alacaklarından kaynaklanmaktadır.

Grup'un başlıca finansal varlıkları, nakit ve nakit benzerleri, finansal yatırımlar, ticari ve diğer alacaklar müşteri sözleşmelerinden doğan varlıklar ile hizmet imtiyaz alacaklarıdır. Grup alacak hesapları için belirli miktarda teminat talep etmektedir. Belirli bir tutarın üzerinde kredi talebi olan tüm müşteriler için risk değerlendirmesi yapılmaktadır.

Raporlama tarihi itibarıyla, önemli bir kredi riski bulunmamaktadır. Maksimum kredi riski, konsolide finansal tablolardaki taşınan finansal varlık tutarından oluşmaktadır.

Raporlama tarihindeki ticari alacaklar için maksimum kredi riskinin coğrafi dağılımı aşağıda belirtilmiştir:

Kayıtlı değer	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Türkiye Cumhuriyeti	267.713	362.088
Özbekistan	96.196	878.071
Türkmenistan	463.775	572.349
Irak Cumhuriyeti	131.736	111.042
Libya	46.114	40.282
Malawi	16.633	-
Gürcistan	725	652
Hollanda	303	-
İsviçre	16.756	-
	1.039.951	1.964.484

Beklenen kredi zararını ölçmek için, öncelikle Grup ticari ve diğer alacaklarını ve sözleşme varlıklarını vadeleri ve kredi riski karakterleri dikkate alarak gruplandırmıştır. Geçmiş kredi zarar deneyimleri, mevcut koşullar ve ileriye yönelik makroekonomik göstergeler kullanılarak gruplandırılan her bir ticari ve diğer alacak ve sözleşme varlığı sınıfı için beklenen kredi zararı oranı hesaplanmış ve belirlenen oran ile ticari alacak ve sözleşme varlığı toplamaları çarpılarak beklenen kredi zarar karşılığı hesaplanmıştır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Kredi riskine maruz tutar

Finansal varlıkların kayıtlı değerleri maruz kalınan azami kredi riskini gösterir. Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski aşağıdaki gibidir:

	Alacaklar								
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Sözleşme varlıkları				
		İlişkili olmayan taraf		İlişkili olmayan taraf	Devam eden inşaat ve taahhüt işlerinden doğan sözleşme varlıkları	İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	Bankalardaki nakit, geri alım sözleşmeleri ve yatırım fonları	Finansal yatırımlar	Diğer (*)
31 Aralık 2019	İlişkili taraf		İlişkili taraf						
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	139.568	900.383	764.876	170.787	14.572	1.728.936	913.276	-	154
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	139.568	801.098	764.876	170.787	14.572	1.728.936	913.276	-	154
B. Vadesi geçmiş ama değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	99.285	-	-	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	151.399	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(151.399)	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(*) Nakit ve nakit benzerleri içinde bulunan yoldaki paralar tutarını içermektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

	Alacaklar								
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar		Sözleşme Varlıkları				
	İlişkili taraf	İlişkili olmayan taraf	İlişkili taraf	İlişkili olmayan taraf	Devam eden inşaat ve taahhüt işlerinden doğan sözleşme varlıkları	İmtiyaz sözleşmelerine ilişkin finansal varlıklar	Bankalardaki nakit, geri alım sözleşmeleri ve yatırım fonları	Finansal yatırımlar	Diğer (*)
31 Aralık 2018									
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D)	789.876	1.174.608	1.048.815	68.413	67.759	1.732.915	330.949	-	113
- Azami riskin teminat.vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	789.876	1.091.011	1.048.815	68.413	67.759	1.732.915	330.949	-	113
B. Vadesi geçmiş ama değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	83.597	-	-	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	122.768	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(122.768)	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(*) Nakit ve nakit benzerleri içinde bulunan yoldaki paralar tutarını içermektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.****28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)***Değer düşüklüğü*

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların yaşlandırma analizi aşağıdaki gibidir:

	Alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Diğer
	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar			
31 Aralık 2019					
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	42.716	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	12.094	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	22.959	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	21.516	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-
Toplam	99.285	-	-	-	-
Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

	Alacaklar		Bankalardaki mevduat	Türev araçlar	Diğer
	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar			
31 Aralık 2018					
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	20.716	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	9.073	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	3.791	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	50.018	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-
Toplam	83.597	-	-	-	-
Teminat vb. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Likidite riski

Likidite riski Grup faaliyetlerinin genel fonlamasında ve pozisyon yönetiminde ortaya çıkmaktadır. Bu risk, Grup'un varlıklarını hem uygun vade ve oranlarda fonlayamama hem de bir varlığı makul bir fiyata ve uygun bir zaman dilimi içinde likit duruma getirememesi risklerini kapsamaktadır. Grup'un kaynak yaratımı için bankalara erişimi vardır ve aktiflerinin belirli miktarını nakit ve nakde eşdeğer varlıklarda tutmaktadır. Grup hedeflerine ulaşmak için gerekli olan fon kaynaklarındaki değişimleri belirlemek ve seyrini izlemek suretiyle sürekli olarak likidite riskini değerlendirmektedir.

31 Aralık tarihleri itibarıyla, finansal yükümlülüklerin kayıtlı değeri, sözleşme değeri ve vadeleri aşağıdaki gibidir;

	Kayıtlı değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
2019						
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	1.715.244	(1.747.595)	(538.461)	(666.574)	(542.560)	-
İhraç edilen tahviller	-	-	-	-	-	-
Beklenen vadeler- Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Ticari borçlar	306.183	(306.183)	(306.183)	-	-	-
Diğer borçlar	707.601	(707.601)	(421.070)	-	(286.531)	-
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	30.776	(30.776)	(30.776)	-	-	-

	Kayıtlı değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
2018						
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	1.411.122	(1.951.739)	(63.139)	(973.377)	(844.101)	(71.122)
İhraç edilen tahviller	157.824	(160.235)	(160.235)	-	-	-
Beklenen vadeler Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Ticari borçlar	780.139	(780.139)	(430.194)	(349.945)	-	-
Diğer borçlar	374.914	(374.914)	(134.022)	(15.362)	(225.530)	-
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	26.126	(26.126)	(26.126)	-	-	-

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Piyasa riski

Piyasa riski, döviz kuru, faiz oranı ya da sermaye fiyatları gibi piyasa fiyatlarındaki değişimlerin Grup'un gelirini veya elinde tuttuğu finansal araçların değerlerini etkilemesi riski olarak ifade edilir. Piyasa riski yönetiminin amacı bir yandan kazançları optimize ederek kabul edilebilir parametreler içinde maruz kalınan piyasa riskini yönetmek ve kontrol etmektir.

Faiz oranı riski

Grup'un faaliyetleri, faizli varlıklar ve borçlarının farklı zaman veya miktarlarda itfa oldukları ya da yeniden fiyatlandırıldıklarında faiz oranlarındaki değişim riskine maruz kalmaktadır. Değişken faizli varlık ve yükümlülüklerle ilgili olarak Grup altı aylık Libor ya da farklı çeşitteki faiz oranları gibi çeşitli değişken faiz göstergelerinin yeniden fiyatlama özelliklerindeki farklılık olarak betimlenen baz riskine maruz kalmaktadır. Grup'un temel stratejileriyle tutarlı olan piyasa faiz oranları dikkate alındığında risk yönetim faaliyetleri, net faiz gelirini en iyi duruma getirmeyi hedeflemektedir.

Profil

31 Aralık tarihleri itibarıyla Grup'un faiz bileşenine sahip finansal kalemlerinin rapor tarihindeki faiz yapısı şu şekildedir:

	2019	2018
Sabit faizli kalemler		
Finansal varlıklar	769.476	208.625
Finansal yükümlülükler	(1.715.245)	(1.295.570)
Değişken faizli kalemler		
Finansal yükümlülükler	(78.482)	(273.367)

Sabit faizli kalemlerin gerçeğe uygun değer riski

Grup'un, gerçeğe uygun değerleri kar veya zarara yansıtılan finansal varlık ve yükümlülük ve gerçeğe uygun değer riskinden korunma amaçlı muhasebeleştirme modeli altında kaydedilen riskten korunma amaçlı türev enstrümanları (vadeli faiz oranı takasları) bulunmamaktadır. Bu nedenle, raporlama dönemi itibarıyla faiz oranlarındaki değişim kar veya zararı etkilemeyecektir.

Kur riski

Grup, yabancı para biriminden yaptığı satışlar, satın almalar ve borçlanmalardan dolayı kur riskine maruz kalmaktadır. Bu yabancı para birimleri büyük oranda Avro ve Amerikan Doları'dır.

Grup, yabancı para birimlerindeki diğer parasal varlık ve yükümlülükler açısından, gerekli olduğunda kısa vadeli dengesizlikleri gidermek için spot oranlardan yabancı para alım satımı yaparak maruz kalınan kur riskini kabul edilebilir seviyede tutmaktadır.

Grup, kurun değişmesine bağlı olarak yabancı para cinsinden borçlar ve banka kredilerinin çevriminden dolayı kur riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu riskler Yönetim Kurulu tarafından gözlemlenmekte ve onaylanan limitler içerisinde pozisyon alınarak ve gerektiğinde türev araçlar kullanarak sınırlandırılmaktadır.

Grup, yabancı para cinsindeki finansal durum tablosu kalemlerinden kaynaklanan yabancı para riskini asgari seviyeye indirmek için türev araçlarının kullanımının yanı sıra atıl nakit tutarlarını yabancı para olarak tutmaktadır.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Kur riski

31 Aralık itibarıyla Grup'un maruz kaldığı kur riskleri, TL bazında aşağıdaki gibidir:

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU	31 Aralık 2019					31 Aralık 2018				
	TL karşılığı	TL	USD	Avro	Diğer ^(***)	TL karşılığı	TL	USD	Avro	Diğer ^(***)
1. Ticari alacaklar	20.935	14.796	-	923	-	250.466	15.903	24.237	17.759	--
2a. Parasal finansal varlıklar(kasa, banka hesapları dahil) ^(*)	321.656	3.087	49.751	3.464	-	151.146	42.873	18.215	2.062	16
2b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Diğer	19	-	2	1	16	4.079	-	775	-	-
4. Dönen varlıklar (1+2+3)	342.610	17.883	49.753	4.388	16	405.691	58.776	43.227	19.821	16
5. Ticari alacaklar	-	-	-	-	-	12	12	-	-	-
6a. Parasal finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6b. Parasal olmayan finansal varlıklar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Duran varlıklar (5+6+7)	-	-	-	-	-	12	12	-	-	-
9. Toplam varlıklar (4+8)	342.608	17.882	49.753	4.388	16	405.703	58.788	43.227	19.821	16
10. Ticari borçlar	(23.047)	(8.290)	(675)	(1.616)	-	(107.025)	(10.283)	(9.416)	(7.831)	-
11. Finansal yükümlülükler	(572.389)	(186.806)	(50.000)	(13.318)	-	(244.096)	(207.245)	-	(3.594)	(15.186)
12a. Parasal olan diğer yükümlülükler	(383.690)	(340.703)	(4.375)	(2.556)	-	(130.758)	(127.754)	(564)	(6)	-
12b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Kısa vadeli yükümlülükler (10+11+12)	(979.126)	(535.799)	(55.050)	(17.490)	-	(481.879)	(345.282)	(9.980)	(11.431)	(15.186)
14. Ticari borçlar	-	-	-	-	-	(3.930)	-	(314)	(377)	-
15. Finansal yükümlülükler	(113.389)	(13.889)	-	(14.961)	-	(297.997)	(192.640)	-	(17.478)	-
16a. Parasal olan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16b. Parasal olmayan diğer yükümlülükler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17. Uzun vadeli yükümlülükler (14+15+16)	(113.389)	(13.889)	-	(14.961)	-	(301.927)	(192.640)	(314)	(17.855)	-
18. Toplam yükümlülükler (13+17)	(1.092.515)	(549.688)	(55.050)	(32.451)	-	(783.806)	(537.922)	(10.294)	(29.286)	(15.186)
19. Finansal durum tablosu dışı türev araçların net varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (19a+19b)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19a. Hedge edilen toplam varlık tutarı ^(**)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19b. Hedge edilen toplam yükümlülük tutarı ^(*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık/ (yükümlülük) pozisyonu (9+18+19)	(749.905)	(531.805)	(5.297)	(28.063)	16	(378.103)	(479.134)	32.933	(9.465)	(15.170)
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (UFRS 7.b23) (=1+2a+5+6a+10+11+12a+14+15+16a)	(749.905)	(531.805)	(5.297)	(28.063)	-	(378.103)	(479.134)	32.933	(9.465)	(15.170)

^(*) Grup'un parasal finansal varlık niteliğinde olan yabancı para cinsinden diğer alacak tutarlarını içermektedir.

^(**) Korunma muhasebesine konu olmayan yabancı para türev işlemlerden oluşmaktadır.

^(***) TL karşılıkları verilmiştir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları**31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait****Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar****Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.****28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)***Duyarlılık analizi*

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla ve sona eren yılda ABD Dolarının belirtilen para birimleri karşısında %10 değer kaybetmesinin özkaynaklar ile kar veya zararı ne tutarda etkileyeceği (vergi etkisi gözardı edilmiştir) aşağıda gösterilmektedir.

31 Aralık 2019	Kar / (Zarar)		Özkaynak	
	ABD Dolarının değer kazanması	ABD Dolarının değer kaybetmesi	ABD Dolarının değer kazanması	ABD Dolarının değer kaybetmesi
Türk Lirası paritesi 10% artış/(azalış)				
1-Net varlık / yükümlülük, TL	(53.181)	53.181	(53.181)	53.181
2-TL tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	-	-	-	-
3- Türk Lirası'nın net etkisi (1+2)	(53.181)	53.181	(53.181)	53.181
Avro paritesi 10% artış/(azalış)				
4- Net varlık / yükümlülük, EUR	(6.295)	6.295	(6.295)	6.295
5-EUR tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	-	-	-	-
6- EUR'nun net etkisi (4+5)	(6.295)	6.295	(6.295)	6.295
Diğer pariteler 10% artış/(azalış)				
7-Diğer para biriminde varlık/yükümlülükler	1.517	(1.517)	1.517	(1.517)
8-Diğer para birimi tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	-	-	-	-
9- Diğer para birimlerinin net etkisi (7+8)	1.517	(1.517)	1.517	(1.517)
TOPLAM (3+6+9)	(57.959)	57.959	(57.959)	57.959

31 Aralık 2018	Kar / (Zarar)		Özkaynak	
	ABD Dolarının değer kazanması	ABD Dolarının değer kaybetmesi	ABD Dolarının değer kazanması	ABD Dolarının değer kaybetmesi
Türk Lirası paritesi 10% artış/(azalış)				
1-Net varlık / yükümlülük, TL	47.913	(47.913)	47.913	(47.913)
2-TL tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	-	-	-	-
3- Türk Lirası'nın net etkisi (1+2)	47.913	(47.913)	47.913	(47.913)
Avro paritesi 10% artış/(azalış)				
4- Net varlık / yükümlülük, EUR	5.706	(5.706)	5.706	(5.706)
5-EUR tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	-	-	-	-
6- EUR'nun net etkisi (4+5)	5.706	(5.706)	5.706	(5.706)
Diğer pariteler 10% artış/(azalış)				
7-Diğer para biriminde varlık/yükümlülükler	1.517	(1.517)	1.517	(1.517)
8-Diğer para birimi tutarın korunma muhasebesine konu olan kısmı (-)	-	-	-	-
8- Diğer para birimlerinin net etkisi (7+8)	1.517	(1.517)	1.517	(1.517)
TOPLAM (3+6+9)	55.136	(55.136)	55.136	(55.136)

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Sermaye yönetimi

Sermaye yönetimi kapsamında Grup'un amaçları;

- Grup'un faaliyet gösterdiği ülkelerdeki finansal piyasaları düzenleyen ve denetleyen kurumların zorunlu kıldığı sermaye gerekliliklerini sağlamak;
- Hissedarlar ve diğer pay sahiplerine kar ve fayda sağlanmasına devam edebilmek amacıyla, Grup'un devamlılığının sürdürülebilmesini güvence altına almak;
- Hissedarlarına yeterli getiriye sağlamak.

Grup'un borçlarının düzeltilmiş sermayeye oranı yılsonu itibarıyla aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Toplam kısa vadeli yükümlülükler	2.504.969	2.526.581
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	915.979	331.659
Eksi: Ertelenmiş gelir ve sözleşme yükümlülükleri	340.480	739.568
Net borç	1.248.510	1.455.354
Özkaynak	3.604.849	3.473.349
31 Aralık tarihi itibarıyla borç/özkaynak oranı	0,35	0,42

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Operasyonel risk

Operasyonel risk, Grup'un süreçleri, personeli, teknolojisi ve altyapısı ile kredi, piyasa ve likidite riski dışında kalan yasa ve düzenlemelerin gerektirdikleri ve kurum kültürünün genel kabul görmüş standartları gibi dışsal faktörler ile ilgili olan birçok sebepten kaynaklanabilen doğrudan veya dolaylı zarar etme riskidir. Operasyonel risk, Grup'un bütün faaliyetlerinden kaynaklanır.

Grup'un amacı finansal ve Grup'un saygınlığına gelebilecek zarardan kaçınma ve maliyet verimliliğini dengeleyecek ve yenilikçiliği ve yaratıcılığı kısıtlayacak kontrol prosedürlerinden kaçınacak şekilde operasyonel riski yönetmektir.

Operasyonel riske yönelik kontrollerin geliştirilmesi ve uygulanmasında birincil sorumluluk her işletme biriminin üst yönetimine verilmiştir. Bu sorumluluk, aşağıdaki alanlarla ilgili operasyonel riskin yönetilmesi için genel Grup standartlarının geliştirilmesi ile desteklenmektedir.

- işlemlerin bağımsız yetkilendirilmesini de içeren uygun bir görev dağılımının gereklilikleri
- işlemlerin mutabakatının yapılması ve izlenmesi ile ilgili gereklilikler
- düzenleyici ve diğer yasal gereklilikler ile uyum
- kontrol ve prosedürlerin dokümanite edilmesi
- karşılaşılan operasyonel risklerin ve belirlenen riskler için kontrol ve prosedürlerin yeterliliklerinin periyodik değerlendirilmesi ile ilgili gereklilikler
- faaliyet zararlarının ve tavsiye edilen zarar tazmin aksiyonlarının raporlanması ile ilgili gereklilikler
- acil durum planlarının geliştirilmesi
- eğitim ve profesyonel gelişim
- etik ve iş standartları
- verimli olduğu durumda sigortalamayı da içerecek risk hafifletmesi

Grup standartları ile uyumluluk Çalık Holding İç Denetim departmanının yürüttüğü periyodik inceleme programı ile desteklenmektedir.

Gerçeğe uygun değer bilgisi

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında işlem tarihinde Grup'un dahil olduğu varlığa ya da borca ilişkin asıl piyasada ya da asıl piyasanın bulunmadığı durumlarda, en avantajlı piyasada gerçekleştiği varsayılan olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyattır.

Mevcut olması halinde Grup, bir finansal aracın gerçeğe uygun değerini aktif bir piyasada işlem gören fiyatından belirlemektedir. Bir piyasa, işlem fiyatları hazır ve düzenli olarak var olduğu ve bilgili bir alıcı ile satıcı arasında gerçek ve düzenli yapılan işlemleri yansıttığı durumlarda aktif olarak değerlendirilir. Eğer bir finansal araca ilişkin piyasa aktif değilse, Grup gerçeğe uygun değeri ilgili gözlemlenebilir verilerin en fazla kullanılacağı uygun değerlendirme yöntemlerini kullanarak ölçer.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Aşağıdaki tablo konsolide finansal durum tablosu ve finansal araçların kategorileri arasındaki mutabakatı göstermektedir.

31 Aralık 2019	İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılacak finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyet	Toplam kayıtlı değeri
Nakit ve nakit benzeri	915.979	-	-	915.979
Finansal yatırımlar	-	195.785	-	195.785
Ticari alacaklar	1.039.951	-	-	1.039.951
Diğer alacaklar	935.663	-	-	935.663
Toplam varlıklar	2.891.593	195.785	-	3.087.378
Borçlanmalar	-	-	(1.741.240)	(1.741.240)
Ticari borçlar	-	-	(306.183)	(306.183)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	-	-	(30.776)	(30.776)
Diğer borçlar	-	-	(707.601)	(707.601)
Toplam yükümlülükler	-	-	(2.785.800)	(2.785.800)

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası (“TL”) olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Aşağıdaki tablo konsolide finansal durum tablosu ve finansal araçların kategorileri arasındaki mutabakatı göstermektedir.

31 Aralık 2018	İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değeri kar veya zarara yansıtılacak finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyet	Toplam kayıtlı değeri
Nakit ve nakit benzeri	331.659	-	-	331.659
Finansal yatırımlar	-	117.904	-	117.904
Ticari alacaklar	1.964.484	-	-	1.964.484
Diğer alacaklar	1.111.446	-	-	1.111.446
Toplam varlıklar	3.407.589	117.904	-	3.525.493
Borçlanmalar	-	-	(1.568.946)	(1.568.946)
Ticari borçlar	-	-	(780.139)	(780.139)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	-	-	(26.126)	(26.126)
Diğer borçlar	-	-	(374.914)	(374.914)
Toplam yükümlülükler	-	-	(2.750.125)	(2.750.125)

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Gerçeğe uygun değer hiyerarşisi

Gerçeğe uygun değer seviyeleri aktif piyasada işlem gören borsa fiyatları ile değerlendirme (Seviye 1), borsa fiyatından başka direkt ya da endirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdiler ile değerlendirme (Seviye 2) ve piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdiler ile değerlendirme (Seviye 3) olmak üzere 3 seviyeden oluşmaktadır:

Değerleme modelleri

Grup, gerçeğe uygun değeri belirlerken kullandığı verilere göre aşağıdaki gerçeğe uygun değer seviyelerini belirlemektedir.

- Seviye 1: Bu kategoride kullanılan veriler, özdeş varlıklar ya da borçlar için aktif piyasalardaki kayıtlı (düzeltilmemiş) fiyatlardır. Bu kategori gerçeğe uygun değeri direkt olarak aktif piyasadaki fiyatları ile değerlendirilen ve piyasanın Grup portföyünü temsil ettiği finansal araçlar içermektedir.
- Seviye 2: Bu kategoride kullanılan veriler, Seviye 1'de yer alan kayıtlı fiyatlar dışında kalan ve varlıklar ya da borçlar açısından doğrudan (fiyatlar aracılığıyla) ya da dolaylı olarak (fiyatlardan türetilmek suretiyle) gözlemlenebilir nitelikteki verilerden oluşmaktadır. Bu kategori benzer finansal araçlar için aktif piyasada fiyatı olan finansal araçları, daha az aktif piyasada işlem gören benzer ya da özdeş finansal araçları ve dolaylı ya da dolaysız olarak piyasada gözlemlenen veriler kullanılarak diğer değerlendirme teknikleri ile değerlendirilen finansal araçları içermektedir.
- Seviye 3: Bu kategoride kullanılan veriler, varlık ya da borçlara ilişkin olarak gözlemlenebilir piyasa verilerine dayanmayan verilerden (gözlemlenebilir nitelikte olmayan veriler) oluşmaktadır. Bu kategori benzer finansal araçlar için piyasada kayıtlı fiyatı bulunan ve benzer finansal araçlar ile arasındaki farkları yansıtmak için gözlemlenemeyen düzeltmelerin ve varsayımların yapılmasını gerektiren finansal araçlardır. Bu kapsamda gözlemlenebilir olmamak; benzer bir işlemin fiyatının belirlenmesinde kullanılacak piyasa verisinin çok az olması ya da hiç veri olmamasıdır.

Grup finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmininde aşağıdaki varsayımları kullanmaktadır:

Paylar: Borsada işlem gören payların gerçeğe uygun değerleri kayıtlı piyasa fiyatları ile belirlenir. Kayıtlı piyasa fiyatının olmaması durumunda, gerçeğe uygun değeri benzer menkul kıymetlerin kayıtlı piyasa fiyatı ile ya da diğer değerlendirme teknikleri ile değerlendirilir. Değerleme teknikleri indirgenmiş nakit akım modelleri ve işlem çarpanı metodlarını içermektedir.

Türev varlık ve yükümlülükler: Türevler değerlendirme teknikleri kullanılarak değerlendirilir. Değerleme teknikleri ve verileri türevin çeşidine ve bağlı olduğu menkul kıymetin içeriğine bağlıdır. Gözlemlenebilir fiyatlar ve model verileri genellikle türev işlem piyasasında ve basit tezgah üstü piyasada işlem gören türevler için mevcuttur.

Gözlemlenebilir piyasa fiyatının ve model verilerinin mevcut olması yönetimin tahmin ve varsayımlar yapma ihtiyacını ve gerçeğe uygun değer belirleme ile ilgili belirsizlikleri azaltmaktadır. Türev varlık ve yükümlülüklerin değerlemesinde kullanılan temel model indirgenmiş nakit akımlar modelidir. Bu modeller gelecekteki tahmini nakit akımlarının cari değerini hesaplar. Değerleme modellerine girdiler mümkün olması durumunda gözlemlenebilir piyasa verilerinden belirlenir. Girdiler, borsalardan, satıcılardan, brokerlardan ya da ortak fiyat sağlayıcılarından elde edilen fiyatları, verim eğrisi, getiri marjı, temerrüt oranı, geri kazanım oranı, temel teşkil eden faiz oranlarındaki volatilité, hisse fiyatları ve döviz kurlarını içermektedir. Bu girdiler kayıtlı fiyatlara, son zamanlarda yapılan alım-satımlara, mevcut olması durumunda bağımsız piyasa fiyatına atıfta bulunarak belirlenir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

28. Finansal araçlar – Gerçeğe uygun değer ve risk yönetimi (devamı)

Modellerden elde edilen gerçeğe uygun değer tahminleri, likidite riski ve model belirsizlikleri gibi faktörlerin üçüncü kişi piyasa katılımcılarının işlemi fiyatlandırırken dikkate aldığı ölçüde Grup tarafından düzeltilir. Gerçeğe uygun değerler finansal aracın kredi riskini yansıtır ve Grup şirketinin ve karşı tarafın kredi riskini dikkate alacak düzeltmeleri içerir. Türevlerin gerçeğe uygun değerlerinin belirlenmesinde hem alacak değerleme düzeltmeleri hem de borç değerleme düzeltmeleri dikkate alınır.

Gerçeğe uygun değeri ile ölçülmeyen finansal araçlar

Aşağıdaki tablo gerçeğe uygun değeri ile gösterilmeyen finansal araçların defter değerleri ile gerçeğe uygun değerlerini karşılaştırarak onları ilgili oldukları gerçeğe uygun değer seviyelerinde göstermektedir.

	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3	Toplam gerçeğe uygun değer	Toplam kayıtlı değeri
31 Aralık 2019					
Finansal varlıklar					
Nakit ve nakit benzerleri	-	915.979	-	915.979	915.979
Finansal yatırımlar	-	-	195.785	195.785	195.785
Ticari alacaklar	-	-	1.039.951	1.039.951	1.039.951
Diğer alacaklar	-	-	935.663	935.663	935.663
	-	915.979	2.171.399	3.087.378	3.087.378
Finansal yükümlülükler					
Borçlanmalar	-	(1.741.240)	-	(1.741.240)	(1.741.240)
Ticari borçlar	-	-	(306.183)	(306.183)	(306.183)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	-	-	(30.776)	(30.776)	(30.776)
Diğer borçlar	-	-	(707.601)	(707.601)	(707.601)
	-	(1.741.240)	(1.044.560)	(2.785.800)	(2.785.800)
31 Aralık 2018					
Finansal varlıklar					
Nakit ve nakit benzerleri	-	331.659	-	331.659	331.659
Finansal yatırımlar	-	-	117.904	117.904	117.904
Ticari alacaklar	-	-	1.964.484	1.964.484	1.964.484
Diğer alacaklar	-	-	1.111.446	1.111.446	1.111.446
	-	331.659	3.193.834	3.525.493	3.525.493
Finansal yükümlülükler					
Borçlanmalar	-	(1.568.946)	-	(1.568.946)	(1.568.946)
Ticari borçlar	-	-	(780.139)	(780.139)	(780.139)
Çalışanlara sağlanan faydalardan kaynaklanan borçlar	-	-	(26.126)	(26.126)	(26.126)
Diğer borçlar	-	-	(374.914)	(374.914)	(374.914)
	-	(1.568.946)	(1.181.179)	(2.750.125)	(2.750.125)

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

29. Grup şirketleri

İlişikteki konsolide finansal tablolar aşağıdaki kuruluşlardan (bağlı ortaklıklar) bir araya getirilen finansal bilgilerden meydana getirilmiştir:

Bağlı ortaklıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, tüm bağlı ortaklıklar ve sahiplik yapıları aşağıda belirtilmiştir:

Adı	Çalık Enerji ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan sahiplik oranı (%)		Çalık Enerji ve bağlı ortaklıklarının etkin sahiplik oranı (%)	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Adacami Enerji	99,95	99,95	99,95	99,95
Ant Enerji	50,00	50,00	50,00	50,00
Atayurt İnşaat	99,50	99,50	99,50	99,50
Çalık Yenilenebilir Enerji	100,00	100,00	100,00	100,00
ÇEDAŞ	99,90	99,90	99,90	99,90
ÇED	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Energy Swiss AG	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Enerji Dubai	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Güneş Enerjisi Üretim A.Ş.	100,00	-	100,00	-
Çalık NTF	100,00	100,00	100,00	100,00
Çalık Rüzgar	95,00	95,00	95,00	95,00
Demircili Rüzgar	95,00	95,00	95,00	95,00
JSC Calik Georgia Wind	85,00	85,00	85,00	85,00
Kızılırmak Enerji Elektrik A.Ş.	99,30	99,30	99,30	99,30
Momentum Enerji	100,00	100,00	100,00	100,00
Onyx Trading Innovation FZE	100,00	100,00	100,00	100,00
Technological Energy N.V.	100,00	100,00	100,00	100,00
Technovision Mühendislik	90,00	90,00	90,00	90,00
Türkmen'in Altın Asrı	95,50	95,50	95,50	95,50
Yeşilçay Enerji	100,00	100,00	100,00	100,00
YEDAŞ 1	100,00	100,00	100,00	100,00
YEPAŞ 1	100,00	100,00	100,00	100,00

¹ İlk olarak ÇEDAŞ altında daha sonra Grup altında konsolide olmuştur.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

29. Grup şirketleri (devamı)

İş ortaklıkları

31 Aralık tarihli iş ortaklıkları ve sahiplik yapıları aşağıda belirtilmiştir:

Adı	Çalık Enerji ve bağlı ortaklıkları tarafından doğrudan sahiplik oranı (%)		Çalık Enerji ve bağlı ortaklıklarının etkin sahiplik oranı (%)	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Çalık Limak Adi Ortaklığı	50,00	50,00	25,50	25,50
Doğu Aras	50,00	50,00	50,00	50,00
KÇLE	50,00	50,00	50,00	50,00
LC Electricity	50,00	50,00	47,75	47,75

30. Bölümlere göre raporlama

Grup'un faaliyetlere ilişkin karar almaya yetkili mercii (Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim) bölümsel raporlamayı Not 2'de anlatılan sunuma ilişkin temel esaslara göre ölçmektedir. Raporlanan bilgiler, yönetimin faaliyet bölümlerinin performansını değerlendirmek ve kaynak dağılımına karar vermek için kullandığı bilgileri içermektedir. Grup'un faaliyet bölümlerinin diğer bölümler ile gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen bölüm gelirlerinin ölçülmesi ve raporlamasında, bölümler arası transferler, normal piyasa fiyatı ve şartlarında gerçekleştirilmektedir.

Grup'un özellikle MTİ projeleri gerçekleştirdiği ülkelerdeki faaliyetleri, bu ülkelerde yaşanan ekonomik ve siyasi istikrarsızlıklar sebebiyle geçici ve kalıcı kesintiye uğrama riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi bu kapsamda Libya'daki gelişmeleri ve bu ülkedeki projelerinin süreci ve tahsilatlarını yakından takip etmektedir.

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

30. Bölümlere göre raporlama (devamı)

Grup'un yurt içi ve yurt dışındaki bağlı ortaklıkları Not 1'de sunulmuş olup, bölümlere göre raporlamasını içeren bilgiler aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019					
	İnşaat ve Taahhüt	Elektrik satış ve dağıtım	Diğer	Eliminasyon	Toplam
Hasılat	2.295.333	2.803.478	15.998	(874.796)	4.240.013
Brüt kar	536.099	886.953	7.225	(30.340)	1.399.937
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar / (zararlarındaki) vergi sonrası pay	-	216.016	-	15.622	231.638
Faiz geliri	1.582	25.027	-	-	26.609
Diğer gelir/(giderler), net	(116.600)	(280.997)	(7.208)	7.381	(397.424)
Esas faaliyet karı/(zararı)	421.081	846.999	17	(7.337)	1.260.760
Yatırım faaliyetleri karı/(zararı)	672.752	48.337	-	(688.734)	32.355
Faiz gideri	(28.640)	-	-	-	(28.640)
Diğer finansman gelir ve giderleri, net	63.019	(57.829)	(5.741)	(78.650)	(79.201)
Vergi öncesi konsolide kar/(zarar)	1.128.212	837.507	(5.724)	(774.721)	1.185.274
Vergi (gideri)/geliri	1.860	(68.622)	732	-	(66.030)
Net dönem karı/(zararı)	1.130.072	768.885	(4.992)	(774.721)	1.119.244
Bölüm varlıkları	9.197.913	4.843.526	36.929	(7.041.843)	7.036.525
Bölüm yükümlülükleri	(4.145.475)	(2.321.133)	(45.738)	3.080.670	(3.431.676)
Maddi ve maddi olmayan duran varlık yatırımları	23.779	85.772	-	-	109.551
Amortisman ve itfa payları	37.152	75.569	-	2.098	114.819
31 Aralık 2018					
	İnşaat ve Taahhüt	Elektrik satış ve dağıtım	Diğer	Eliminasyon	Toplam
Hasılat	3.778.052	2.361.523	8.322	(786.838)	5.361.059
Brüt kar	775.251	397.692	3.595	(1.229)	1.175.309
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların kar / (zararlarındaki) vergi sonrası pay	-	109.978	-	29.027	139.005
Faiz geliri	40	20.398	-	-	152.222
Diğer gelir/(giderler), net	116.097	100.219	(833)	(340.334)	(124.851)
Esas faaliyet karı/(zararı)	891.388	628.287	2.762	(312.536)	1.341.685
Yatırım faaliyetleri karı/(zararı)	2.506.827	(105)	1.897	(2.509.143)	(524)
Faiz gideri	(43.609)	(3.168)	-	-	(46.777)
Diğer finansman gelir ve giderleri, net	40.152	(171.330)	(30.766)	23.753	(138.191)
Vergi öncesi konsolide kar/(zarar)	3.394.758	453.684	(26.107)	(2.797.926)	1.156.193
Vergi (gideri)/geliri	(6.443)	(118.515)	(691)	1.153	(124.496)
Net dönem karı/(zararı)	3.388.315	335.169	(26.798)	(2.796.773)	1.031.697
Bölüm varlıkları	9.137.280	4.290.538	482.504	(6.638.071)	7.272.251
Bölüm yükümlülükleri	(5.768.099)	(2.457.775)	(300.992)	4.727.965	(3.798.901)
Maddi ve maddi olmayan duran varlık yatırımları	74.950	8.133	15.739	-	98.822
Amortisman ve itfa payları	27.831	73.432	2.811	12	104.086

Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ve Bağlı Ortaklıkları

31 Aralık 2019 Tarihinde Sona Eren Döneme Ait

Konsolide Finansal Tablolara Ait Dipnotlar

Para Birimi: Aksi belirtilmedikçe tutarlar Bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

31. Raporlama döneminden sonraki olaylar

Son dönemde Çin’de ortaya çıkan, dünyada çeşitli ülkelere yayılan, potansiyel olarak ölümcül solunum yolu enfeksiyonlarına neden olan Coronavirüs salgını, özellikle salgına maruz kalan ülkelerde operasyonlarda aksaklıklara yol açabileceği gibi hem bölgesel ve hem de küresel olarak ekonomik koşulları olumsuz yönde etkileyebilir. Coronavirüs salgınının nihai şiddetinin şu anda belirsiz olması sebebiyle Grup’un operasyonları üzerindeki etkisi makul bir şekilde tahmin edilememektedir.